

L'aula d'acollida: un recurs inclusiu, o bé segregador?

**Treball Final de Grau
Grau en Pedagogia**

**Autora: Fatima Ouaouane
Tutor: Òscar Prieto
Data de lliurament: 3 de juny de 2022
Data de presentació: 15 de juny 2022**

*La educación no es preparación para la vida;
la educación es la vida misma.
(John Dewey)*

Agraïments

A la meva família per haver-me acompanyat en tot aquest procés, i sobretot per ajudar-me i animar-me a seguir endavant i a no rendir-me mai.

A tots els joves que van participar en l'enquesta, per dedicar una estona per ajudar-me a fer possible aquest treball. I sobretot a les tres persones entrevistades, gràcies per la vostra predisposició i els vostres ànims.

Al meu tutor, Òscar Prieto, per ajudar-me des del primer moment, per les seves orientacions i els seus consells, i sobretot per tota la seva dedicació i el gran suport, sense el qual aquest treball no hagués estat possible.

Gràcies a totes les persones que han fet possible aquest treball, a tots aquells que m'han ajudat, encara que sigui amb un petit comentari de millora.

RESUM

Des d'una perspectiva sociològica, en el següent estudi es pretén analitzar el funcionament de les aules d'acollida a Catalunya, un recurs promogut per ajudar els alumnes nous a assolir un nivell bàsic de llengua, per tal de poder accedir al currículum ordinari, així com facilitar la seva integració i inclusió dins el sistema educatiu. De la mateixa manera, es pretén explorar l'impacte que generen sobre la trajectòria acadèmica d'aquests alumnes, en concret. Veient així, si tal com està plantejat el programa garanteix la integració dels estudiants, desconexors de la llengua, o bé en la pràctica es decanta cap a un model més segregador.

Pel que fa a la metodologia es farà ús de mètodes mixtes, combinant tècniques qualitatives i quantitatives, a través de l'estudi de casos acompanyat d'una enquesta. L'anàlisi dels resultats obtinguts ajudarà a constatar que encara que l'aula d'acollida representa un espai d'acompanyament i seguretat per l'alumne nouvingut, però el priva de diferents oportunitats d'aprenentatge.

PARAULES CLAU: aula d'acollida, nouvingut, inclusió educativa, segregació.

ABSTRACT

From a sociological perspective, the following study aims to analyze the functioning of reception classrooms in Catalonia, a resource promoted to help newly arrived students reach a basic level of language, to access the ordinary curriculum, and facilitate their integration and inclusion in the education system. It is also intended to explore the impact they generate on the academic trajectory of these students, in particular. Thus, if, as proposed, the program guarantees the integration of students, who are unfamiliar with the language, or if in practice it moves towards a more segregating model.

Regarding the methodology, mixed methods will be used, combining qualitative and quantitative techniques, through case studies accompanied by a survey. The analysis of the results obtained will help to verify that although the reception classroom represents a space of accompaniment and security for the newly arrived student, it deprives him of different learning opportunities.

KEY WORDS: host classroom, newcomer, educational inclusion, segregation.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	6
1.1. Motivació	6
1.2. Objectius de la recerca	8
CONCEPTES PRINCIPALS	9
MARC TEÒRIC	10
3.1. L'aula d'acollida: precedents	10
3.2. Les aules d'acollida a Catalunya	12
3.3. La funcionalitat de l'aula d'acollida	14
3.4. L'aula d'acollida: entre el discurs i la pràctica	16
METODOLOGIA	20
4.1. Objectius de l'estudi de casos	22
5. RESULTATS	25
5.1. Metodologia quantitativa	25
5.2. Metodologia qualitativa	31
6. ANÀLISI DE RESULTATS	36
6.1. Anàlisi de resultats quantitativus	36
6.2. Anàlisi de resultats qualitativus	40
7. CONCLUSIONS	48
8. APORTACIÓ AL BAGATGE DE CONEIXEMENT DE LA PEDAGOGIA	50
9. BIBLIOGRAFIA	53
10. ANNEXOS	57
10.1. Annex 1. Resultats de l'enquesta	57
10.2. Annex 2. Entrevistes	68

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Motivació

L'educació és un dret fonamental que permet a les persones desenvolupar-se, integrar-se dins la comunitat i millorar les seves condicions socials i econòmiques (UNESCO, 2021). És una eina potent que permet el progrés i la transformació de l'individu i la societat, en general.

En els darrers anys, les societats occidentals han experimentat diferents canvis socials, fruit dels quals la diversitat ha tingut molt ressò. Aquesta nova realitat ha tingut un impacte directe en el funcionament dels sistemes educatius, els quals no deixen de ser un reflex de la societat. Implicant, així, la creació de noves mesures i pràctiques educatives, per atendre i donar resposta a les noves necessitats plantejades a les aules.

Amb el present treball es pretén realitzar un anàlisi sobre les aules d'acollida, un programa organitzatiu promogut amb la finalitat d'ajudar els estudiants nouvinguts a assolir un nivell bàsic de la llengua vehicular del centre educatiu, i així garantir la seva integració i inclusió dins la comunitat educativa i catalana, en general.

El tema de la següent recerca ha estat fruit de la pròpia experiència. L'any 2008 vaig arribar per primera vegada a Espanya, en concret a la ciutat de Burgos, on vaig cursar el cicle mitjà i superior de l'Educació Primària, i per diferents circumstàncies juntament amb la família ens vam veure obligats a traslladar-nos a Catalunya, on em vaig incorporar al primer cicle d'ESO. Com a marroquina que desconeix la llengua vehicular del centre educatiu català, se'm va assignar la incorporació a l'aula d'acollida per tal d'assolir una base lingüística i integrar-me dins la nova comunitat educativa.

La meva experiència a l'aula d'acollida va ser molt positiva, tant pel tracte i atenció de la professora, com també pels vincles que vaig poder crear amb els companys, amb els quals partint de la mateixa dificultat vam poder crear relacions d'ajuda i amistat. Personalment, preferia passar més hores a l'aula d'acollida que no pas a l'aula ordinària, ja que en aquesta darrera em sentia desorientada i poc acompanyada. El nivell d'exigència a l'aula ordinària era més alt i el ritme força avançat, a diferència de l'aula d'acollida, en la qual els continguts

impartits eren més enfocats a adquirir un nivell bàsic per comunicar-se i entendre els altres, i per tant un nivell més baix.

Pel que fa a la relació amb els companys de l'aula ordinària, es podria dir que no tenia vincles amb la resta d'alumnes, ja que el fet de no passar totes les hores al grup gran, feia que se'm diferenciés del grup i que se'm percebés com a nouvinguda que hi era només unes quantes hores, i que la seva mancança lingüística li dificulta mantenir converses i crear vincles.

La meua estada a l'aula d'acollida va ser d'un any, un curs després em vaig reincorporar de manera total a l'aula ordinària, en la qual l'impacte va ser molt gran. Tornant al grup de referència vaig sentir que havia de començar tot de zero, ja que el nivell que tenien a l'aula era molt més avançat, sobretot en aquelles matèries, les hores de les quals les passava a l'aula d'acollida. Així doncs, constantment tenia la sensació que havia perdut un any de coneixements i aprenentatges que m'haguessin pogut ajudar a estar al nivell de la resta de companys. I va ser llavors, que any rere any el meu aprenentatge del català i altres matèries instrumentals millorava, gràcies al meu esforç i motivació, i a alguns professors que m'oferien suport en les dificultats que m'hi podia trobar.

Així doncs, partint de la pròpia experiència, es treballarà el tema de les aules d'acollida des d'un punt de vista sociològic, posant èmfasi en l'impacte que tenen aquestes aules sobre la trajectòria de l'alumnat nouvingut, la seva inclusió dins el centre, i en alguns casos la seva diferenciació de la resta i la seva privació de diferents oportunitats d'aprenentatge. Aleshores, treballar el tema de les aules d'acollida des d'aquesta perspectiva serà útil per analitzar les pràctiques segregadores que es poden donar a nivell intraescolar, aquelles que limiten l'èxit acadèmic de l'alumnat per una banda, i la inclusió educativa, per una altra.

Per dur a terme l'estudi, s'enfocarà la recerca en les aules d'acollida a la secundària, ja que és una etapa que determina la trajectòria acadèmica dels alumnes, i sobretot perquè és una etapa en la qual els adolescents cerquen construir la seva identitat. I trobo que per l'alumnat nouvingut, desconexedor de la cultura i la llengua vehicular, aquesta etapa sol ser més crítica. I el fet d'adreçar-los cap a aules, on s'ajunten amb alumnes d'edats diferents que presenten dificultats i necessitats semblants, possiblement els aïlla del grup classe, on la diversitat i l'heterogeneïtat pot resultar més enriquidora en aquest procés maduratiu.

D'aquesta manera, el treball girarà entorn la pregunta de recerca següent: el recurs d'aula d'acollida, que s'impulsa com a facilitador de la integració educativa, compleix la seva funció de garantir la inclusió de l'alumnat nouvingut dins la comunitat educativa, o bé hi ha divergències entre el discurs i la pràctica?

1.2. Objectius de la recerca

Partint de la pregunta de recerca, exposada anteriorment: el recurs d'aula d'acollida, que s'impulsa com a facilitador de la integració educativa, compleix la seva funció de garantir la inclusió de l'alumnat nouvingut dins la comunitat educativa, o bé hi ha divergències entre el discurs i la pràctica?, com a objectiu principal de la recerca, es pretén analitzar l'impacte que té el programa d'aula d'acollida sobre la trajectòria acadèmica de l'alumnat nouvingut, i així conèixer si és un recurs que compleix la seva finalitat de garantir la inclusió dels estudiants d'incorporació tardana, o bé pel seu funcionament es decanta cap a pràctiques segregadores.

Dins aquest objectiu principal es despleguen altres objectius més específics, els quals s'intentaran assolir amb la recerca. Aquests són:

- Conèixer la funció de les aules d'acollida dins els centres educatius de secundària.
- Esmentar les pràctiques educatives que s'han creat per donar resposta a les necessitats lingüístiques i d'integració de l'alumnat nouvingut.
- Analitzar les principals crítiques que ha rebut i rep aquest programa educatiu.
- Evidenciar els impactes positius i negatius que genera el recurs d'aula d'acollida sobre la trajectòria acadèmica dels estudiants nouvinguts.

2. CONCEPTES PRINCIPALS

Abans d'aprofundir en l'estudi, és necessari definir els conceptes següents, al voltant dels quals gira la recerca: aula d'acollida, nouvingut, inclusió educativa i segregació.

L'aula d'acollida és “un recurs i una estratègia organitzativa per atendre l'alumnat nouvingut en el moment de la seva arribada amb la finalitat d'aconseguir que se senti ben acollit, escoltat i valorat, alhora que se li ofereixen les eines bàsiques per tirar endavant el seu procés d'ensenyament-aprenentatge” (Departament d'Educació, 2006, p. 4). D'aquesta manera, és un programa impulsat per rebre, atendre i acompanyar els estudiants estrangers, desconexors de la llengua vehicular del sistema educatiu català, facilitant la seva incorporació i integració dins la comunitat educativa. Aquest recurs té la finalitat d'acompanyar l'estudiant en el seu procés d'ensenyament i aprenentatge, ajudant-lo a obtenir el nivell lingüístic adequat per accedir al currículum ordinari, en les mateixes condicions que la resta de companys. Tanmateix, són aules que tenen com a eix vertebrador l'aprenentatge intensiu de la llengua catalana, portant a terme activitats i dinàmiques per tal d'apropar l'estudiant a la cultura i la societat catalana.

Les aules d'acollida són destinades als alumnes **nouvinguts**, aquells que s'han incorporat, en els darrers vint-i-quatre mesos, per primera vegada al sistema educatiu català, o bé que procedeixen de contextos lingüístics i culturals notablement diferents. L'estada dels nouvinguts a l'aula d'acollida no pot superar dos anys escolars, encara que depèn del seu rendiment i el seu progrés en el procés d'aprenentatge (Departament d'Educació, 2006).

Pel que fa al concepte d'**inclusió educativa**, la UNESCO estableix que és “el proceso de identificar y responder a la diversidad de las necesidades de todos los estudiantes a través de la mayor participación en el aprendizaje, las culturas y las comunidades, y reduciendo la exclusión en la educación” (Citat per Rodríguez, 2019). Entesa així, la inclusió educativa és una resposta a la diversitat existent, d'oferir educació de qualitat a tots els membres de la societat, evitant exclusions i marginacions de grups desavantatjats (Wigdorovitz, 2008). Aleshores, amb l'educació inclusiva es procura oferir les eines adients a les diferents necessitats educatives, dins la mateixa aula, entenent que l'educació és l'instrument imprescindible per millorar la qualitat de vida de les persones.

I en referència al concepte de **segregació**, James i Taeuber (1985) la defineixen com “la desigual distribució que poseen los diversos grupos sociales ya sea entre unidades de organización diferentes, entre zona geográficas o en una combinación de ambos, tal que dichas diferencias de distribución afectan las probabilidades de interacción entre miembros de los diferentes grupos sociales” (Citada per Bellei, 2013, p. 329). La segregació, doncs, és la separació de grups de persones per diferents característiques: racials, ètniques, culturals, socioeconòmiques, etc. Aquesta separació i diferenciació es fa des d’una perspectiva d’estratificació i desigualtat. Hi ha diferents models de segregació: la segregació social, cultural, residencial, escolar, entre d’altres.

S’entén com a segregació escolar, la distribució desigual dels estudiants als centres educatius, en funció de les seves condicions i característiques personals, socials i econòmiques (Murillo, 2019). Aquest model de segregació provoca desigualtat d’oportunitats entre l’alumnat dels centres, ja que un grup tendeix a tenir més facilitats, en comparació amb un altre, de manera que a mesura que els primers progressen i triomfen, els darrers fracassen.

Dins la segregació escolar, Guibreteau (2016) identifica dues formes diferents de segregació escolar: la interescolar i la intraescolar. La interescolar té lloc quan se separa un grup d’estudiants, per les seves condicions o necessitats, en escoles diferents de la resta. I la intraescolar fa referència a la separació d’estudiants en aules diferents, tant per les seves dificultats com pel seu nivell de rendiment.

3. MARC TEÒRIC

3.1. L’aula d’acollida: precedents

Les aules d’acollida, conegudes avui dia com a recurs de suport i acompanyament als estudiants nous, no van sorgir de manera sobtada, sinó que van ser fruit d’una necessitat urgent d’oferir respostes adients, dins el marc educatiu, a la creixent arribada de població estrangera, la llengua dels quals és molt distinta a la llengua vehicular del territori.

Així doncs, l’aula d’acollida com a recurs té els seus precedents al Quebec, en concret a la ciutat de Mont-real, on la important arribada d’immigrants als anys 60, va suposar la creació

d'aules específiques per tal d'oferir als estudiants les eines lingüístiques necessàries per poder aprendre el francès, llengua vehicular de les escoles, i així incorporar-se amb el nivell requerit a les aules ordinàries. Aquest model rebia el nom d'**aules tancades**, ja que s'agrupava als estudiants estrangers en aules específiques al llarg d'un any, allunyant-los de les escoles ordinàries, i restringint-los el dret a enriquir-se de la diversitat existent a la comunitat educativa. Aquest recurs es va expandir per tot el país el 1977 (García, 2018).

Les aules específiques del Quebec van ser criticades pel seu funcionament i per la segregació que generen, com bé exposen Vila, Canal, Mayans, Perera, Serra i Siqués (2011):

La política de "aulas cerradas" casa mal con la filosofía de la escuela inclusiva ya que introduce un principio de segregación entre el alumnado: su conocimiento o desconocimiento de la lengua de la escuela. Quienes la conocen se pueden agrupar educativamente sin problemas, mientras que quienes no la conocen son obligados a agruparse en un dispositivo especial al margen de la escolarización normal. (p. 372)

A més a més, els darrers autors reflecteixen dades del Ministeri d'Educació del Quebec, on constata que "en el Curso 1994-1995, un 27'2% del alumnado extranjero de primaria que asistía a estas aulas presentaba un retraso escolar de un año como mínimo frente al 23'5% del alumnado inmigrante de primaria de lengua francesa que no asistía." (Vila, Canal, Mayans, Perera, Serra i Siqués, 2011, p. 371).

A diferència del Quebec, altres països amb una educació bilingüe més consolidada com els EUA o el Regne Unit, van aplicar polítiques educatives més acollidores i integradores. Aquests països van optar per programes de suport lingüístic als estudiants estrangers, dins les mateixes escoles ordinàries. De manera que es combinaven classes ordinàries amb classes específiques, per aprendre l'idioma durant el mateix horari lectiu. Aquestes aules eren conegudes com a **aules obertes**, ja que eren més flexibles, atorgaven a l'estudiant l'oportunitat de passar més hores a l'aula ordinària i gaudir de l'heterogeneïtat que suposa. Així doncs, per norma, no podien passar més de 5 hores setmanals a les aules lingüístiques (Vila, Canal, Mayans, Perera, Serra i Siqués, 2011).

Aquestes "aules obertes" es van convertir en un model a seguir per diversos països d'Occident, encara que amb denominacions diferents. A Espanya aquest tipus d'aules va tenir molt de ressò en l'acollida i l'acompanyament d'alumnes nouvinguts a les institucions

educatives, encara que a cada comunitat autònoma el programa adopta un nom diferent: les ATAL (Aulas Temporales de Adaptación Lingüística) a Andalusia i Extremadura, les Aules d'acollida a Catalunya, les Aulas de Enlace a la comunitat de Madrid, les AIL (Aulas de Inmersión Lingüística) a Navarra, entre d'altres (García, 2018).

3.2. Les aules d'acollida a Catalunya

En referència a Espanya, i en concret al territori català, la creació d'aquest mecanisme va ser fruit de l'impacte dels esdeveniments socials sobre l'àmbit educatiu.

Com bé es coneix en els darrers anys, la societat espanyola i sobretot la catalana han experimentat un augment considerable en el nombre de persones immigrants. Segons dades oficials de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)¹, l'any 2000 el territori català va acollir uns 181.590 habitants estrangers (2,9%), deu anys més tard aquesta xifra es multiplica arribant a 1.198.538 d'habitant nous (16,0%), i en les últimes dades oficials del 2021, la xifra es manté en l'1.245.038 (16,2%).

Aquestes dades es veuen reflectides en l'àmbit educatiu, quan considerem que una part important d'aquests estrangers arriba en edat d'escolarització. L'any 2000, la xifra d'estudiants estrangers que van accedir al sistema educatiu català va ser d'unes 24.900 persones, nombre que va augmentar notablement el 2010, arribant als 157.879 alumnes, i les més recents del 2021 corresponen a uns 198.727 estudiants estrangers.

Quan parlem d'arribada de persones estrangeres a un territori, parlem directament de la diversitat que això suposa, diversitat de pensaments, creences, condicions socioeconòmiques i culturals, etc. I tot això es veu representat a les institucions educatives, les quals no deixen de ser el reflex de la societat, i dels canvis socials i humans que s'hi donen. A més a més, aquesta nova realitat suposa nous reptes als sistemes educatius, ja que es plantegen noves necessitats educatives, a les quals han d'oferir respostes adients, en el cas dels estudiants estrangers, les dificultats lingüístiques amb què arriben, els obstaculitza accedir al currículum ordinari, en igualtat de condicions que la resta de companys.

¹ IDESCAT (21 d'abril de 2022). Indicadors anuals. Població estrangera a 1 de gener. Per sexe i grups d'edat. *Gencat*. [Idescat. Indicadors anuals. Població estrangera a 1 de gener. Per sexe i grups d'edat.](#)

Abans de parlar de les mesures educatives que es van portar a terme per donar resposta a aquesta nova realitat, s'ha de tenir present que dins la societat catalana, existeix un consens ciutadà sobre la necessitat que tothom conegui la llengua catalana, gràcies al qual el català s'ha convertit en la llengua vehicular de les institucions educatives. Com bé exposen Serra, Perera, Siquès, Mayans i Canal, (2008): “Aquest consens ha fet possible la immersió lingüística com a programa d'educació bilingüe per a promoure el coneixement de català quan els nens i les nenes no podien aprendre'l en el seu context familiar i social.”(p. 154)

Tanmateix, davant la creixent arribada d'alumnat d'incorporació tardana i davant les noves necessitats plantejades a les aules, des del Departament d'Educació es van promoure iniciatives per atendre les noves necessitats i acompanyar l'alumnat nouvingut als sistemes educatius.

A finals dels anys noranta, el Servei d'Ensenyament del Català (SEDEC), creat per la Generalitat de Catalunya l'any 1978, va posar en marxa diferents reformes educatives, com ara el Projecte Turmeda i el Taller d'Adaptació Escolar (TAE), amb la finalitat de promoure un aprenentatge intensiu de la llengua catalana, afavorint així la integració de l'alumnat nouvingut dins l'aula ordinària (Purtí, 2006).

Per una banda, el projecte Turmeda es va posar en funcionament el curs 1997-1998. Va ser un taller que oferia l'ensenyament de la llengua catalana, durant nou hores setmanals en diferents centres de secundària. Les classes eren impartides per un professor extern al centre, proporcionat pel mateix SEDEC.

Per altra banda, els TAE es van engegar el curs 1998-1999 i tenien com a finalitat generar un impacte directe sobre l'alumnat nouvingut, i això a través de l'aprenentatge intensiu de la llengua catalana, en un institut determinat, al qual acudien alumnes de diferents centres. En aquest taller no només s'hi treballava la llengua, sinó també altres àrees acadèmiques, com són les matemàtiques i el coneixement de l'entorn natural i social.

Els TAE seguien de manera clara el model Canadenc de les “aules tancades”, ja que agrupaven l'alumnat nouvingut en un centre especialitzat per aprendre l'idioma, privant-los de gaudir de l'heterogeneïtat present a les aules ordinàries.

No obstant això, el 2003 amb el canvi de govern i la incorporació de nous gestors del Departament d'Educació, es van replantejar les iniciatives educatives d'oferir suport lingüístic i d'integració de l'alumnat estranger. Així, es van eliminar els TAE i a través del Pla per a la llengua i la cohesió social (Pla LIC), es va impulsar un mecanisme organitzatiu per atendre i oferir suport en l'aprenentatge de la llengua catalana, a tots aquells estudiants d'incorporació tardana (Serra, Perera, Siquès, Mayans i Canal, 2008). D'aquesta manera, el curs 2004-2005, es van posar en marxa les aules d'acollida, un espai exclusiu als estudiants nous, començant per aquells centres amb un 10%² d'alumnat estranger, i a mesura que el nombre d'estudiants nous augmentava, s'anaven expandint arreu del territori català, comprènent l'educació Primària i Secundària.

La creació d'aules d'acollida va ser una oportunitat pels sistemes educatius, ja que el Pla LIC va afavorir la creació de noves figures professionals, com ara els tutors de les aules d'acollida, assessors i coordinadors LIC, més recursos materials. Com bé exposa Besalú (2006):

La previsión de recursos para el curso 2004-05 (158 asesores LIC, 565 tutores de acogida para centros públicos, un número indeterminado de profesores de apoyo para los centros concertados y 142 profesores en TAE); una valoración económica, que contempla no sólo los recursos anteriores, sino también la formación del profesorado y las ayudas a los centros concertados para libros, comedor escolar, la elaboración de materiales didácticos y la dotación de equipamiento informático. (p. 53)

3.3. La funcionalitat de l'aula d'acollida

A l'article 79 de la LOE en la secció de Programes Específics, s'exposa que: "Corresponde a las Administraciones educativas desarrollar programas específicos para los alumnos que presenten graves carencias lingüísticas o en sus competencias o conocimientos básicos, a fin de facilitar su integración en el curso correspondiente." (Citat per Sarto i Venegas, 2009, p. 99)

Partint d'aquest article, i com s'ha anat comentant anteriorment, les aules d'acollida han estat creades per suplir la necessitat lingüística i d'integració dels estudiants nous, no catalanoparlants. Aquestes són considerades un dispositiu obert i flexible d'atenció a la

² Departament d'Educació (2006). L'aula d'acollida. [untitled \(gencat.cat\)](#)

diversitat, ja que permeten la combinació de la jornada lectiva entre l'aula ordinària i la d'acollida, prioritzant sempre les necessitats educatives de l'estudiant i el rendiment que mostra a l'aula. A més a més, és un programa temporal, on l'estada del nouvingut ha de limitar-se al temps que necessiti per disposar d'un nivell bàsic per reincorporar-se i continuar el currículum ordinari de l'aula de referència (Alegre, Benito i González, 2008).

Així doncs, un dels punts forts de les aules d'acollida és que actuen com a reforç a les aules ordinàries, complementant-les oferint el suport més proper als estudiants nouvinguts, tenint present que al grup classe donar resposta a les diferents necessitats i a la diversitat existent resulta ser més difícil, per això disposar d'un recurs on l'estudiant se senti més ben atès i acollit resulta ser beneficiós.

Un altre punt a favor d'aquest programa és que els continguts impartits van encaminats cap a l'objectiu de la integració de l'alumnat dins la comunitat catalana i l'adquisició de les bases lingüístiques i de comunicació. Així doncs, els temes que treballen a l'aula els venen donats pel Departament d'Educació, en un programa específic de Llengua Catalana per l'alumnat nouvingut (1995), en el qual s'afirma que "el nivell llindar situa a l'aprenent a l'entrada d'un procés d'adquisició gradual d'una llengua, a la fita a partir de la qual pot comunicar-se, en aquesta llengua, en qualsevol situació del que podríem considerar els seus àmbits habituals" (p. 1). En aquest programa s'exposen 5 àrees primàries de les quals l'alumnat ha de tenir coneixement per tal de construir una primera base lingüística. Aquestes són: Els altres i jo; Aquí i allà; Fets, accions, estats; Ara, abans, després i Potser.

És necessari tenir en compte que en altres països i també altres comunitats autònomes espanyoles, a diferència de Catalunya, la llengua vehicular dels centres educatius coincideix amb l'idioma recurrent fora les escoles, a l'àmbit social. En canvi, a les terres catalanes trobem que la gran part d'estrangers mantenen socialment el seu idioma d'origen o bé utilitzen de manera més habitual el castellà, de manera que situen el català en les institucions educatives i culturals. Aquest és un fet que suposa un repte més gran als sistemes educatius, d'apropar el català als estudiants estrangers, de manera senzilla i fàcil d'aprendre.

Aleshores, les aules d'acollida no tenen l'objectiu de promoure un nivell alt ni superior de català, sinó que parteixen de la finalitat d'ajudar el nouvingut a adquirir un nivell bàsic que li

permeti entendre i seguir amb èxit les matèries curriculars. Com bé afirmen Vila, Canal, Mayans, Perera, Serra i Siqués (2011):

Así, no son utilizadas, en su gran mayoría, para promover un conocimiento “suficiente” de la lengua de la escuela, sino para promover habilidades lingüísticas que permitan al alumnado extranjero incorporarse rápidamente a las actividades habituales del aula ordinaria, la cual es entendida como el contexto principal de desarrollo de habilidades lingüísticas cognitivo-académicas. (p. 403)

I com bé afegeixen Andrés i Sarto (2009): “Los Programas de Acogida son también una estrategia para favorecer la convivencia en los centros ya que se trata de educar en valores y enseñar procedimientos para resolver conflictos: es un recurso para trabajar en los centros la diversidad y la interculturalidad.” (p. 99)

3.4. L’aula d’acollida: entre el discurs i la pràctica

Com bé s’ha comentat anteriorment, les aules d’acollida tenen un caràcter obert i flexible, de manera que és el mateix centre qui decideix el funcionament, les metodologies i les estratègies organitzatives que millor s’adaptin als seus objectius educatius i a la diversitat existent a les seves aules, procurant oferir les respostes més adients a les necessitats del seu alumnat.

No obstant això, és interessant plantejar-se si la metodologia emprada pels centres educatius per garantir la integració de l’alumnat nouvingut es fa des d’una perspectiva realment inclusiva, o bé segregadora? Prioritzar les habilitats lingüístiques davant d’altres coneixements curriculars dels nouvinguts no pot arribar a ser un obstacle per la seva continuïtat acadèmica? La importància que s’atorga a les habilitats lingüístiques és una prova que la llengua és la porta per a la integració dins el grup classe i dins la societat o és fruit d’aquesta integració? Totes aquestes són qüestions a les quals s’intentarà donar resposta en el següent apartat.

A més, la perspectiva dels autors i les aportacions que en fan sobre el tema, ajudaran a respondre la pregunta de recerca, exposada a l’inici: el recurs d’aula d’acollida, que s’impulsa com a facilitador de la integració educativa, compleix la seva funció de garantir la inclusió de

l'alumnat nouvingut dins la comunitat educativa, o bé hi ha divergències entre el discurs i la pràctica?

És necessari tenir present que tot i la funció del recurs d'aula d'acollida i la seva utilitat per l'alumnat nouvingut, però l'espai de referència de l'estudiant no ha de deixar de ser l'aula ordinària i el grup classe. De manera que el procés d'integració no ha de recaure només sobre l'aula d'acollida, sinó que ha de ser tasca de tot el centre tenir en compte la diversitat existent i garantir la màxima inclusió de tot l'alumnat, sigui nouvingut o no.

Quan l'espai de referència posa tota la càrrega sobre les aules d'acollida, i l'alumne nouvingut es converteix en quelcom extern al grup classe, aleshores comencen a aparèixer falles en el funcionament i cohesió del mateix centre educatiu, donant lloc a exclusions i segregacions intraescolars, a causa de les quals l'alumne se sent apartat del grup classe i desubicat en referència a les matèries curriculars ordinàries. Autors com ara Carrasco i Gibson (2010) i Gibson, Carrasco, Pàmies, Ponferrada i Rios (2012) en les seves investigacions aporten que en el procés d'acollida es produeixen contradiccions, ja que en el moment de la pràctica sorgeixen confrontacions entre la lògica acollidora i l'exclusora dels estudiants nouvinguts. Fet que es produeix fruit de les contradiccions entre el discurs creat i el funcionament real de les aules d'acollida, cosa que acaba repercutint en l'experiència educativa dels estudiants nouvinguts.

És cert que l'aula d'acollida és implantada en cada centre amb la finalitat de garantir la màxima inclusió dels alumnes nouvinguts, oferint-los les eines per accedir amb normalitat al currículum ordinari, i d'integrar-se en la comunitat educativa, disposant d'una base lingüística per poder comunicar-se amb facilitat, tant amb el professorat com amb la resta de companys. Partint d'aquesta premissa, és necessari plantejar-nos si les metodologies emprades són les més adequades per garantir la inclusió que es pretén.

S'entén com a centre educatiu amb finalitat inclusiva, aquell que “ofrece a todos sus alumnos las oportunidades educativas y las ayudas (curriculares, personales, materiales) necesarias para su progreso académico y personal.” (Giné, 2001, p. 3). Partint d'aquesta definició, es pot dir que cada institució educativa escull les metodologies més pertinents per tractar les necessitats de l'alumnat, i vist així una d'aquestes podria ser el recurs d'aula d'acollida, la qual amb una atenció exclusiva als estudiants nouvinguts, treballa per ajudar-los a integrar-se

dins l'aula ordinària i poder seguir la seva trajectòria acadèmica, sense ser l'idioma un obstacle per la seva continuïtat educativa.

No obstant això, el problema principal recau en el funcionament d'aquestes aules, ja que es deixa de parlar d'inclusió, quan en aquestes s'agrupen alumnes amb les mateixes necessitats, en aquest cas lingüístiques, privant-los del seu dret a gaudir de l'heterogeneïtat que suposa estar a l'aula de referència. La diversitat del grup classe enriqueix i millora el desenvolupament de l'estudiant, ja que gràcies a la interacció i intercanvi de coneixements i ritmes d'aprenentatge, els resultats dels estudiants, tant aquells amb un rendiment alt com aquells més desavantatjats, milloren considerablement. I a la inversa, quan s'agrupen diferents estudiants en la mateixa aula, pel fet de tenir la mateixa dificultat, no deixa de perjudicar el rendiment dels adolescents, ja que se'ls obliga a seguir un mateix ritme, on els continguts solen ser d'un nivell més baix, consumint la seva motivació per continuar estudiant (Valls, Siles i Molina, 2011).

Parlant dels nivells de rendiment i aprenentatge, s'ha de tenir present que les hores que els alumnes nous passen a l'aula ordinària, equivalen a sessions perdudes de diferents àrees curriculars (anglès, matemàtiques, ciències, tecnologia, etc.). Fet que porta a pensar en com a través d'aquest programa, es prioritza el coneixement de la llengua davant d'altres matèries acadèmiques. D'aquesta manera, sembla que la necessitat lingüística de l'alumne preval davant del seu bagatge acadèmic, per la qual cosa se li ofereix un nivell inferior al que possiblement té assolit al llarg de la seva escolarització, fins i tot, abans d'incorporar-se al nou sistema educatiu. Això repercuteix negativament en la trajectòria d'aquells estudiants que arriben amb altes expectatives, com bé exposen Cucalón y del Olmo (2010), després d'haver realitzat un estudi sobre la trajectòria dels exalumnes de les aules de Enlace, de la Comunitat de Madrid:

Después de haber seguido y analizado las trayectorias de algunos de los alumnos que salieron del aula de enlace podemos afirmar que el programa resulta ser un fracaso para aquellos alumnos extranjeros que vienen con una buena formación escolar, hábitos de trabajo establecidos y altas expectativas académicas. (p. 232)

Com s'ha comentat, les aules d'acollida, possiblement de manera involuntària, acaben transmetent una distinció entre habilitats lingüístiques i habilitats cognitives i acadèmiques. Però, totes dues són habilitats estretament relacionades, una reforça l'altre, i en un sistema

educatiu no es poden diferenciar ni separar. El desenvolupament i la combinació de totes dues, depèn del ritme, el nivell i la implicació de l'estudiant, el qual a través de les activitats escolars i dels coneixements assolits, pot demostrar si augmenta el seu rendiment o no (Vila, Canal, Mayans, Perera, Serra i Siquès, 2011).

A més a més, com a punt a destacar, Cummins (1981) va reflectir en els seus estudis que l'alumnat nouvingut de la ciutat de Toronto trigaven entre 5 i 7 anys en desenvolupar habilitats cognitivo-acadèmiques per arribar al mateix nivell que la resta de companys, en canvi, pel que fa a les habilitats lingüístiques, trigaven només 2 o 3 anys. Fet que porta a replantejar quines habilitats i coneixements són realment més necessàries pel desenvolupament personal, acadèmic i laboral de l'estudiant nouvingut. En altres paraules, és cert que l'idioma ajudarà l'alumne a integrar-se en el grup classe i en la comunitat educativa, però la pèrdua de matèries curriculars de diferents disciplines pot perjudicar el seu futur educatiu i també laboral.

Tanmateix, un altre punt destacable és la qüestió que diferents autors plantegen: el coneixement de l'idioma és la porta a la integració dins la comunitat, o bé és el resultat de la integració?

Autors com ara Carbonell (2004), Serra (2006) i Vila (2000-2006) afirmen que la llengua és el resultat de la integració social i no a la inversa, ja que el llenguatge és el que permet crear i establir intercanvis socials, i és gràcies a aquestes interaccions que milloren i es reforcen aquestes habilitats lingüístiques (Citats per Serra, Perera, Siquès, Mayans i Canal, 2008).

Per la seva banda, García (2018) en el seu estudi sobre la segregació i la integració, exposa els arguments de diferents professors, en relació a la utilitat de les aules d'acollida, professionals que afirmen, partint de la seva experiència, que "a mayor conocimiento del español, mayor integración del alumnado entre sus iguales" (p. 10).

I en el mateix estudi, exposa que autors com Vila (2008) expliquen que passa el contrari, que a menys hores a les aules d'acollida, major integració i adquisició d'habilitats lingüístiques a les aules.

El alumnado que llevaba más tiempo en Catalunya y estaba más horas en el aula de acogida sabía significativamente menos catalán que el alumnado que llevaba menos años y estaba más

adaptado escolarmente y estaba, desde el inicio de su llegada, menos horas en las aulas de acogida. Igualmente, al mismo tiempo de estancia, el alumnado con menos horas en las aulas de acogida era el que sabía significativamente más catalán. (p. 9)

Les darreres aportacions ens porten a pensar si aquest mecanisme d'acollida, acaba assolint el seu objectiu de millorar la integració de l'alumnat nouvingut en la comunitat educativa, o al contrari, el converteix en un ésser diferent i aliè al grup classe i la comunitat educativa.

Els darrers arguments serveixen per reflectir com, tot i disposar d'un discurs teòric clar i definit, però a l'hora de la pràctica es poden generar falles que tinguin repercussions per la trajectòria acadèmica i laboral de l'estudiant nouvingut.

4. METODOLOGIA

Amb la següent recerca es pretén entendre el funcionament del recurs d'aula d'acollida i el seu impacte sobre la trajectòria acadèmica dels alumnes nouvinguts, aleshores l'estudi se situa en el paradigma interpretatiu. A l'hora de portar a terme la recerca, s'ha fet ús de mètodes mixtes, combinant tècniques quantitatives i qualitatives.

Pel que fa a la metodologia quantitativa s'ha dissenyat una enquesta, a través dels Formularis de Google, formada per preguntes tancades i obertes, destinada a tots aquells joves que van passar per l'aula d'acollida a l'etapa de la Secundària de diferents centres educatius de la ciutat de Girona.

S'ha triat com a destinataris de l'enquesta els joves que van passar pel recurs d'aula d'acollida, perquè un cop viscuda l'experiència, poden explicar el seu pas i la utilitat del recurs, aportant un punt de vista més crític, i aleshores més enriquidor.

Arribar a persones que van passar pel recurs, i en concret a l'etapa de la secundària no va ser fàcil, en un principi es va passar el formulari a familiars i coneguts, i posteriorment aquests darrers les van anar passant a altres persones properes. D'aquesta manera, no es tenia un control de les respostes que es podien aconseguir amb l'enquesta.

Així doncs, l'enquesta ha estat resposta per 24 joves, entre ells el 71% són dones i el 29% homes, els quals un cop van arribar a Catalunya van passar pel programa d'aula d'acollida per tal d'aprendre la llengua i integrar-se dins la comunitat catalana. Gran part dels participants (55%) provenen de països llatinoamericans, com són Hondures, la República Dominicana i l'Argentina. De la mateixa manera, el 29% dels joves són de procedència marroquina. I d'altres procedències presents a l'enquesta són la Xina (13%), el Pakistan (4%) i el Senegal (4%).

A més a més, dins la mateixa enquesta, s'ofereix un espai, perquè els participants puguin exposar i reflectir les seves experiències, a més d'explicar l'impacte que va tenir el programa per la seva trajectòria acadèmica i la valoració que en fan.

I en referència a la metodologia qualitativa, s'ha emprat com a metodologia l'estudi de casos. S'ha seleccionat un centre determinat d'Educació Secundària de la ciutat de Girona, un institut amb més de 100 anys d'història i dedicació, en el qual s'imparteixen estudis de l'ESO i de Batxillerat tant diürn com nocturn. S'ha triat aquest centre en concret per motius personals, de proximitat de contactes, i sobretot per la gran diversitat present a les seves aules, ja que és un centre al qual acudeixen alumnes de diferents nivells socials i culturals.

Així doncs, per a la realització de les entrevistes s'han triat dos professionals i un exalumne del mateix centre educatiu, així tots parteixen del mateix context, encara que les vivències i els punts de vista puguin ser diferents. Per garantir l'anonimat de les persones entrevistades, s'utilitzaran noms ficticis per fer referència a cada cas.

En primer lloc, s'ha realitzat una entrevista a una exprofessora del recurs d'acollida, la qual porta 30 anys d'experiència, havent treballat com a professora de les TAE i havent viscut la creació de les primeres aules d'acollida. A l'hora de parlar de l'exprofessora s'utilitzarà el nom de Paula, com a nom fictici. En segon lloc, s'ha portat a terme una entrevista amb el professor actual d'aula d'acollida del centre educatiu, el qual té un contacte més proper amb els estudiants nous. Per garantir el seu anonimat es farà servir el nom de Jordi. I en tercer lloc, s'ha realitzat una trobada amb un exalumne del programa d'aula d'acollida, el qual actualment és propietari d'una botiga familiar de mòbils, i el qual explica el seu pas pel recurs i l'impacte que va generar en el seu aprenentatge de la llengua i la seva integració dins el sistema educatiu català. Per referir-se a l'exalumne s'utilitzarà el nom d'Ismael.

Les dues entrevistes als dos professionals del centre es van dur a terme dins el mateix institut, en un moment que tenien lliure. I la tercera entrevista a l'exalumne es va portar a terme dins la seva botiga. Totes tres persones es van mostrar receptives, amb molta predisposició i molt oberts a respondre les preguntes i a compartir informació útil pel desenvolupament de la recerca.

4.1. Objectius de l'estudi de casos

Les preguntes plantejades a les entrevistes, anaven orientades a donar resposta als objectius següents:

1. Conèixer la importància de l'aula d'acollida per l'alumnat nouvingut dins el centre educatiu.
2. Saber si els continguts que es treballen a l'aula d'acollida van orientats cap a l'aprenentatge intensiu de la llengua o més cap a la integració dels nouvinguts en la comunitat catalana.
3. Analitzar en funció de quins elements es priven determinades matèries curriculars a l'alumnat nouvingut.
Esbrinar l'impacte que pot provocar això en la continuïtat acadèmica de l'alumne nouvingut
4. Explorar si els alumnes nouvinguts que fan aula d'acollida són ben acollits a l'aula ordinària per part dels companys de classe.
5. Conèixer el tipus de relació que es crea entre l'alumne nouvingut i el tutor d'aula d'acollida.
6. Analitzar com viuen els alumnes nouvinguts el pas de l'aula d'acollida a l'aula ordinària, fent la jornada lectiva en la seva totalitat, igual que la resta de companys.
7. Explorar si el recurs pot arribar a ser segregador i reforçador de diferències entre alumnes nouvinguts i no nouvinguts.

En funció d'aquests objectius, s'ha creat la taula següent (Taula 1), validada per dos professors de la Universitat: Òscar Prieto i Bru Rovira. En aquesta es mostren tant els objectius, com diferents categories que en desprenen d'aquests, i a més, diverses preguntes que s'han plantejat, en funció de cada objectiu pensat. Aquesta taula ha estat utilitzada com a guia, a l'hora de dur a terme les entrevistes.

Taula 1 (Després de la validació de jutges)

Objectius	Categories	Preguntes
Conèixer la importància de l'aula d'acollida per l'alumnat nouvingut dins el centre educatiu.	El paper de l'aula d'acollida	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quina importància té el recurs per l'acollida dels alumnes nouvinguts? 2. Quina utilitat té el recurs pels estudiants nouvinguts?
Saber si els continguts que es treballen a l'aula d'acollida van orientats cap a l'aprenentatge intensiu de la llengua o més cap a la integració dels nouvinguts en la comunitat catalana.	Finalitat dels continguts impartits	<ol style="list-style-type: none"> 1. Els continguts impartits en l'aula d'acollida són orientats cap a l'aprenentatge intensiu de la llengua? 2. Els continguts impartits són enfocats cap a la integració de l'alumnat?
<p>Analitzar en funció de quins elements es priven determinades matèries curriculars a l'alumnat nouvingut.</p> <p>Esbrinar l'impacte que pot provocar això en la continuïtat acadèmica de l'alumne nouvingut</p>	Privació de matèries curriculars	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quines són les matèries que normalment els alumnes nouvinguts no fan a l'aula? 2. Perquè són aquestes matèries en concret? 3. Això no pot provocar una pèrdua de continguts possiblement essencials per l'alumne?
Explorar si els alumnes de l'aula d'acollida són ben acollits a l'aula ordinària per part dels companys de classe.	Relació entre alumnat nouvingut i no nouvingut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quina relació es crea entre els alumnes nouvinguts i els no nouvinguts?
Conèixer el tipus de relació que es crea entre l'alumne nouvingut i el tutor d'aula d'acollida.	Relació entre tutor aula d'acollida i alumne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quin tipus de relació es crea entre els alumnes i el tutor d'aula d'acollida? 2. Què és el que reforça aquest lligam?

<p>Analitzar com viuen els alumnes nouvinguts el pas de l'aula d'acollida a l'aula ordinària, fent la jornada lectiva en la seva totalitat, igual que la resta de companys.</p>	<p>Transició cap a la l'aula ordinària</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. En quin moment es decideix que els nouvinguts han de deixar l'aula d'acollida? 2. Com viuen els alumnes aquest canvi?
<p>Explorar si el recurs pot arribar a ser segregador i reforçador de diferències entre alumnes nouvinguts i no nouvinguts.</p>	<p>Possible segregació de l'alumnat</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. No creu que el recurs pot arribar a ser segregador pels alumnes nouvinguts, en comparació amb la resta? 2. No és com una manera de fer-los sentir diferents a la resta?

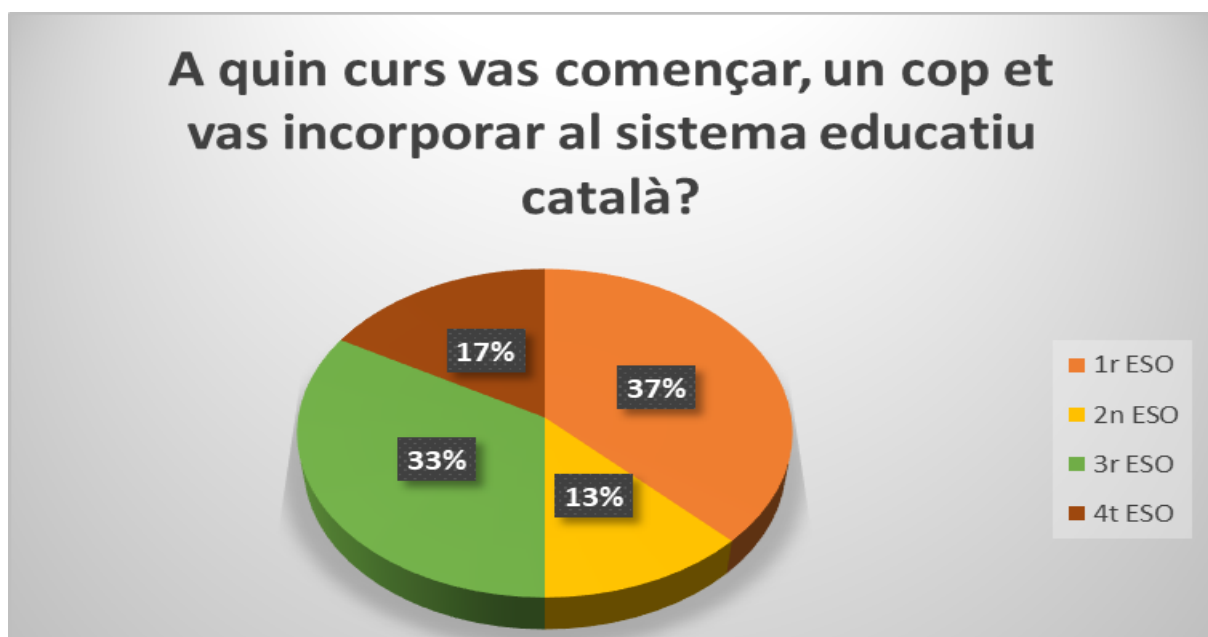
5. RESULTATS

A continuació, es presentaran els resultats obtinguts en la recerca. En referència a la metodologia quantitativa s'utilitzaran gràfics. I pel que fa a la metodologia qualitativa es farà ús de la taula de doble entrada per representar els resultats obtinguts.

5.1. Metodologia quantitativa

Pel que fa a la metodologia quantitativa, s'ha elaborat una enquesta, a la qual han respost 24 joves d'entre 18 i 31 anys, entre ells el 71% són dones i el 29% són homes, els quals un cop van arribar per primera vegada a Catalunya van passar pel programa d'aula d'acollida, per tal d'aprendre el català i integrar-se dins la comunitat educativa. Les preguntes de l'enquesta han estat enfocades a conèixer l'experiència dels joves, el seu grau de satisfacció amb el recurs, i la seva utilitat per la seva trajectòria acadèmica i post-acadèmica. A més d'oferir-los un espai per exposar les dificultats que van trobar els primers anys d'escolarització al sistema català i l'impacte que va tenir el programa per la seva continuïtat acadèmica.

A continuació, s'exposen alguns dels resultats més rellevants que s'han obtingut amb el qüestionari.



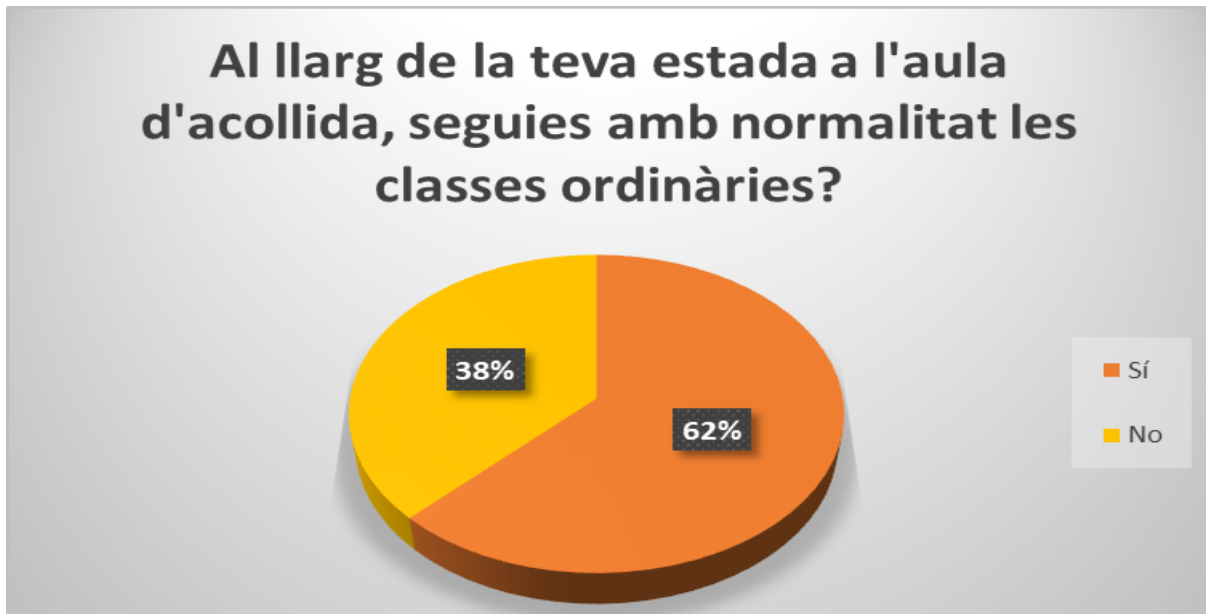
Annex 1. Gràfica 6. Curs d'incorporació al sistema educatiu català. Font: Elaboració pròpia.

En la gràfica es pot observar com el 37% dels participants es van incorporar per primera vegada al sistema educatiu català a 1r d'ESO, un cop van arribar a les terres catalanes; un 33% a 3r d'ESO, un 17% a 4t d'ESO i un 13% a 2n d'ESO.



Annex 1. Gràfica 7. Temps d'estada a l'aula d'acollida. Font: Elaboració pròpia.

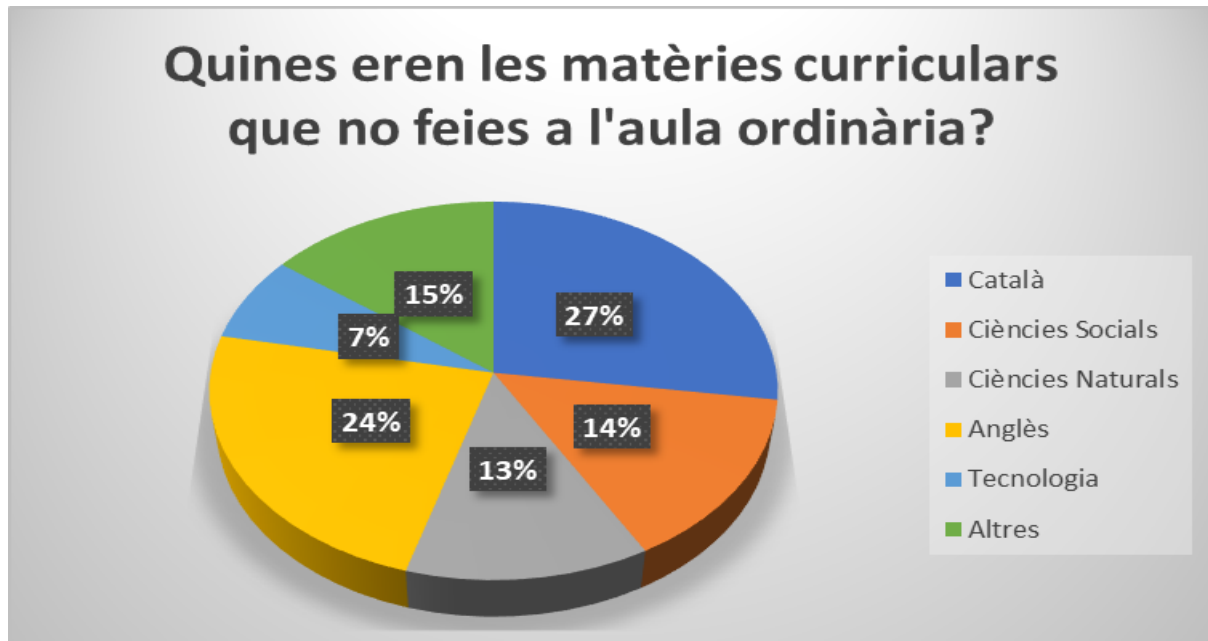
Pel que fa al temps d'estada dels joves al recurs d'aula d'acollida, és destacable el fet que gran part dels participants, un 38% van passar més d'un any escolar en el recurs; un 33% van estar-hi un curs escolar sencer; en canvi, un 29% van passar menys d'un any escolar.



Annex 1. Gràfica 10. Seguiment de les classes ordinàries. Font: Elaboració pròpia.

Més de la meitat dels joves participants, un 62%, consideren que segueix amb normalitat els continguts de les matèries ordinàries, tot i les dificultats lingüístiques que presentaven. En canvi, un 38% dels joves reflecteixen que trobaven dificultats per seguir les classes amb normalitat.

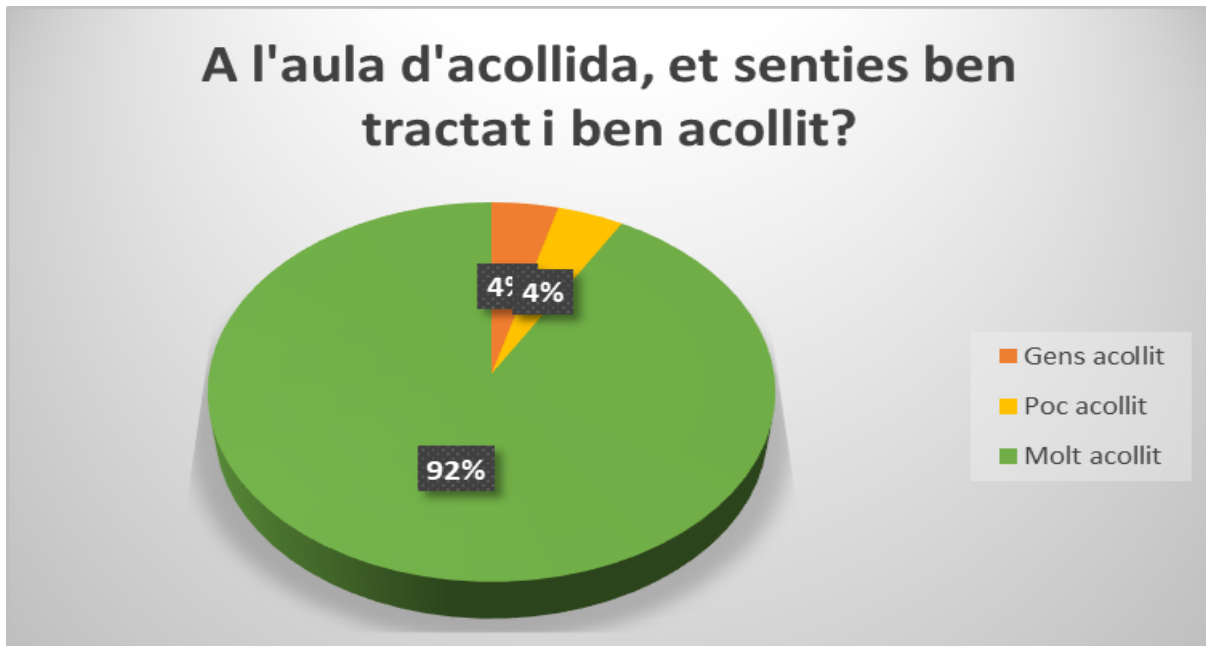
L'alt percentatge de joves que segueix les classes amb normalitat pot ser degut a què més de la meitat dels participants a l'enquesta (55%) provenen de països llatinoamericans, la parla dels quals, en ser també romànica, resulta ser més pròxima al català, a diferència d'altres llengües no romàniques.



Annex 1. Gràfica II. Matèries curriculars que no cursaven a l'aula ordinària. Font: Elaboració pròpia.

En referència a les matèries curriculars i instrumentals, les hores de les quals els participants les passaven a l'aula d'acollida. Els percentatges més alts estan relacionats amb llengües com el català (27%) i l'anglès (24%). Aleshores, també es remarquen altres assignatures instrumentals, com són les ciències socials (14%), les naturals (13%) i la tecnologia (7%). I altres matèries no mencionades, conformen un 15% del total.

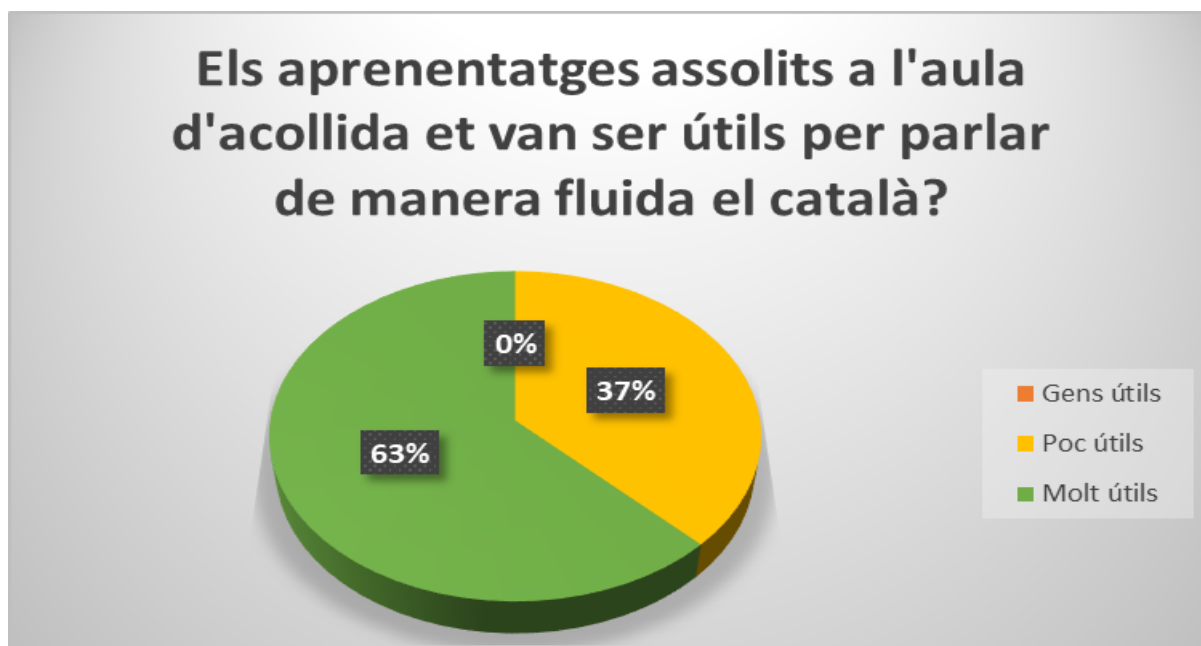
Com es pot observar, els alts percentatges de matèries, que es privaven als joves nous, fan referència a les llengües. En el cas del català, es pot relacionar amb l'essència de les aules d'acollida, les quals tenen com a finalitat última l'aprenentatge intensiu de la llengua. I en referència a l'anglès, la privació d'aquesta matèria pot ser degut al fet que l'aprenentatge d'una altra llengua en paral·lel al català, pot arribar a ser difícil sobretot per aquells estudiants que arriben amb unes mancances lingüístiques i acadèmiques notables.



Annex 1. Gràfica 13. Tracte a l'aula d'acollida. Font: Elaboració pròpia.

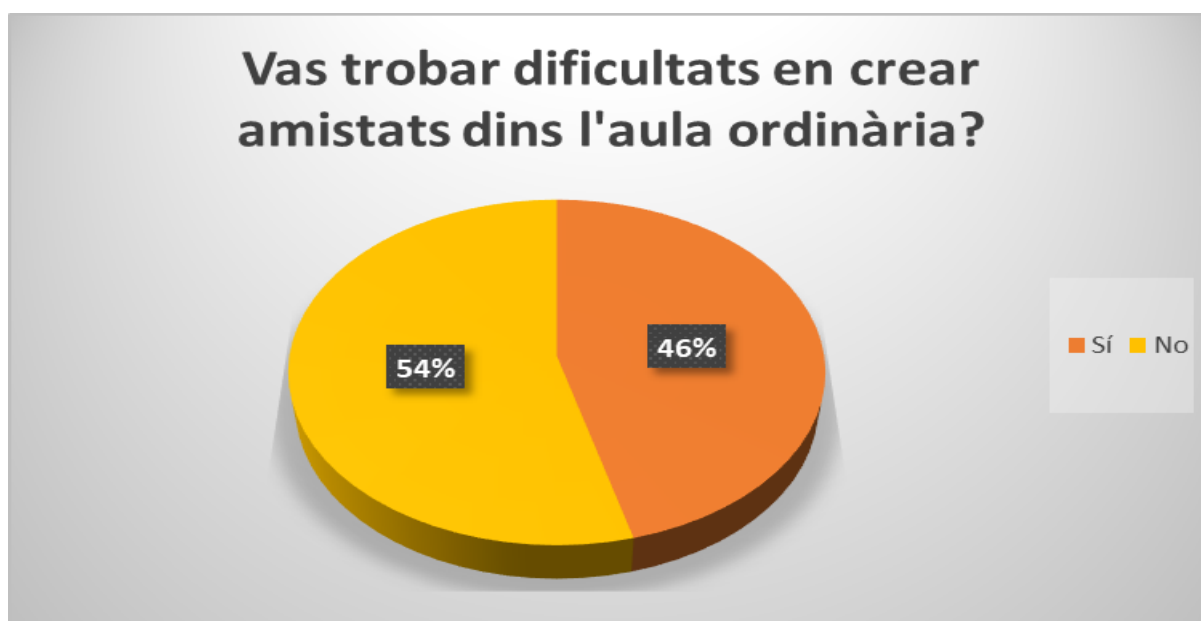
Pel que fa a l'atenció i l'acolliment a les aules d'acollida, és destacable el fet que la majoria dels participants, un 92%, es van sentir molt ben tractats i molt ben acollits, a diferència d'un percentatge molt baix d'un 8% de joves que consideren que van ser poc ben acollits.

Aquestes dades porten a reflexionar sobre com en les aules d'acollida la relació professor i alumne pot arribar a ser molt més propera que a les aules ordinàries, on els professors solen canviar i els tutors solen tenir un nombre molt més gran d'alumnes, cosa que pot dificultar l'atenció a tothom.



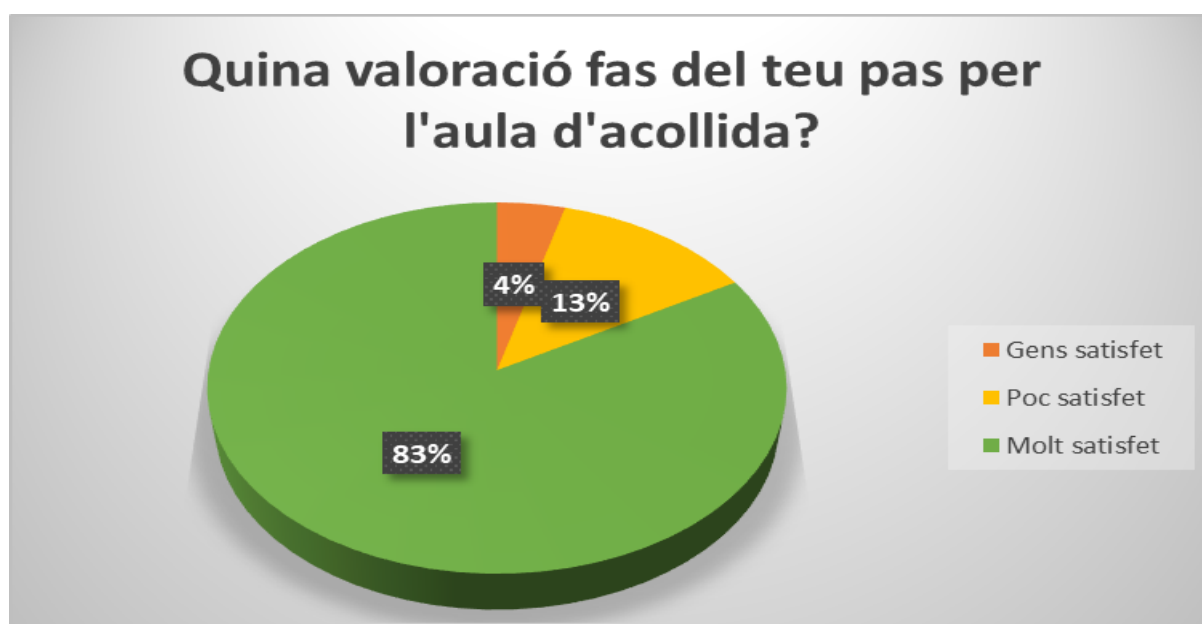
Annex 1. Gràfica 14. Utilitat dels aprenentatges assolits a l'aula d'acollida. Font: Elaboració pròpia.

En referència a la utilitat del recurs d'aula d'acollida, pel que fa a l'aprenentatge del català, es pot observar com un 63%, és a dir més de la meitat dels joves, consideren que el programa els va ser útil en relació a l'aprenentatge de la llengua catalana i el seu ús fora les aules. En canvi, un 37% consideren que els coneixements assolits en el recurs els van ser poc útils fora les aules i els centres educatius, en general.



Annex 1. Gràfica 15. Creació d'amistats a l'aula ordinària. Font: Elaboració pròpia.

Pel que fa a la qüestió de creació de vincles i amistats a l'aula ordinària, durant l'estada dels joves a l'aula d'acollida, es pot observar que un 54% dels participants reflecteixen que no van trobar dificultats en crear relacions d'amistat dins el grup classe. En canvi, un nombre també important de participants, un 46%, consideren que dins l'aula ordinària no els va ser fàcil establir relacions i vincles.



Annex 1. Gràfica 16. Valoració del recurs d'aula d'acollida. Font: Elaboració pròpia.

Finalment, en referència a la valoració que els joves en fan sobre el seu pas per l'aula d'acollida, és destacable que la gran majoria (83%) n'està molt satisfeta amb el recurs i la seva utilitat per la seva trajectòria acadèmica. No obstant això, un 13% exposa que està poc satisfet amb el seu pas, i un 4% que no estan gens satisfets.

5.2. Metodologia qualitativa

En referència a la metodologia qualitativa s'han portat a terme tres entrevistes, a diferents figures d'un mateix institut. La primera persona entrevistada, la Paula (nom fictici), és una exprofessora de les aules d'acollida, amb una experiència de més de trenta anys en el recurs, havent estat també professora del recurs dels TAE. El segon entrevistat, en Jordi (nom fictici), és el professor actual de l'aula d'acollida, el qual també fa classes a un grup de 4t d'ESO. I la tercera entrevista ha estat a un exalumne del programa d'aula d'acollida, l'Ismael (nom fictici), el qual actualment és propietari d'una botiga de mòbils.

Categories	Paula	Jordi	Ismael
El paper de l'aula d'acollida	<p>Explica que és un recurs important i positiu que ajuda l'alumne a trobar un lloc i a tenir un referent més proper.</p> <p>Afirma que l'aula d'acollida és un recurs de llengua i de cohesió social, considerant que conèixer la llengua és la manera d'integrar-se dins un lloc i cohesionar-se.</p>	<p>Troba que les aules d'acollida són positives i s'haurien de mantenir en el centre.</p> <p>Explica que un alumne nouvingut quan arriba a un nou país necessita aquesta adaptació progressiva, no se'l pot deixar sol a l'aula ordinària, perquè pot ser molt complicat per ell.</p> <p>Així doncs, considera que el programa facilita la vida i la integració de l'alumne dins el centre i dins el nou context social.</p>	<p>Considera que les aules d'acollida són un recurs positiu per l'alumne nouvingut.</p> <p>Afegeix que tot alumne estranger, que desconegui la llengua del territori, ha de passar necessàriament pel programa, perquè és l'única manera de sentir-se més integrat dins el centre educatiu.</p>
Finalitat dels continguts impartits	<p>Explica que els continguts que impartia a l'aula anaven enfocats a la integració de l'alumnat en la societat catalana.</p> <p>Es treballaven àrees i temes extrets de la programació "El Nivell Llindar".</p>	<p>Explica que la primera i última finalitat de les seves classes és l'aprenentatge del català. Però és cert, que en algunes classes introdueix algunes pinzellades per ajudar en la inclusió i integració de l'alumnat.</p>	<p>Explica que en el seu moment els continguts que treballaven a l'aula eren orientats tant a l'aprenentatge de la llengua com a la integració.</p> <p>Afirma que a l'aula feien activitats i jocs per treballar l'expressió oral i escrita, i de tant en tant feien sortides per conèixer la ciutat.</p>

<p>Privació de matèries curriculars</p>	<p>Exposa que normalment les hores de català les feien amb ella a l'aula d'acollida.</p> <p>Aquells alumnes que no eren castellanoparlant, també passaven les hores de castellà a l'aula d'acollida.</p> <p>I les hores de Ciències Socials també, perquè era una matèria molt teòrica i molts continguts es podien treballar a l'aula d'acollida de manera més senzilla.</p>	<p>Explica que normalment l'organització d'horaris i matèries sol ser a partir de protocols de centre.</p> <p>Destaca que les matèries que normalment l'alumne nouvingut no cursa a l'aula ordinària, solen ser el català, l'anglès i les ciències socials.</p> <p>Per una banda, el català, perquè és una assignatura que es treballa de manera intensiva a l'aula d'acollida. D'altra banda, l'anglès, perquè aprendre una segona llengua en paral·lel amb el català pot ser dificultós per l'alumne. I les socials, perquè és una matèria transversal que es pot treballar a l'aula d'acollida.</p>	<p>Explica que al llarg del seu primer any a l'aula d'acollida, passava moltes hores, de manera que hi havia moltes assignatures que no feia a l'aula gran, com ara la de castellà i totes aquelles relacionades amb les ciències (socials, biologia, etc.)</p> <p>Exposa que un cop va deixar de fer aula d'acollida, es va trobar molt desubicat en totes aquelles matèries que no feia anteriorment, de manera que les va suspendre i va haver de repetir curs.</p>
<p>Relació entre alumnat nouvingut i no nouvingut</p>	<p>Explica que en els TAE, els alumnes nouvinguts anaven de tardes a les classes ordinàries, els companys els rebien amb braços oberts, i per tant, podien fer amics.</p> <p>En canvi, amb les aules d'acollida, dins el mateix centre educatiu, com que el nombre de</p>	<p>Explica que els estudiants del centre solen ajudar als nouvinguts en allò que poden.</p> <p>Tot i així, afirma que en el moment d'assignació d'aula a l'alumne nouvingut, intenta que vagi a una classe on hi hagi un altre estudiant de l'aula d'acollida, així no estarà sol ni</p>	<p>Explica que va trobar moltes dificultats en crear amistats dins l'aula ordinària. Hi havia situacions en què sentia que es burlaven d'ell per ser d'una cultura diferent o potser per no saber l'idioma.</p> <p>Afegeix que l'idioma era un obstacle per ell, ja que el limitava</p>

	nouvinguts va augmentar, els companys de l'aula ordinària estaven tan acostumats que cada cop s'incorpori una persona nova, per la qual cosa la rebuda es va refredar.	perdut.	a comunicar-se i establir vincles amb els altres.
Relació entre tutor aula d'acollida i alumne	<p>Explica que ella era cotutora dels alumnes nouvinguts, per la qual cosa tenia una relació molt més propera amb els alumnes.</p> <p>Considera que aquest lligam que es creava entre professor i alumne era clau per l'adaptació de l'alumne dins del centre.</p>	<p>Explica que la raó d'aquesta relació més propera entre alumne i professor d'aula d'acollida, sol ser pel fet que els nouvinguts arriben perduts i veuen al professor com la persona de referència, qui els entén i a qui poden demanar ajudar.</p> <p>A més a més, considera que el fet que les classes siguin reduïdes també ajuda a recomfortar aquest vincle.</p>	Afirma que la seva relació amb la seva professora d'aula d'acollida va ser molt bona. Era la persona qui els ajudava i els escoltava sempre, a més de valorar el seu esforç.
Transició cap a l'aula ordinària	<p>Explica que molts alumnes un cop deixen l'aula d'acollida i es reincorporen en horari complet a l'aula ordinària, vivien el pas com un "traume", però com ella exposa era un petit xoc que tots superaven després.</p> <p>Així doncs, considera que era millor passar el petit xoc, havent establert un bon lligam, que no</p>	<p>Explica que ell com a tutor d'aula d'acollida intenta que aquest canvi es faci de forma progressiva, així evitar que el xoc no sigui tan dràstic.</p> <p>Exposa que un temps abans de la reincorporació total a l'aula ordinària, redueix de mica en mica l'horari de l'alumne, així l'alumne es va adaptant al canvi</p>	<p>Explica que li va ser molt difícil fer el canvi, un cop va deixar de fer aula d'acollida es va sentir abandonat a l'aula ordinària.</p> <p>Tot i això, afegeix que ell ja sabia que era una etapa que en un moment arribaria al seu fi.</p>

	pas que no n'hi hagi cap lligam reconfortador per l'alumne.	poc a poc.	
Possible segregació de l'alumnat	<p>Explica que és cert que la teoria acusa les aules d'acollida de segregadores, però que la realitat dins les aules és força diferent, i treballar la diversitat en una mateixa aula és molt complicat i es necessita de recursos.</p> <p>Aleshores, exposa que a vegades és millor un grup homogeni, perquè els bons aprenen i els no tan bons també dintre de la seva mesura.</p>	<p>Explica que l'aula d'acollida és un recurs positiu pels alumnes. Aporta que és una manera de sentir-te còmode dins d'un món que possiblement no és el teu.</p> <p>Afegeix que el fet que l'ambient d'aula d'acollida sigui reduït ajuda més a l'alumne a trobar un lloc de seguretat, cosa que li facilitarà més endavant la integració i l'adaptació dins el centre.</p> <p>A més a més, considera que està bé parlar i treballar la inclusió des de les aules d'acollida, però hi hauria d'haver un treball comú i continu, a les aules ordinàries.</p>	<p>Afirma que el fet de separar-los de l'aula ordinària, els marcava molt com a diferents dins l'aula.</p> <p>Explica que a l'aula d'acollida tots tenien quasi la mateixa situació, cosa que els ajuntava més, en canvi, a l'aula ordinària la diferència es marcava molt més.</p>

6. ANÀLISI DE RESULTATS

6.1. Anàlisi de resultats quantitativus

Recuperant els resultats de l'enquesta, en aquest apartat es farà un anàlisi dels resultats més rellevants, complementant-los amb algunes aportacions i comentaris que els mateixos joves expressen en un espai obert del formulari.

En aquest apartat s'analitzaran les següents qüestions: el seguiment de les matèries curriculars per part dels alumnes; la motivació que mostraven en seguir aprenent tant a l'aula d'acollida com a l'ordinària; el tracte i l'atenció que rebien a l'aula d'acollida; la utilitat dels aprenentatges assolits a l'aula d'acollida; les dificultats que trobaven en establir i crear amistats a l'aula ordinària; i la valoració que en fan del seu pas pel recurs.

En referència a la primera qüestió, **el seguiment de les matèries curriculars de l'aula ordinària per part dels alumnes**, un 62% dels joves expressen que sí que podien seguir les classes amb normalitat, en canvi, un 38% reflecteixen que no. S'ha de tenir present que més de la meitat dels participants provenen de països llatinoamericans, on la parla espanyola és molt més propera a la catalana, cosa que també facilita la comprensió i el seguiment de les matèries curriculars, en comparació amb la resta de nousvinguts que provenen d'altres països, la parla dels quals pot ser més llunyana a la catalana.

Aquestes dades es complementen amb alguns dels comentaris següents:

“Hi havia assignatures que em resultaven difícils de seguir, perquè seguien un ritme molt ràpid.”

“Era impossible seguir les classes, ja que perdía hores de la classe ordinària porque iba al aula de acogida. Cuando volvía a la clase ordinària me sentía desorientada ya que ellos iban más avanzados y me costava seguir el ritmo.”

“A l'aula d'acollida fèiem coses senzilles i podia anar fent. En canvi, em costava molt seguir.”

Com es pot observar, aquests comentaris es podrien atribuir al percentatge de persones que trobaven dificultats en seguir les classes curriculars. La facilitat o dificultat en seguir els continguts curriculars pot ser deguda a diferents factors que no es contemplen en aquesta enquesta, com ara la metodologia emprada pels professors a les aules, el ritme i el rendiment

dels mateixos alumnes, com també les seves capacitats d'adaptació i les seves motivacions en seguir aprenent, tenint en compte que arriben a un nou context, on l'esforç que han de fer es multiplica. Un dels comentaris rellevants és el següent:

“Bé, havent arribat tard com és als 12 anys, em costava més retenir el vocabulari i un nou idioma, en general, ja tenia un idioma format i em costava tot plegat.”

Pel que fa a la segona qüestió, **la motivació que mostraven els joves en seguir aprenent tant a l'aula d'acollida com a l'ordinària**, un 75% es sentien molt motivats en adquirir nous coneixements i aprenentatges, i un 25% que no.

En referència a les dades, l'alt percentatge de joves que se sentien motivats per seguir aprenent es pot reafirmar amb les investigacions internacionals, en les quals constata que els estudiants estrangers presenten actituds més positives vers l'escola (PISA, 2006). De manera que tot i les limitacions lingüístiques que puguin trobar, en aquest cas els estudiants nous, solen mostrar més ganes i interès a millorar i seguir aprenent. Cosa que també queda reflectida en alguns dels comentaris:

“Sempre m'ha agradat estudiar, per això no tenia problemes.”

“A l'aula d'acollida tenia moltes ganes d'aprendre, saber el que diuen els professors i seguir les classes. A l'aula ordinària em costava seguir les classes, però estava motivat per aprendre.”

No obstant això, en els comentaris que s'exposaran a continuació, es pot destacar la clara diferenciació que els participants fan entre els continguts impartits a l'aula d'acollida i els de l'aula ordinària, en referència al grau de dificultat. Amb aquestes es pot interpretar que el grau d'exigència a l'aula d'acollida, sol ser més baix, de manera que com bé afirmen diferents autors, com ara Cucalón i del Olmo (2010), el fet de prioritzar les mancances lingüístiques d'aquests alumnes fa que se'ls decanti cap a nivells inferiors als de la resta del grup classe. Això pot provocar, que els alumnes trobin en l'aula d'acollida “un entorn psicosocial menys competitiu i afectivament més segur” (García, Moreno, Sánchez, Medina, Goenechea, Cluse, Plancarte i González, 2009, p. 258).

“A l'aula d'acollida les classes eren més fàcils, tots teníem quasi el mateix nivell, per això em sentia més agust. A l'aula ordinària, també estava motivada en aprendre, però era més difícil.”

“Depende de qué materias me sentia motivada, las que hacía al aula de acogida eran más fáciles ya que todos llevábamos el mismo ritmo, mientras las ordinaria no.”

En referència a la tercera qüestió, **el tracte i l'atenció que els alumnes nouvinguts rebien a l'aula d'acollida**, és rellevant el fet que 92% dels joves expressen la seva satisfacció pel que fa a la bona acollida i el bon tracte que van rebre; i el 8% conforma aquells que es van sentir poc o gens ben tractats.

Amb l'alt percentatge de persones satisfetes amb l'acollida i l'atenció que van rebre en el recurs, i amb els comentaris que s'exposaran a continuació, es pot afirmar que les aules d'acollida compleixen la seva funció d'atendre, escoltar i ben acollir a l'alumnat nouvingut, com bé es reflecteix a la definició proposada pel Departament d'Educació (2006):

Una aula d'acollida és un recurs i una estratègia organitzativa per atendre l'alumnat nouvingut en el moment de la seva arribada amb la finalitat d'aconseguir que se senti ben acollit, escoltat i valorat, alhora que se li ofereixen les eines bàsiques per tirar endavant el seu procés d'ensenyament-aprenentatge. (p.4)

Alguns d'aquests comentaris són els següents:

“La veritat és que m'agradava molt, sempre volia estar aprenent català amb la meva mestra, perquè a part de ser molt bona professora amb el català, ella ens escoltava si teníem problemes i era molt empàtica.”

“Vaig estar un any, però m'agradava tant que volia quedar-m'hi, però no podia.”

“Vaig tenir una molt bona experiència a l'aula d'acollida, la professora era molt bona i els companys molt simpàtics.”

Amb aquests comentaris es pot reafirmar que les aules d'acollida conformen un espai proper de seguretat per l'alumnat nouvingut, el qual troba al professor com a persona de referent, amb qui crea un vincle i un lligam més proper. A més a més, el fet de ser grups reduïts, reforça aquest bon tracte i aquesta bona acollida.

Pel que fa a la qüestió de **la utilitat dels aprenentatges assolits a l'aula d'acollida**, el 63% dels joves considera que els aprenentatges adquirits els van ser d'utilitat, en canvi, el 37% reflecteixen que els van ser poc útils. Això reflecteix la diferència entre les experiències viscudes en el recurs, alguns dels comentaris que posen en relleu aquestes divergències són els següents:

“Sempre dic que parlo fluid el català, gràcies a la meua professora de l'aula d'acollida.”

“L’aula d’acollida em va ajudar a conèixer la comunitat catalana, però és veritat que el català el vaig aprendre quan vaig començar a treballar, perquè em veia obligat a parlar-ho amb els clients.”

Tot i aquests comentaris, s’ha de tenir present que aprendre un nou idioma no resulta fàcil per un nouvingut, que arriba a un context totalment diferent del seu. De manera que en moltes ocasions l’aprenentatge d’un nou idioma no requereix només l’assoliment de continguts lingüístics, sinó que també es necessita d’una interacció constant tant sigui amb els amics o dins l’entorn social, ja que és així que aquestes capacitats comunicatives es desenvolupen en l’individu i amb el temps es reforcen.

En referència a si **els participants trobaven dificultats en establir i crear amistats a l’aula ordinària**, un 54% exposa que no trobava cap mena de dificultat, no obstant això, un 46% manifesten que sí n’havien trobat. Aquestes dades van complementades amb alguns dels comentaris següents:

“Des del primer moment em van acollir molt bé, tot i que hi havia grupets i no em sentia identificat amb cap, i anava d’un costat a l’altre.”

“Em va costar crear vincles amb els de l’aula ordinària, ja que sentia vergonya moltes vegades (crec que era problema meu).”

“Cuando haces clases fuera del aula ordinària, los demás niños creen que eres tonto ya que necesitas ayuda para aprender un idioma que ellos dominan bien y te marginan.”

Aquests comentaris juntament amb el percentatge (46%), encara que no sigui el predominant, es poden atribuir a un dels inconvenients de les aules d’acollida que plantegen Alegre, Benito i González (2008) en el seu estudi sobre el programa:

Alguns dels principals inconvenients respecte a aquesta estratègia pedagògica és la separació de l’alumne del seu grup-classe de referència i la concentració de la creació de les seves xarxes relacionals en el marc de l’aula d’acollida, elements que dificulten l’establiment de relacions interculturals amb l’alumnat autòcton. (p. 49)

Això, reflecteix la necessitat de trobar maneres eficients de conscienciar els alumnes nadius o no nouvinguts, així com animar-los a oferir un cop de mà als nouvinguts, apropar-se més a ells i establir-hi vincles. Ja que encara que la llengua pot arribar a ser un límit per la creació d’interaccions i comunicacions entre tots dos grups, però s’han de trobar les maneres de motivar els alumnes per trencar les barreres existents entre ells.

Finalment, pel que fa a la **valoració que els participants en fan del seu pas per l'aula d'acollida**, la gran majoria (83) consideren que el seu pas pel recurs va ser satisfactori i útil per la seva trajectòria acadèmica. No obstant això, també és present un baix percentatge (17%) de persones que manifesten que el seu pas per l'aula d'acollida va ser poc o gens satisfactori. Alguns dels comentaris que acompanyen aquestes dades, són els següents:

“A mi personalment, em va salvar la vida, ja que quan vaig arribar no sabia res.”

“L'aula d'acollida em va ser útil per aprendre el català.”

“Ara tinc un treball estable d'atenció al client on necessito parlar en català i estic feliç de poder-ho parlar amb fluïdesa.”

“Només em va retrassar les classes ordinàries.”

Aquest alt percentatge de persones altament satisfetes amb el seu pas pel recurs, serveix per veure com encara que les aules d'acollides puguin utilitzar metodologies poc inclusives, però el bon tractament i la bona atenció que han pogut oferir ha estat el reforçador d'aquest lligam i aquest bon record que conserven.

6.2. Anàlisi de resultats qualitatius

A continuació, s'analitzaran els resultats obtinguts amb les tres entrevistes, donant així, resposta als set objectius plantejats prèviament per l'estudi de casos.

Pel que fa al primer objectiu, que consisteix en conèixer la importància que té el programa d'aula d'acollida, en relació a la integració de l'alumnat nouvingut dins el centre, objectiu al qual correspon la categoria **del paper de l'aula d'acollida**, és destacable que tots tres casos estan d'acord en la rellevància del recurs per la integració de l'alumnat nouvingut, considerant que és un avenç positiu pel centre i els estudiants, i que és necessari mantenir.

Tots tres casos remarquen que la importància del recurs d'aula d'acollida recau sobretot en l'ajuda positiva que atorga a l'alumne nouvingut, ja que tenint present que són adolescents que solen provenir de contextos i realitats força diferents, el recurs passa a ser un espai de referència, on poden obtenir una atenció més propera i una ajuda més de qualitat, evitant així la soledat, en la qual es podrien sentir si no existís el recurs.

“L’aula d’acollida com també els TAE, s’ha creat per donar suport a aquests nanos, perquè en el seu ritme aprenguin les bases de la llengua catalana per després poder comunicar-se, seguir les classes amb normalitat i poder establir vincles amb els companys. Per tant jo crec que és un recurs molt positiu per aquests nanos que acaben d’arribar. [...] De fet, conèixer la llengua d’un lloc és la manera d’integrar-te en aquell lloc i de cohesionar-te. [...] Jo prioritzava que vinguessin a l’aula d’acollida, perquè s’aprenia molt més que a les aules ordinàries.” (La Paula)

“Trobo que les aules d’acollida són positives i s’han de mantenir, perquè un alumne que arriba nou d’un país x amb un context al darrere complicat, etc. necessita aquesta adaptació progressiva, és a dir, no pots arribar i deixar-lo com una bomba a l’aula ordinària, perquè pot ser molt complicat per aquest nano. El fet de trobar-se aquí en un ambient molt diferent, sol, aprenent aquesta llengua que va sentint durant tota la jornada del dia, doncs és complicat. Per això el recurs li facilita més la vida, per tant considero que és un bon recurs, i ja no només com a professor d’aula d’acollida, sinó com a docent, en general.” (En Jordi)

“El aula de acogida fue algo muy positivo, y creo que cada persona que llega de otro país tiene que pasar por el aula de acogida, porque siempre ayuda muchísimo. Yo en el aula de acogida, aprendí muchísimas cosas [...] Creo que si al llegar me hubieran puesto directamente en el aula ordinaria, estaría muy perdido y seguramente hubiera suspendido todo. Creo que incluso se me quitarían las ganas de estudiar.” (L’Ismael)

En referència al segon objectiu, al qual correspon la categoria de **la finalitat dels continguts impartits**, es pretén explorar si les temàtiques treballades a l’aula d’acollida i les activitats programades anaven exclusivament orientades a l’aprenentatge intensiu de la llengua, o bé estaven més orientades cap a la integració i la inclusió dels alumnes nouvinguts dins el centre educatiu i la comunitat catalana en general. En aquest punt, les respostes obtingudes són diverses: la Paula considera que la finalitat dels continguts impartits a l’aula d’acollida és garantir la integració de l’alumnat nouvingut en el centre i en la societat catalana; en canvi, en Jordi afirma que la finalitat última de les seves classes és l’aprenentatge de la llengua, encara que sovint aporta alguna pinzellada per facilitar la inclusió de l’estudiant nouvingut; tanmateix, l’Ismael parla de les dues vies, considerant que es feia una combinació entre l’aprenentatge de la llengua i la integració dins la comunitat catalana.

“Els continguts anaven enfocats a la integració. [...] Les àrees i els temes que es treballaven formen part de la programació del “Nivell Llindar”, on marca els mínims que cal saber” (Paula)

“L'objectiu principal de les classes, i el que tinc jo en compte a l'hora de preparar les classes és el català, el pilar fonamental. [...] Dins dels exercicis que jo puc fer, sí que moltes vegades introduïxo pinzellades per ajudar en aquesta inclusió i aquesta integració.” (Jordi)

“A ver era por las dos cosas, en clase hacíamos contenidos más orientados a aprender el catalán, a veces hacíamos ejercicios más de leer y escribir, y otras veces hacíamos juegos en clase, en los que hablábamos más. Pero también hacíamos salidas para conocer la ciudad, y eso era lo mejor [...] Yo cuando teníamos salidas del aula de acogida o del aula normal, siempre prefería las salidas de aula de acogida.” (Ismael)

Parlant de l'aprenentatge de la llengua i la integració social, aquest és un punt que es pot relacionar amb la qüestió que plantegen diferents autors, prèviament esmentats: l'aprenentatge de la llengua és la porta de la integració, o és a l'inversa. Bé, s'ha de tenir present que entre totes dues finalitats hi ha una línia molt fina, totes dues es complementen i van de la mà. No es pot aconseguir una bona integració i cohesió dins d'un grup si no hi ha unes bases lingüístiques que facilitin la comunicació, i de la mateixa manera, no es pot aprendre i parlar un nou idioma de manera fluïda si no existeix una interacció constant, en la qual s'utilitzi com a base aquesta llengua.

L'Ismael, qui prové del Pakistan, un context i una realitat totalment diferent de l'Occidental, és un exemple de jove que gràcies a la integració i la interacció amb els amics i propers va poder aprendre el castellà. Encara que en el moment de la seva arribada no sabia de l'existència del castellà, gràcies a la seva voluntat i a la pràctica constant, és la llengua que utilitza en el seu lloc de treball i en la seva vida quotidiana (l'entrevista també la va fer en castellà).

“Yo el castellano nunca nadie me enseñó hablarlo, pero cómo que todos mis amigos solo hablan en castellano, pues fui aprendiendo poco a poco. Encima yo siempre escuchaba música en castellano, y las palabras que no entendía las traducía al inglés. Así que lo iba hablando poco a poco, y mis amigos siempre me corregían cuando me equivocaba y así poco a poco... Y encima, trabajando en una tienda de móviles, como ya sabes, normalmente los clientes que vienen me suelen hablar en castellano, eso también me ayudó a hablarlo de manera más fluída.” (L'Ismael)

Pel que fa el tercer objectiu, que correspon a la categoria **privació de matèries curriculars**, es pretén analitzar en funció de quins elements es priven determinades matèries instrumentals a l'alumnat nouvingut, i aprofitant que l'Ismael va passar pel recurs, esbrinar l'impacte que

va tenir aquesta privació d'assignatures per la seva continuïtat acadèmica. En aquest cas, els professionals del centre parteixen d'un mateix supòsit marcat pel protocol del centre, en canvi, l'Ismael aporta la seva experiència explicant l'impacte que aquesta decisió organitzativa va suposar per la seva trajectòria.

“D'entrada, totes les aules de català venien amb mi, si l'alumne no era castellanoparlant, les hores de castellà també venia amb mi, i les hores de socials, que és l'assignatura més teòrica i conceptual, que és difícil que entenguin, doncs, també venien amb mi.” (Paula)

“Aixo també crec que són protocols de centre, però vaja aquí se'm va demanar que els alumnes sortissin de matèries com per exemple català, anglès i socials. Socials, perquè és una matèria que es pot treballar de forma transversal aquí, de manera relativament més senzilla. Aquí a l'aula d'acollida es fan coses de socials, i perquè és una matèria en què et pots posar al dia relativament ràpid i fàcil. Català evidentment perquè no té sentit que facin català a l'aula quan ja n'aprenen i intenten aprendre aquí. I després l'anglès, perquè aprendre una segona llengua quan ja està aprenent el català, segons quins, pot dificultar una mica.” (Jordi)

“Las asignaturas que hacía en el aula normal eran educación física, inglés, plástica, matemáticas y tutoría. La resta de materias las pasaba en el aula de acogida. [...] en el aula de acogida, si no entendía el profesor o no sabía que se tenía que hacer, el profesor me lo explicaba en inglés. Pero en el aula normal no, allá te encuentras que todos los alumnos entienden y siguen las clases, y claro nosotros al no entender de qué habla, sólo miramos. [...] había materias que yo no hacía porque estaba en el aula de acogida, y cuando acabé el aula de acogida las tenía que hacer todas, encima en el tercer trimestre cuando ellos ya habían estudiado muchas cosas y ya sabían de qué iba cada materia. Por eso yo suspendía, sobre todo las materias de ciencias, como biología, física y química y sociales, en clase no entendía nada. Y por eso reprobé el curso, y volví a repetir 4to de la ESO.” (Ismael)

Seguint amb aquest punt, l'Ismael reflecteix l'altra cara de la moneda, en la qual es pot veure que tot i que la privació d'una part del currículum ordinari pot suposar una ajuda a l'estudiant, ja que es troba en un moment en què necessita que les seves dificultats lingüístiques siguin suplides i ben ateses, i també troba un espai psicosocialment més segur, però això marca un impacte dur i directe per la seva continuïtat acadèmica. Ja que un cop acaba el temps límit d'estada al recurs d'aula d'acollida, es desvincula d'aquest entorn segur, on el grau d'exigència sol ser també inferior, trobant-se en un context on els companys tenen

un ritme assolit i consolidat, i aleshores es veu obligat a començar de zero, i a esforçar-se molt més per poder recuperar tot allò perdut.

A més a més, aquesta privació de matèries molt poques vegades té en compte els interessos de l'estudiant nouvingut, el qual podria mostrar poques dificultats en seguir aquestes assignatures instrumentals. Com bé destaquen Alegre, Benito i González (2008) parlant de l'aula d'acollida:

Aquesta estratègia impossibilita l'alumne estranger de seguir aquelles matèries on es podria sentir còmode, fent més complex l'itinerari escolar de l'alumnat estranger, que deixa d'assistir, en alguns casos, a matèries que, malgrat els dèficits lingüístics, podria entendre amb poca dificultat. (p. 49)

En referència al quart objectiu, al qual correspon la categoria **relació entre alumnat nouvingut i no nouvingut**, es pretén explorar si els alumnes nouvinguts són ben acollits pels companys de l'aula ordinària i si troben dificultats en crear vincles entre ells. En aquest punt, la Paula i l'Ismael coincideixen en què la relació entre alumnes nouvinguts i companys de l'aula gran s'ha refredat, de manera que cada cop la relació entre ells és menor i poc estable. En canvi, en Jordi pren una altra posició considerant que dins l'aula ordinària els alumnes ajuden i acompanyen l'estudiant nouvingut en la mesura del possible.

“Els alumnes dels TAE, quan anaven a la classe ordinària es podien relacionar amb la resta d'alumnes, amb el mínim de llenguatge que hagin après, i com que hi havia menys nouvinguts, també els alumnes els rebien amb els braços oberts, i per tant era més fàcil que es volguessin fer amics d'aquella persona nova. En canvi, amb les aules d'acollida, hi havia molta més rebuda d'alumnes, i per tant els companys de les classes ordinàries, estaven tan acostumats, que cada cop entraven alumnes nous, que ja no tenien aquell interès si començava un alumne nou o no. I per tant, la rebuda per part dels companys també es va refredar.” (Paula)

“Jo intento que quan arriba un alumne nou assignar-li una aula, en la qual ja hi hagi un altre alumne de l'aula d'acollida, així no se sent sol ni perdut, i tindrà algú amb qui establir vincle i a les sortides algú amb qui anar. Però tot i així, jo crec que a l'institut els nano són molt bons s'ajuden entre ells, en allò que poden clarament.” (Jordi)

“No no yo en ese momento no tenia amigos, però creo que era sobretudo por el idioma, porque cuando no sabes el idioma no sabes de qué puedes hablar con el otro, y si el otro te habla qué decirle.”

Y creo que los compañeros también por eso no se relacionaban mucho conmigo ni con los extranjeros que no sabían el idioma.” (Ismael)

Els comentaris de la Paula i l’Ismael són útils per veure i ser conscients que encara queda molta feina a fer, en referència a la inclusió real dels alumnes nouvinguts dins la comunitat educativa, i sobretot dins l’aula ordinària, la qual hauria de ser el primer i últim referent d’aquests. Són adolescents que a part de les seves dificultats lingüístiques, se suma el fet que passen per una etapa evolutiva, en la qual la construcció de la identitat i la necessitat de sentir-se reconeguts marquen un paper determinant en el seu pas per la Secundària. De manera que el fet de no trobar en l’aula ordinària un entorn positiu i reconfortador, els pot acabar condicionant no només acadèmicament, sinó també a nivell emocional i social.

Pel que fa al cinquè objectiu, corresponent a la categoria de **la relació entre tutor d’aula d’acollida i alumne**, es pretén conèixer i entendre el tipus de relació que es creava entre l’alumnat nouvingut i el tutor de l’aula d’acollida. En aquest punt, és destacable que tots tres casos coincideixen en què la relació que s’estableix entre professor i alumne sol ser forta i propera, ja que com bé argumenten, els estudiants troben en el professor el seu referent, qui els escolta i els acompanya al llarg d’aquest procés.

“Dins l’aula d’acollida hi havia un lligam molt fort amb cadascun dels alumnes, jo feia més de tutora d’aquests alumnes que la mateixa tutora de l’aula ordinària. Ells em tenien de referent, qui els ajudava i els acompanyava en aquest procés, aleshores, amb el temps ells veien l’aula d’acollida com l’espai de seguretat on saben que tenen algú que els pot ajudar i acompanyar en tot moment.” (Paula)

“Generalment quan arriben (alumnes nouvinguts) es troben molt perduts i et veuen a tu com la persona de referència que els està intentant ajudar, que els entèn. I pensa que el fet que les classes siguin més petites també ajuda. I clar, considero que si a les aules ordinàries enlloc d’haver 30 alumnes hi hagués 15, segurament la relació entre professor i alumne també seria diferents. Però sí que és cert que aquí s’afegeix que arriben a un lloc nou, un idioma nou, i clar, sempre busquen un lloc com aquest per sentir-te més segur. Llavors, sí que juga també aquest paper important.” (Jordi)

“La profesora que tenía en ese momento era muy buena, tengo un muy buen recuerdo de ella. Era una profesora que nos escuchaba, si teníamos algún problema o no entendíamos algo siempre nos ayudaba. Yo notaba que el esfuerzo que hacía, ella lo valoraba mucho y siempre me animaba y me motivaba. Gracias a ella aprendí el catalán, aunque no del todo, pero en ese momento hablaba muy bien, mejor que otros compañeros.” (Ismael)

En referència al sisè objectiu, corresponent a la categoria de **la transició a l'aula ordinària**, es pretén analitzar com viuen els alumnes nouvinguts el pas de l'aula d'acollida a l'aula ordinària, reincorporant-se a l'aula en horari complet. Així doncs, la Paula i en Jordi, des de la seva posició de professionals de l'educació divergeixen en les metodologies que utilitzen per treballar aquest pas, perquè sigui menys difícil; i l'Ismael explica el canvi dràstic que va suposar per ell, i així, l'impacte que va tenir per la seva continuïtat acadèmica.

“És veritat que hi havia casos d'alumnes que se sentien molt miserables a l'aula ordinària, que podia passar si es trobaven en aules amb alumnes molt conflictius, i clar no entenien res...[...] Per això crec que és millor que es creï aquest lligam a l'aula d'acollida i que després el salt a l'aula ordinària sigui un petit “traume”, que passava a vegades [...] Havies de preparar el pas a l'aula ordinària, perquè hi havia alumnes que em suplicaven de no anar a l'aula gran. I clar, s'havia de treballar psicològicament, però ho superaven... I jo crec que era millor passar aquest petit “traume”, però haver fet un bon lligam abans, ja que això vol dir que l'adaptació serà més fàcil, que no pas que no hi hagués aquest bon lligam amb l'aula d'acollida, perquè tampoc hi serà amb l'aula ordinària.”
(Paula)

“El pas s'intenta fer de forma progressiva, almenys jo intento fer-ho de manera progressiva. Si un alumne venia l'any passat 7 hores, i veig que progressa li reduim les hores a 4h, després dues... perquè el xoc no sigui tan dràstic. Llavors, es pot arribar a desvincular sí, però si es fa de manera progressiva... Finalment és el que es trobaran, és el que han de viure, s'han d'adaptar i aconseguir lluitar contra el fet de sentir-se apartats i sols, perquè no sempre estaràn a l'aula d'acollida.” (Jordi)

“A mí me costó mucho hacer ese cambio, de alguna manera me sentía abandonado en el aula normal. [...] Yo sabía que la experiencia en el aula de acogida iba a tener un fin, y tenía que estar preparado... pero aún así siempre cuesta. [...] Cuando acabé el aula de acogida tenía que hacer todas las asignaturas, encima en el tercer trimestre cuando ellos ya habían estudiado muchas cosas y ya sabían de qué iba cada materia. Por culpa de eso suspendía, sobre todo las materias de ciencias, como biología, física y química y sociales, en clase no entendía nada. Y por eso reprobé el curso, y volví a repetir 4to de la ESO.” (Ismael)

Com bé expressen tots tres casos, encara que de maneres diferents, la reincorporació a l'aula ordinària, amb horari total, sol ser molt difícil pels alumnes nouvinguts, possiblement perquè troben en l'aula d'acollida el caliu i l'atenció que manca a l'aula ordinària. De manera que possiblement per alguns, l'aula d'acollida és com una mena de fugida de l'aula gran, on amb els companys no tenen vincles i amb certs professors no hi tenen cap relació.

A més a més, el fet que els alumnes se sentin tan desvinculats és un detonant que encara falta molta coordinació entre l'aula ordinària i la d'acollida, i sobretot un seguiment més proper per part dels tutors de l'aula gran, en atendre i acompanyar els nouvinguts, i sobretot d'ajudar-los a trobar el seu lloc dins la classe. D'aquesta manera, el pas a l'aula ordinària deixaria de ser tan "miserable" per aquests alumnes.

Finalment, pel que fa al setè objectiu, corresponent a la categoria de **possible segregació de l'alumnat**, es pretén analitzar si a la pràctica el recurs pot arribar a ser segregador i reforçador de les diferències entre alumnat nouvingut i la resta de companys de l'aula. En aquest punt, la Paula exposa que a la realitat dels centres educatius, els recursos més útils són els homogeneïtzadors, ja que atendre la diversitat dins la mateixa aula pot ser fàcil a nivell teòric, però és de molta complexitat a nivell pràctic. En Jordi, per la seva part afirma que és un programa positiu pels alumnes que arriben a un context que no és el seu, on han de trobar el seu lloc. No obstant això, l'Ismael manifesta que el recurs tot i ser de molta ajuda, però marca clarament la diferència entre els alumnes, fent que a l'aula ordinària no siguin tractats d'igual manera que la resta de companys.

"Això que diuen que l'educació és integradora, que a l'aula hi ha d'haver estudiants bons, mitjans i dolents, bueno...la teoria a vegades està molt lluny de la realitat. A vegades, és millor un grup homogeni, perquè els bons aprendran i els no tan bons també dintre de la seva mesura. Perquè, amb l'heterogeneïtat, els dolents veient els bons es frustren, i encara actuen més malament...Llavors, la teoria diu que no, en la pràctica s'ha intentat fer tal com diu la teoria, però després de tants anys d'experiència, he vist que és molt complicat, ja que la realitat és molt més complexe." (Paula)

"Bueno sí i no. Realment és una manera de sentir-te còmode dins d'un món que potser no és el teu, llavors en aquest sentit considero que per ells és positiu poder trobar un lloc, on se sentin ben acollits i ben atesos. Aleshores, jo considero que és positiu per empatitzar una mica." (Jordi)

"Sí, se marcaba muchísimo esta diferencia. Con el grupo del aula de acogida nos sentíamos como una familia, todos nos sentíamos agusto, porque al tener la misma situación pues no teníamos ni vergüenza ni nos sentíamos menos que nadie. Pero en el aula ordinaria sí se notaba la diferencia entre los alumnos, porque en clase normal había muchos grupos diferentes." (Ismael)

Amb aquests comentaris, no es pot negar la utilitat i l'ajuda que ofereix el programa d'aula d'acollida als estudiants nouvinguts, però és cert com afirma l'Ismael que el fet de treure un grup d'alumnes unes quantes hores de l'aula ordinària, els priva gaudir i enriquir-se de

l'heterogeneïtat existent a les aules, i a més a més, és un forma de marcar que aquells alumnes en concret no saben la llengua, per tant, necessiten més ajuda a diferència de la resta. Tanmateix, també és cert que la manca de recursos dins els centres també dificulta la bona praxi docent, de manera que posa més difícil la tasca d'atendre les diferents necessitats i d'oferir un acompanyament individualitzat a cada alumne. I vist així, les aules d'acollides són estratègies que amb pràctiques no tan inclusives supleixen aquestes mancances.

7. CONCLUSIONS

Tal com s'ha exposat al llarg de la recerca, l'aula d'acollida és un recurs que utilitzen els centres educatius per facilitar la integració i la inclusió dels alumnes nouvinguts, desconexedors de la llengua catalana, per tal de poder més endavant accedir al currículum ordinari, en igualtat de condicions que la resta, evitant així que la llengua fos una barrera per aquests joves. No obstant això, la manera com està enfocat aquest programa porta a qüestionar si la metodologia que s'utilitza és la més adequada i adient per garantir, més endavant, la inclusió real d'aquests estudiants.

Pel que fa a l'objectiu principal plantejat a l'inici de la recerca es pot afirmar que amb la metodologia emprada s'ha pogut conèixer i analitzar l'impacte que té el recurs d'aula d'acollida sobre la trajectòria acadèmica de l'alumnat nouvingut. Així doncs, gràcies a les entrevistes i les enquestes s'han pogut constatar diferents aspectes a destacar, en relació amb el programa i el paper que té sobre la continuïtat acadèmica d'aquests estudiants.

Per una banda, l'aula d'acollida com a recurs compleix la funció d'oferir a l'alumnat nouvingut un espai on es pot sentir ben acollit, atès i valorat. Com bé exposen els tres casos entrevistats, un cop arriba un alumne nouvingut, a una realitat i un món que no és el seu, necessita un lloc on pugui trobar el caliu i la seguretat necessaris per crear un lligam fort que l'ajudi, més endavant, a adaptar-se i integrar-se dins la comunitat educativa i la catalana, en general. Aleshores, l'aula d'acollida conforma un espai proper d'acompanyament als nouvinguts, evitant així que se sentin perduts dins el nou context educatiu.

D'altra banda, tot i la bona atenció i acollida que ofereix el programa a l'alumne nouvingut, el priva de diverses oportunitats, tal com s'ha anat comentant al llarg de l'estudi.

És un recurs que priva a l'alumnat nouvingut diferents matèries instrumentals que podrien ser del seu interès, o bé el seguiment de les quals no li suposaria dificultats. De manera que un cop finalitzen la seva estada en el programa d'aula d'acollida, es troben que van molt endarrerits en aquestes assignatures, per la qual cosa s'han d'esforçar molt més per poder assolir els continguts perduts i poder seguir el ritme dels companys.

A més a més, és necessari tenir present que quan es parla d'alumnes nouvinguts, sobretot de la Secundària, es parla de nois i noies que passen per l'adolescència, etapa evolutiva en la qual l'individu passa per diferents processos vitals d'autoconeixement i de construcció de la pròpia identitat, en la qual l'entorn de l'individu i la seva relació amb els altres passen a ser claus. Com bé exposa Serra (2006): "els individus no existeixen sense els grups i les cultures, i que és a través d'un procés d'interacció amb els altres que els individus arriben a assolir la seva identitat."(p. 118) D'aquesta manera, si un cop accedeixen al sistema educatiu se'ls aparta de la resta de grup, és una forma de decantar-los a crear lligams amb els seus iguals, perdent l'oportunitat de gaudir de la pluralitat.

Tanmateix, és un recurs que priva l'alumnat de gaudir de l'heterogeneïtat existent a les aules, de poder aprendre de la diversitat de cultures i pensaments, com també la interacció entre aquestes diferències, la qual no fa més que enriquir l'experiència educativa de l'estudiant i així optimitzar el seu aprenentatge.

Parlant de l'heterogeneïtat, és cert com exposa l'exprofessora del recurs (Paula) que atendre les diferents necessitats dins l'aula ordinària resulta ser una tasca molt complexa per a un sol docent, qui a més d'impartir els continguts establerts pel currículum ha de donar resposta a les diverses dificultats plantejades a l'aula i als diferents ritmes d'aprenentatge. Això passa sovint per la manca de recursos, també acompanyada per la necessitat de formació dels docents. En aquest sentit, s'ha de procurar que tot centre disposi dels recursos i les eines necessàries per suplir les necessitats plantejades a les aules, evitant així recórrer a programes que puguin separar l'alumne del seu grup classe. Disposar de dos professors a l'aula, podria ser un pas endavant cap a una atenció més individualitzada i propera a les múltiples dificultats de l'estudiant. D'igual manera, és urgent la formació continuada dels professors sobre la immensa diversitat que es poden trobar a les aules, com també atorgar-los eines i metodologies innovadores que ajudin a oferir una educació de qualitat a l'alumne, siguin quines siguin les seves necessitats.

En la mateixa línia i reprement la pregunta de recerca, plantejada al principi de l'estudi: el recurs d'aula d'acollida, que s'impulsa com a facilitador de la integració educativa, compleix amb la seva funció de garantir la inclusió de l'alumnat nouvingut dins la comunitat educativa, o bé hi ha divergències entre el discurs i la pràctica? Es pot observar que es produeixen divergències entre el discurs de la inclusió i la pràctica educativa, ja que les aules d'acollida es mostren com a mitjà per garantir la inclusió d'aquests estudiants, però ho fan utilitzant metodologies poc inclusives, amb les quals se segrega els estudiants, agrupant-los en grups homogenis, partint de les seves mancances lingüístiques. Això no nega que des de les aules d'acollida es faci un treball per part dels professors en ajudar als estudiants a integrar-se dins la societat catalana, i a trobar el seu lloc dins la comunitat educativa, però és cert que en paral·lel a aquesta feina aquests adolescents acaben perdent altres oportunitats que podrien trobar dins l'aula ordinària.

Per concloure, la inclusió dels alumnes estrangers, desconexors de la llengua vehicular del territori, no hauria de recaure exclusivament sobre l'aula d'acollida, sinó que hauria de ser tasca de l'aula ordinària i de tot el centre pensar i oferir respostes adients a les noves necessitats plantejades a les aules. Es pot dir que malauradament els sistemes educatius encara estan molt lluny de la inclusió educativa real, en la qual cada alumne és reconegut i valorat per la seva singularitat, on tots els estudiants són participants del seu procés d'aprenentatge, i on se'ls ofereixen un ventall ampli d'oportunitats, sense importar les seves dificultats o mancances.

8. APORTACIÓ AL BAGATGE DE CONEIXEMENT DE LA PEDAGOGIA

D'entre les diferents ciències socials, la pedagogia és la ciència que posa èmfasi en el procés transformador de l'individu i les societats, l'educació. Entesa com a mitjà per assolir el desenvolupament de l'individu en tots els seus nivells: cognitiu, conductual i emocional. En aquest sentit, la pedagogia és una disciplina que es posa com a finalitat l'individu, atendre les seves necessitats i cercar les respostes adients per ajudar-lo a enfortir-se'n i a créixer a nivell personal i social.

En referència a l'àmbit triat a l'hora de dur a terme la recerca, considero que és un àmbit i una temàtica, en la qual la pedagogia pot aportar molts aspectes positius i enriquidors, dissenyant metodologies per l'adaptació del currículum als alumnes nouvinguts, en aquest cas, dins les mateixes aules, a més de conscienciar el professorat de la manera com actuar amb adolescents amb dificultats lingüístiques.

Amb aquest treball no es pretén culpabilitzar els docents, els quals davant d'un gran nombre d'alumnes fan el que poden i amb els recursos que tenen. Però sí que hem de fer una crida urgent per la manca de recursos, que suposa una barrera pels centres educatius, en dissenyar i posar en marxa pràctiques i mesures educatives on l'atenció de l'alumne sigui la finalitat. Tanmateix, des de professions com la pedagogia tenim molt a dir en referència a l'àmbit escolar, tant orientant als professors com també elaborant eines i metodologies que s'adaptin a les necessitats de cada infant i adolescent.

A més a més, tenint en compte que des d'una professió tan humana i propera com és la nostra, hem de poder deixar el nostre granet de sorra en cada aula, oferint suport al professorat i ajudant a cada estudiant a trobar les seves pròpies maneres de construir aprenentatge, ajudant-lo així a acumular experiències d'èxit i de superació, al llarg de la seva trajectòria acadèmica. Ja que és aquesta la manera de crear persones crítiques, autoreflexives, amb valors i amb criteri, que ocuparan llocs de treball per suplir les necessitats d'altres persones, i així entre tots construir un futur més esperançador.

Personalment, el grau de Pedagogia m'ha obert els ulls a conèixer diferents aspectes vitals de la persona, amb les diferents matèries impartides he pogut assolir coneixements que m'han permès ser més crítica amb els esdeveniments que passen al meu voltant, i sobretot a confiar en la capacitat de transformació i de canvi que hi ha dintre cadascun de nosaltres. Al llarg de la carrera he pogut conèixer i palpar la condició humana de manera més propera, i això a partir de diferents disciplines (l'antropologia, la psicologia, la sociologia, l'economia, etc.), gràcies a les quals puc afirmar que l'individu per construir la seva individualitat es nodreix de la pluralitat del seu entorn.

La pedagogia, amb el seu gran ventall, comprèn diferents àmbit de l'educació: el social, laboral, escolar i cultural; arribant així a tots els individus, sense importar les edats ni les condicions socials i econòmiques de les persones, permetent-nos, així, tractar i estar al servei

d'aquells més desavantatjats, els més vulnerats, sense oblidar aquells exclosos i marginats per la societat. Aleshores, trobo que és una professió molt completa que hauria de tenir més prestigi social, ja que tots en algun moment estem ofuscats i necessitem un cop de mà, una ajuda que ens guiï a trobar la manera d'ensortir-nos, i aquesta és la pedagogia.

9. BIBLIOGRAFIA

- Alegre, M.A., Benito, R. i González, S. (2008). De l'aula d'acollida a l'aula ordinària: processos d'escolarització de l'alumnat estranger. *Bellaterra*, 5-88. [Microsoft Word - 1588.doc \(fundacio bofill.cat\)](#)
- Andrés, M.D. i Sarto, M.P. (2009). Escuela Inclusiva: valores, acogida y convivencia. Dins M.P. Sarto i M.E. Eugenia (ed.), *Aspectos clave de la Educación Inclusiva*, (p. 85-118). [INICO_EducacionInclusiva.pdf \(usal.es\)](#)
- Belart, M. i Rancé, L. (1995) Nivell Llidar per a escolars de 8 a 14 anys. Generalitat de Catalunya. *Departament d'Ensenyament*, 1-21. http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0058/823d1d60-559d-412a-a9be-28b5faa581ae/prog_lcatalogana.pdf#_ga=2.73966290.1907279188.1574985321-1619042553.1538942105
- Bellei, C. (2013). El estudio de la segregación socioeconómica y académica de la educación chilena. *Estudios pedagógicos (Valdivia)*, 39 (1), 325-345. [El estudio de la segregación socioeconómica y académica de la educación chilena \(conicyt.cl\)](#)
- Besalú, X. (2006). El plan para la lengua y la cohesión social (Plan LIC) del gobierno de Cataluña. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 20 (2), 45-68. [RIF Inmigración y escuela.indd \(udg.edu\)](#)
- Carrasco, S., Pamies, J. i Narciso, L. (2011). A propósito de la acogida de alumnado extranjero. Paradojas de la educación inclusiva en Cataluña (España). *Revista latinoamericana de Educación Inclusiva*, 6 (1). 105-122.
- Cucalón, P. i del Olmo, M. (2010). Redefiniendo trayectorias escolares “las aulas de enlace en la Comunidad de Madrid”. *Revista de la Asociación de Sociología en la Educación*, 3 (2). 224-233.
- Cummins, J. (1981). Age on arrival and immigrant second language learning in Canada: A reassessment. *Applied Linguistics*, 1, 132-149.

- Departament d'Educació (2006). L'aula d'acollida. *Caixa d'eines 04*, 3-120. [untitled \(gencat.cat\)](#)
- García, R. (2018). Análisis de las aulas de acogida lingüística: carácter inclusivo, flexibilidad e integración en la organización del centro. *Tendencias Pedagógicas*, 32. 91-105.
- García, R. (2017). Las explicaciones antropológicas emic/etic para comprender la confrontación en investigación y escuela en el tratamiento de la diversidad cultural (segregación versus integración). *Gazeta de Antropología*, 33 (2), 1-16. [Las explicaciones antropológicas emic/etic para comprender la confrontación en investigación y escuela en el tratamiento de la diversidad cultural \(segregación versus integración\) \(ugr.es\)](#)
- García, A., Moreno, I., Sánchez, P., García, R., Goenechea, C., Cluse, C., Plancarte, I. i González, P. (2009). Las Aulas de Enlace a examen ¿Espacios de oportunidad o de segregación?. *Instituto de Estudios Documentales*, LXVI (1), 256-260. [aulas_enlace_examen.pdf \(csic.es\)](#)
- Giné, C. (2001). Inclusión y sistema educativo. *Escuela inclusiva*, 1-10. [Escuela inclusiva.pdf \(webnode.com\)](#)
- Guibreteau, S. (10 d'octubre de 2016). *Segregación de los niños de origen romaní: discriminación en la educación en Hungría*. Humanium. [Segregación de los Niños de Origen Romaní: Discriminación en la Educación en Hungría - Humanium](#)
- IDESCAT (21 d'abril de 2022). *Indicadors anuals. Població estrangera a 1 de gener. Per sexe i grups d'edat*. Gencat. [Idescat. Indicadors anuals. Població estrangera a 1 de gener. Per sexe i grups d'edat.](#)
- Murillo, J. (1 d'octubre de 2019). *Escuelas para pobres, escuelas para ricos*. Ethic: The conversation. [Segregación escolar: Escuelas para pobres, escuelas para ricos - Ethic : Ethic](#)

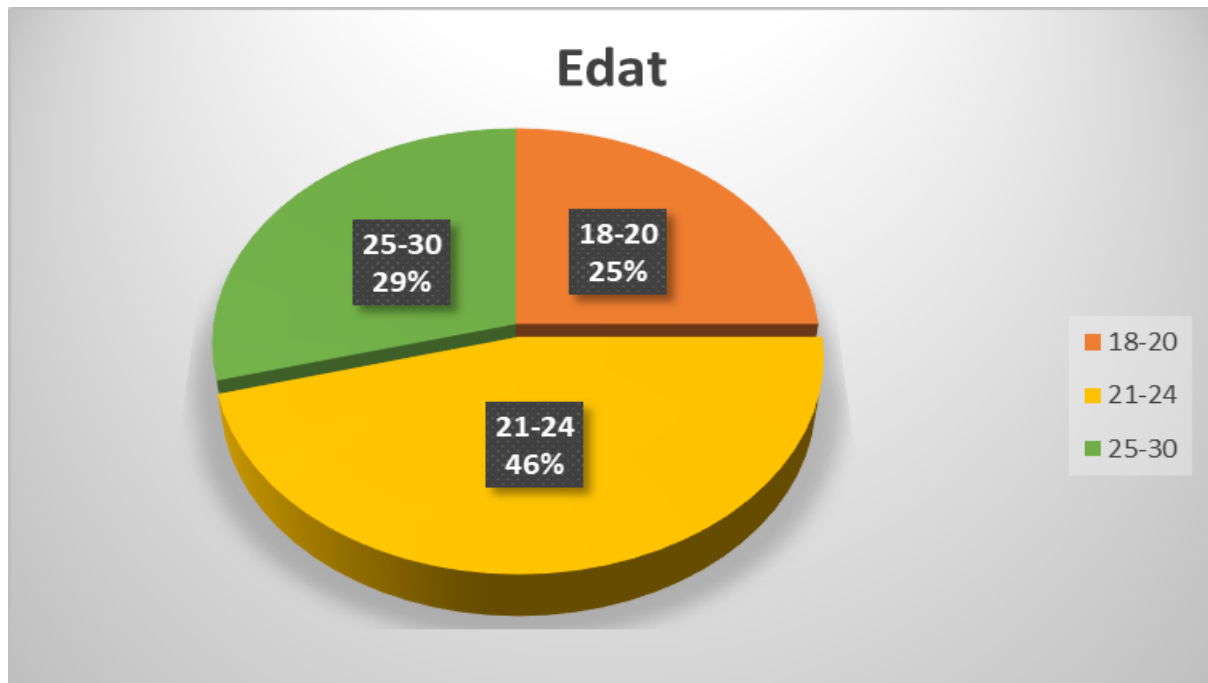
- PISA Report (2006). *Science Competencies for Tomorrow's World*. OCDE.
- Purτί, E. (2006). La incorporació tardana de l'alumnat al·loglot: l'experiència dels primers programes adreçats als estudiants extracomunitaris a Catalunya. *Fundació Jaume Bofill*, 1-5. [001-088 Integrar \(iee.cat\)](#)
- Rodríguez, C. (24 d'abril de 2019). *Educación inclusiva. Recomendaciones de la UNESCO para una inclusión educativa*. Educa y Aprende. [Educación inclusiva ➡➤ Recomendaciones de la UNESCO ★ \(educayaprende.com\)](#)
- Andrés, M.D. i Sarto M.P. (2009). Escuela inclusiva: valores, acogida y convivencia. Dins M.P. Sarto i M.E. Venegas (Ed.). Aspectos clave de la Educación Inclusiva (p. 5-168). [INICO_EducacionInclusiva.pdf \(usal.es\)](#)
- Serra, A. (2006). La construcció narrativa de la identitat en l'adolescència. *Revista catalana de Pedagogia*, 5, 113-130.
- Serra, J.M., Perera, S., Siquès, C., Mayans, P. i Canal, I. (2008). Adaptació escolar, actituds i aprenentatge del català en l'alumnat de les aules d'acollida de primària i secundària a Catalunya (Curs 2005-2006). *Caplletra*, 45. 153-183.
- UNESCO (2021). *El Derecho a la Educación*. [El Derecho a la Educación \(unesco.org\)](#)
- Valls, M.R., Siles, G. i Molina, S. (2011). Formas de agrupación del alumnado y su relación con el éxito escolar: mixtures, streaming e inclusión. *Universitat de Barcelona*, 1-18.
- Vila, I, Canal, I., Mayans, P., Perera, S. Serra, J.M. i Siquès, C. (2011). Las aulas de acogida de Cataluña: sus efectos sobre el conocimiento de catalán y la adaptación escolar. Dins J. García-Castaño i S. Carrasco (ed.), *Población inmigrante y escuela: conocimientos y saberes de investigación* (p. 370-405).

- Vila, I. (2000). Perspectivas de futuro de la inmersión lingüística. Dins A. M. Siguan, (ed.), *La educación bilingüe. Veinte años del Seminario sobre lenguas y educación* (p. 71-79).

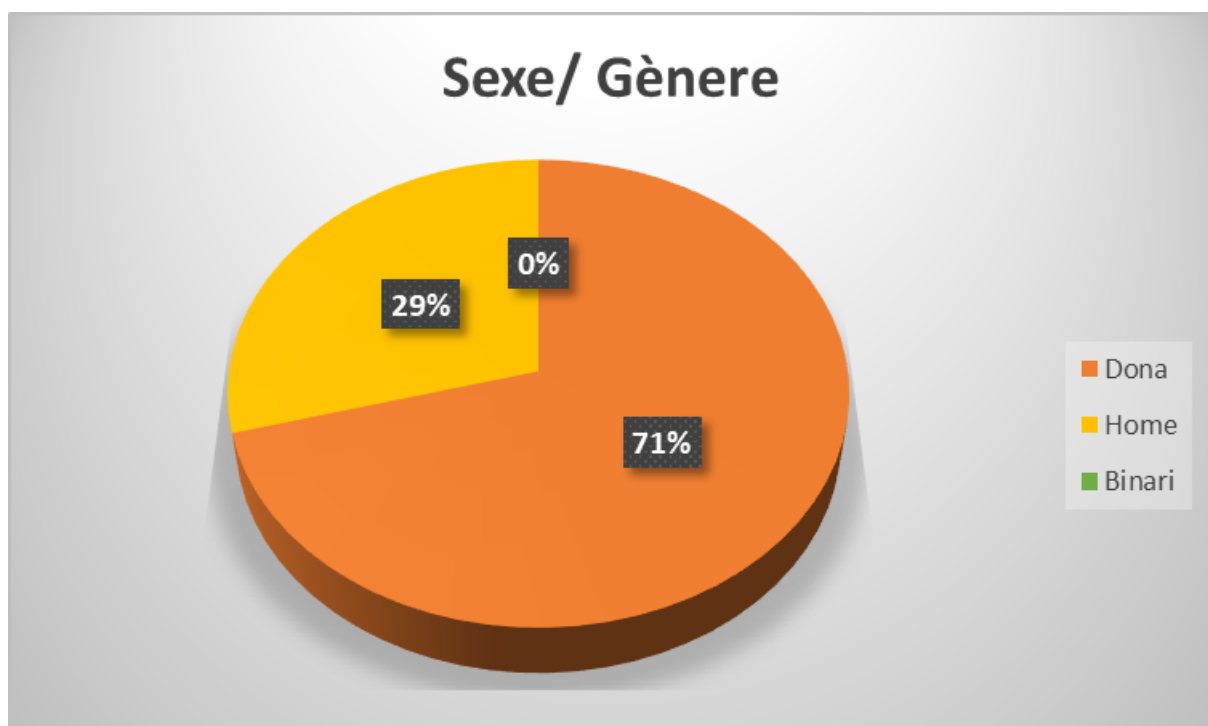
- Wigdorovitz, A.R. (2008). El concepto de inclusión educativa: definición y redefiniciones. *Campinas*, 2 (1), 1-12. [untitled \(core.ac.uk\)](#)

10. ANNEXOS

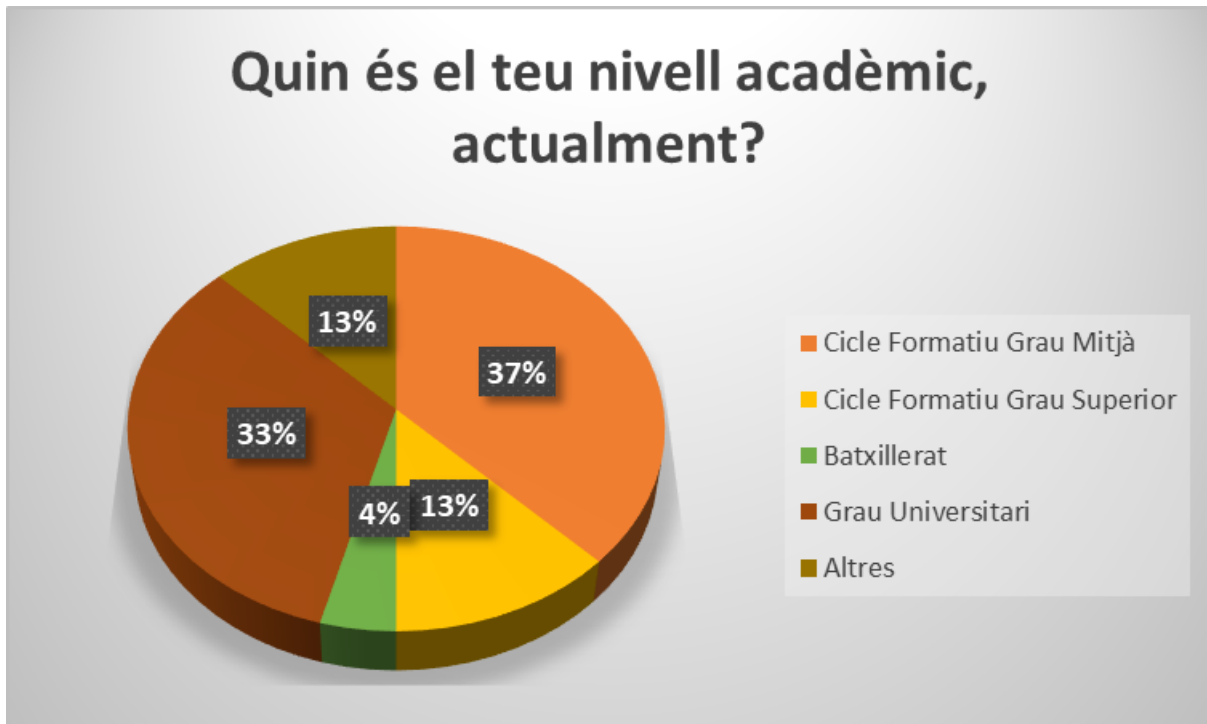
10.1. Annex 1. Resultats de l'enquesta



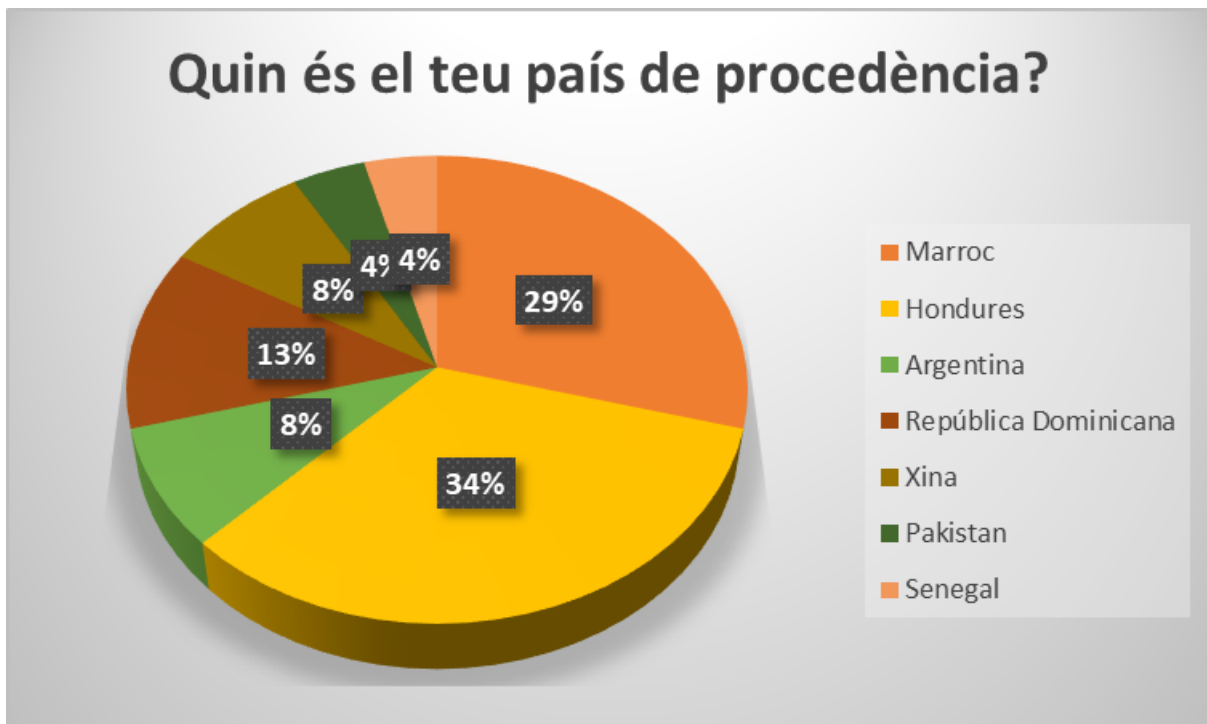
Gràfica 1.



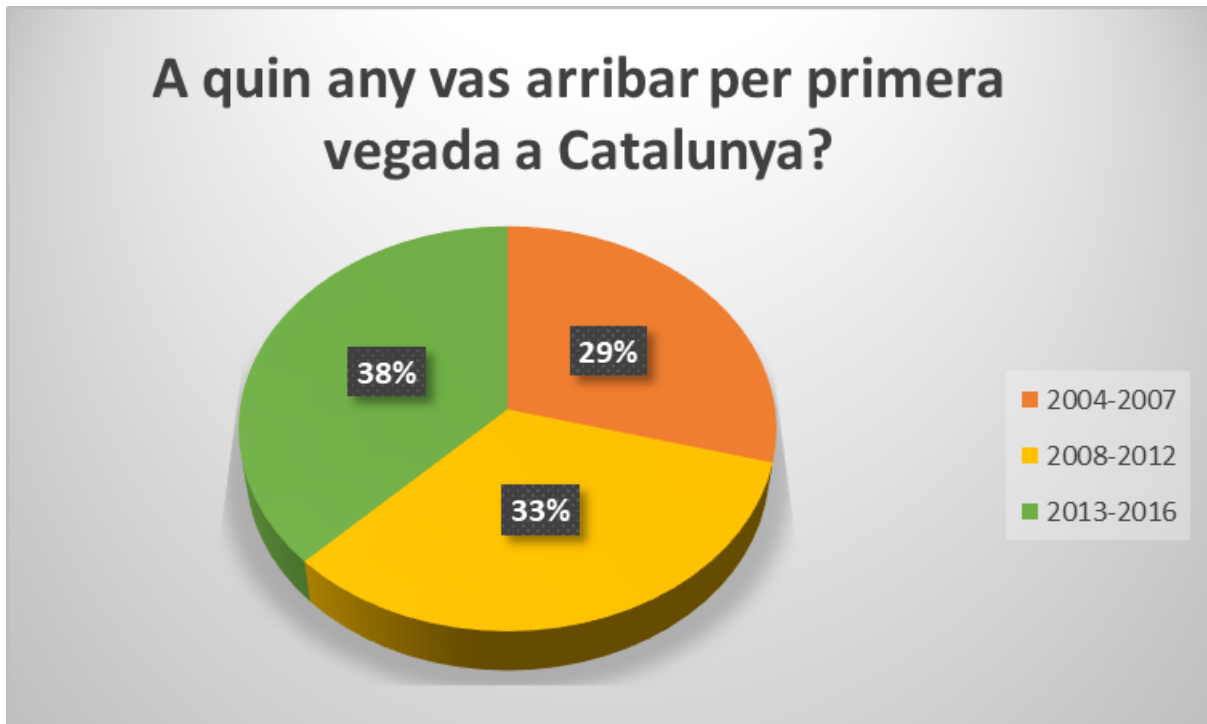
Gràfica 2.



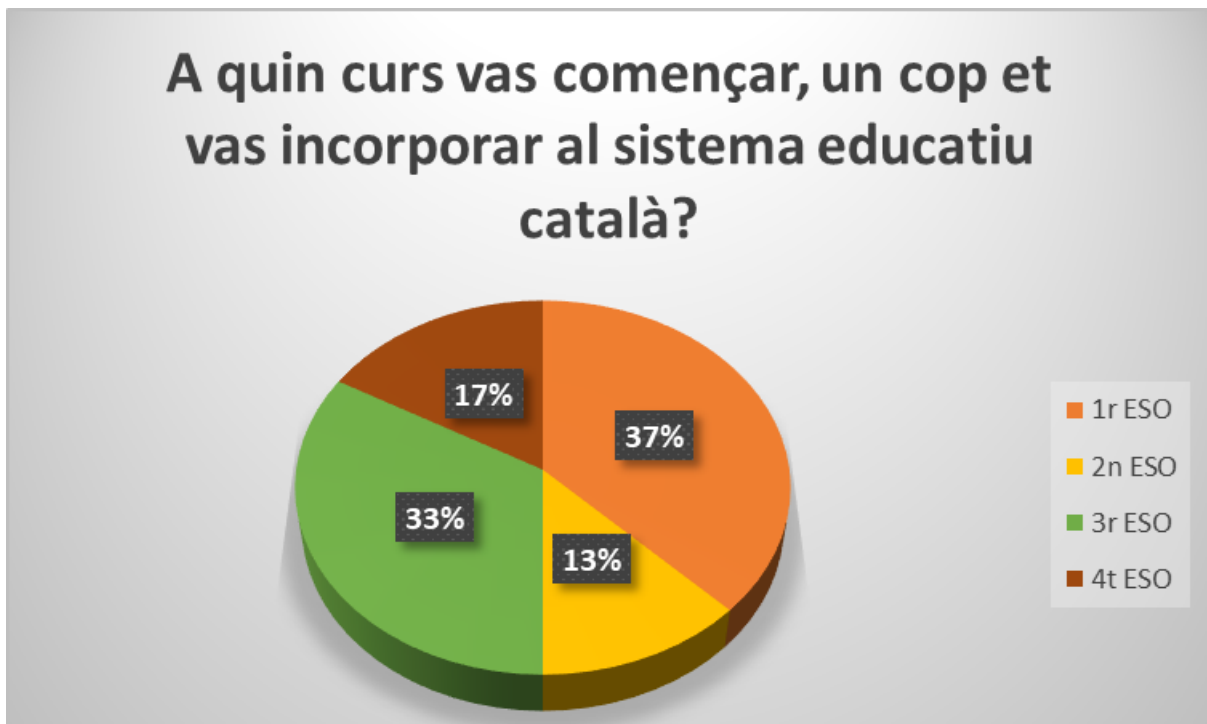
Gràfica 3.



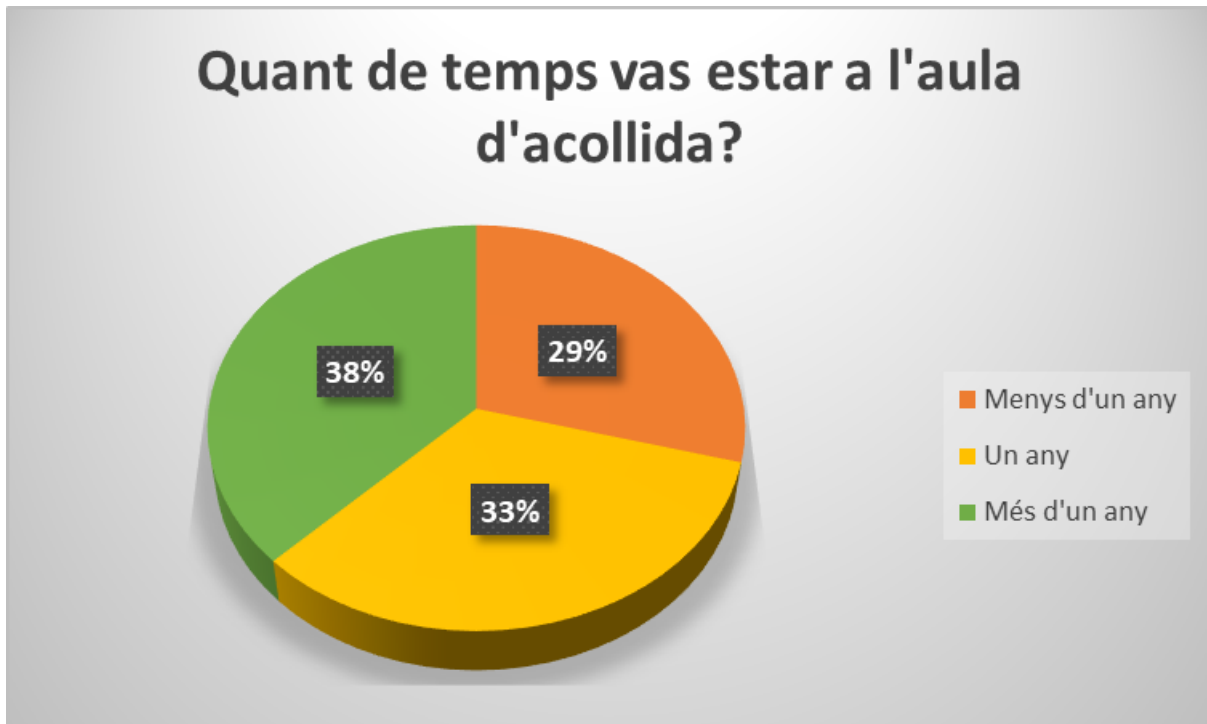
Gràfica 4.



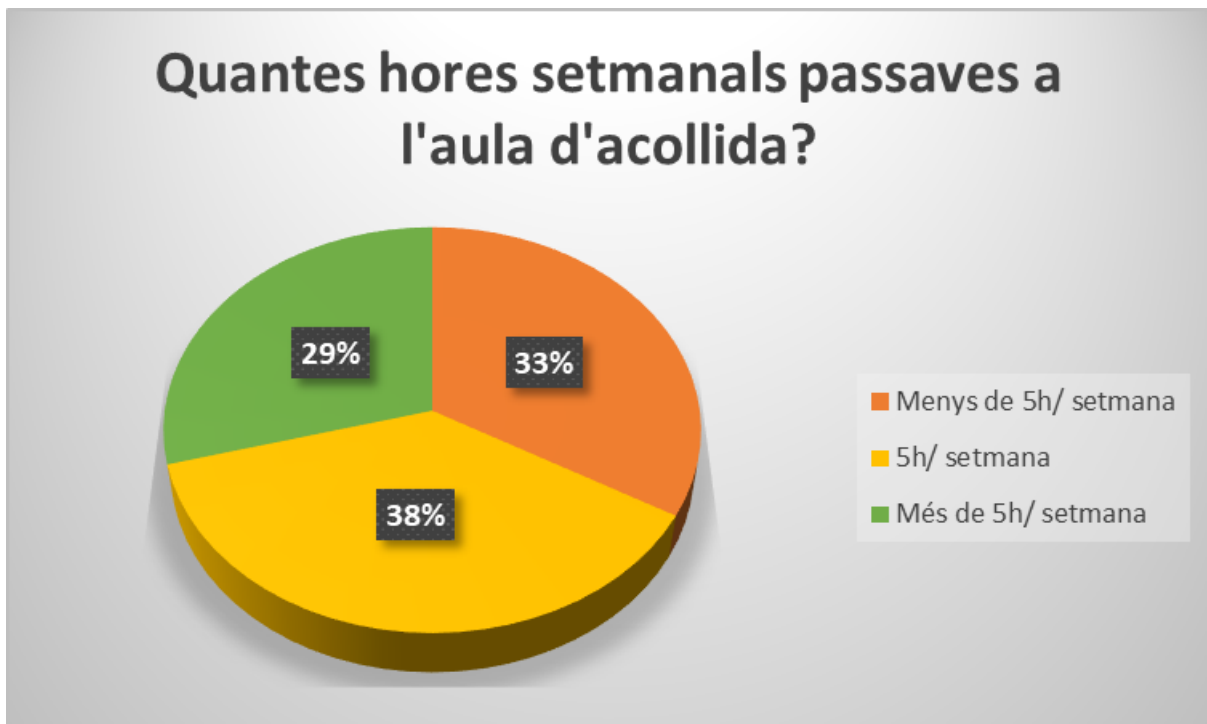
Gràfica 5.



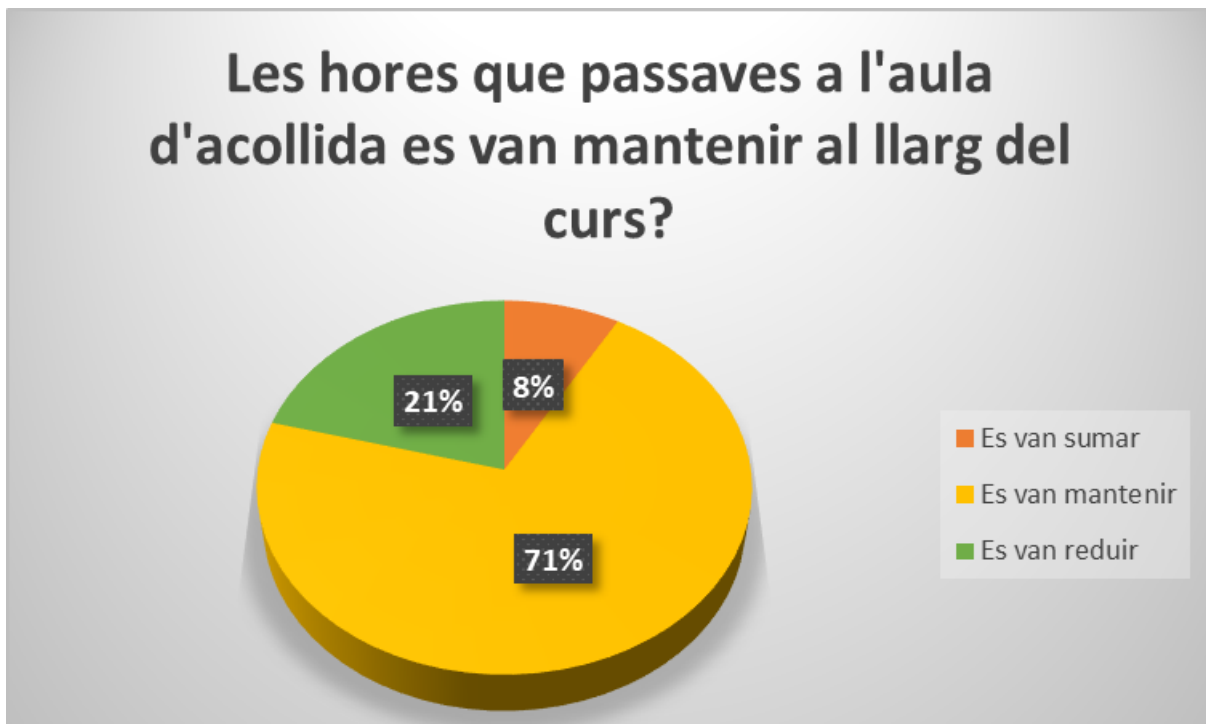
Gràfica 6.



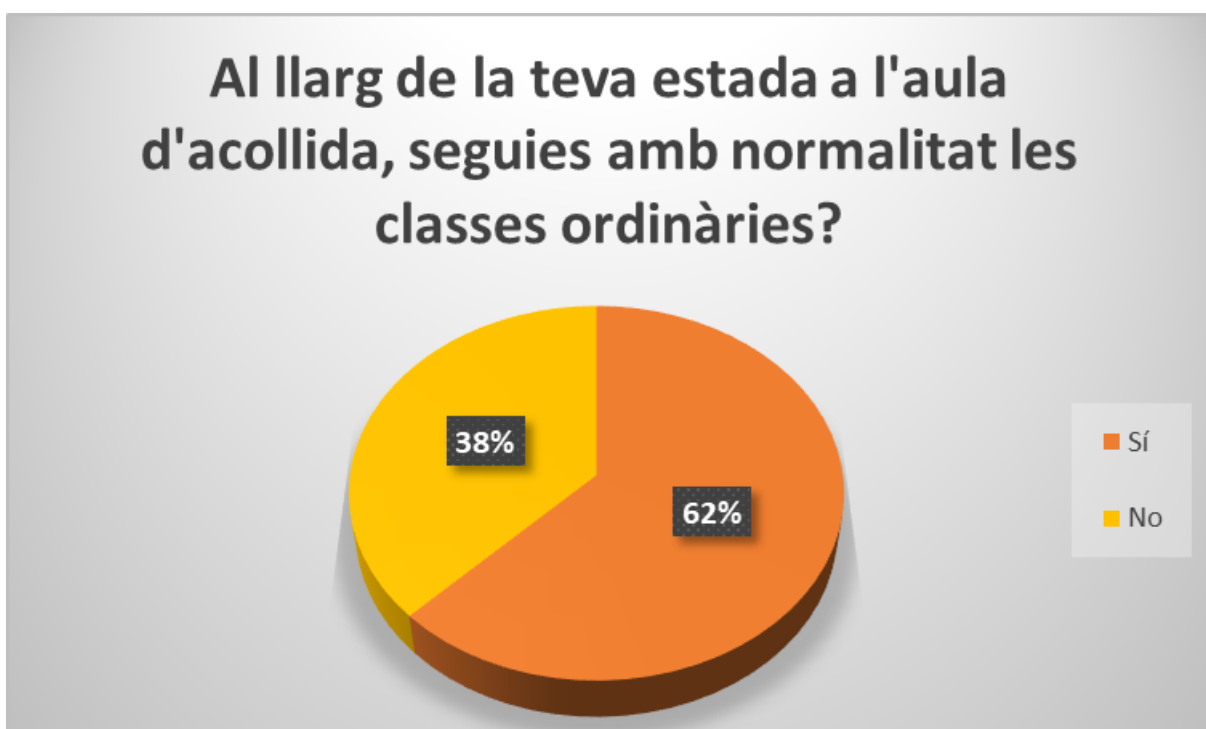
Gràfica 7.



Gràfica 8.



Gràfica 9.



Gràfica 10.

Hi havia assignatures que em resultaven difícils de seguir, perquè seguien un ritme molt ràpid.

Vaig estar només un any, però m'agradava tant que volia quedar-m'hi però no podia.

Va ser una experiència on en vais sentir molt excluida

Dins de les classes normals em va costar entendre als professors quan expliquen qualsevol cosa.

Hi havia assignatures que em costava seguir, com matemàtiques i anglès. I em costava llegir.

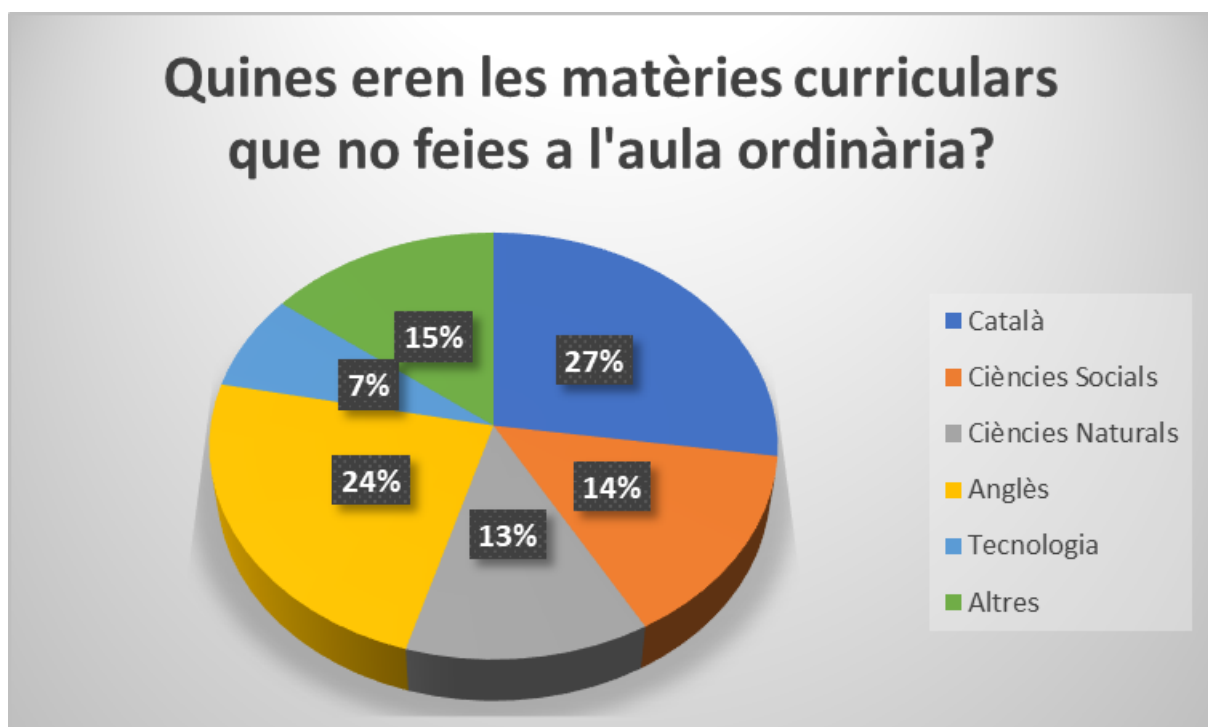
Bé, havent arribat tard com es als 12 anys, em costava més retenir el vocabulari i un nou idioma en general, ja tenia un idioma format i em costava tot plegat.

LA MEVA EXPERIÈNCIA HA ESTAT MOLT BONA AMB TOTS ELS COMPANYS I AMB PROFES TAMBÉ, ENS HA AJUDAT MOLT PER ANAR AVANÇANT I APREU MOLTES COSES.

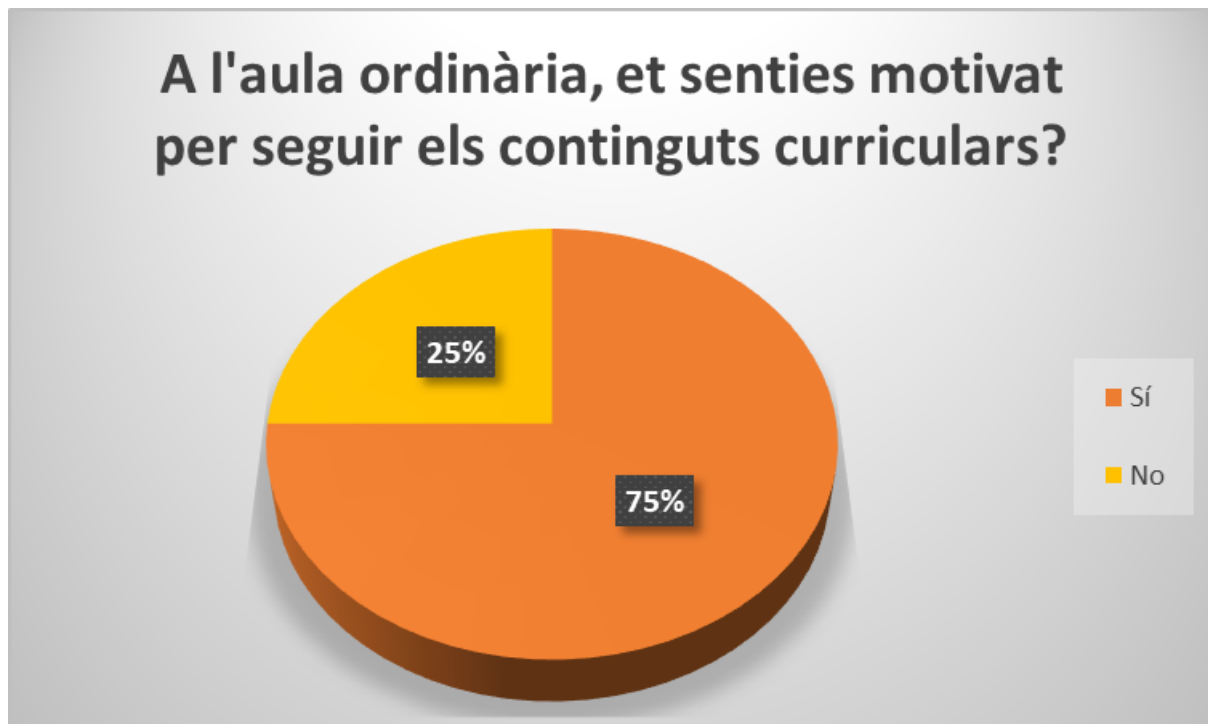
Cada dia tenia 1h de Aula d'acollida

Era imposible seguir las clases, ya que perdía horas de la clase ordinaria porque iba al aula de acogida. Cuando volvía a la clase ordinaria me sentía desorientada ya que ellos iban mas avanzados y me costaba seguir el ritmo.

A l aula d acollida fèiem coses senzilles i podia anar fent. En canvi a classe hem costava molt seguir



Gràfica 11.



Gràfica 12.

A l'aula d'acollida les classes eren més fàcils, tots teníem quasi el mateix nivell, per això em sentia més agust. A l'aula ordinària també estava motivada en aprendre, però era més difícil.

A l'aula d'acollida m'agradava fer classes perquè tots estavem al mateix nivell, però l'ordinària també m'agradava perquè erem més persones i coneixia a gent nova

Sempre m'ha agradat estudiar, llavors no tenia problemes.

Me había encontrado con muchísimos deberes, comparado con el otro país. Y algunos profesores sólo leían los libros

Perque em donava la sensació de que no col·laborava a classe i que tampoc s'ham necessitava

A l'aula d'acollida tenia moltes ganes de aprendre i saber lo que diuen els professors i seguir les classes. A l'aula ordinària em costava seguir les classes però estava motivat per aprendre.

A l'aula d'acollida coneixia a gent, i les classes eren entretingudes. A l'aula de classe també estava bé, però no parlava tant amb els companys com a l'aula d'acollida.

Jo volia aprendre i arribar al nivell dels meus companys i companyes, per tant m'esforçava el triple si era necessari per tal d'aconseguir-ho.

SI M'AJUDO BASTANT PER APRENDRE MOLTES COSES I DE LA MANERA COM ENS EXPLICAVEN ERA MILLOR I SEMPRE APRENÈM RÀPID

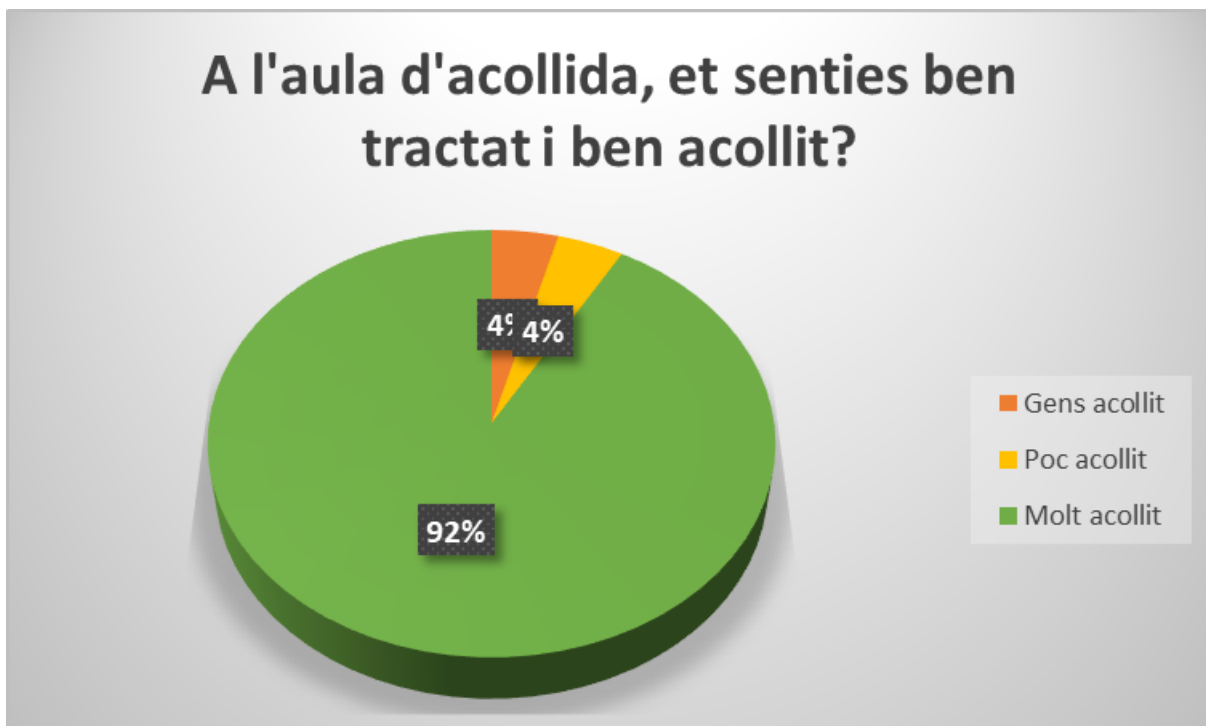
La veritat es que m'agradava molt, sempre volia estar aprenent català amb la meua mestra perquè apart de ser molt bona professora amb el català, ella ens escoltava si teníem problemes i era molt empàtica.

Depende de que materias me sentia motivada, las que hacia al aula de acogida eran más fáciles ya que todos llevábamos el mismo ritmo mientras las ordinarias no.

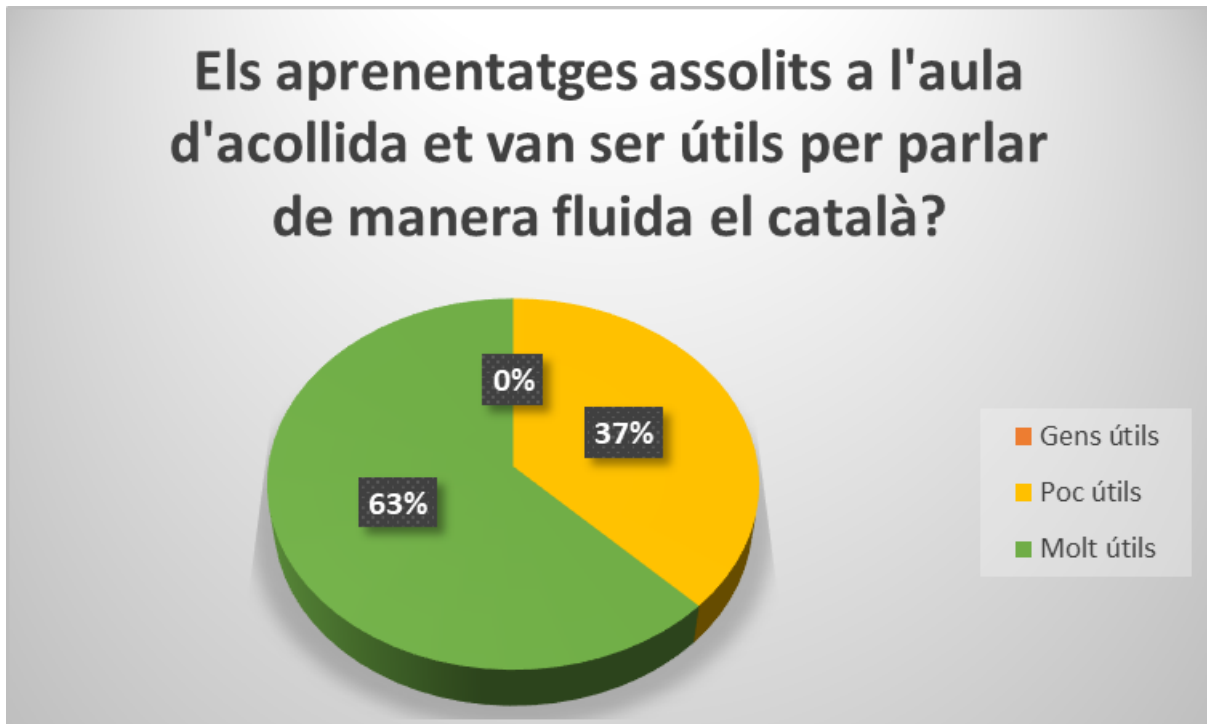
Em sentia motivada perquè entenia i podia seguir el fil

En el aula normal no me sentía muy motivada, porque me costaba más seguir las clases, me sentía diferente a los otros.

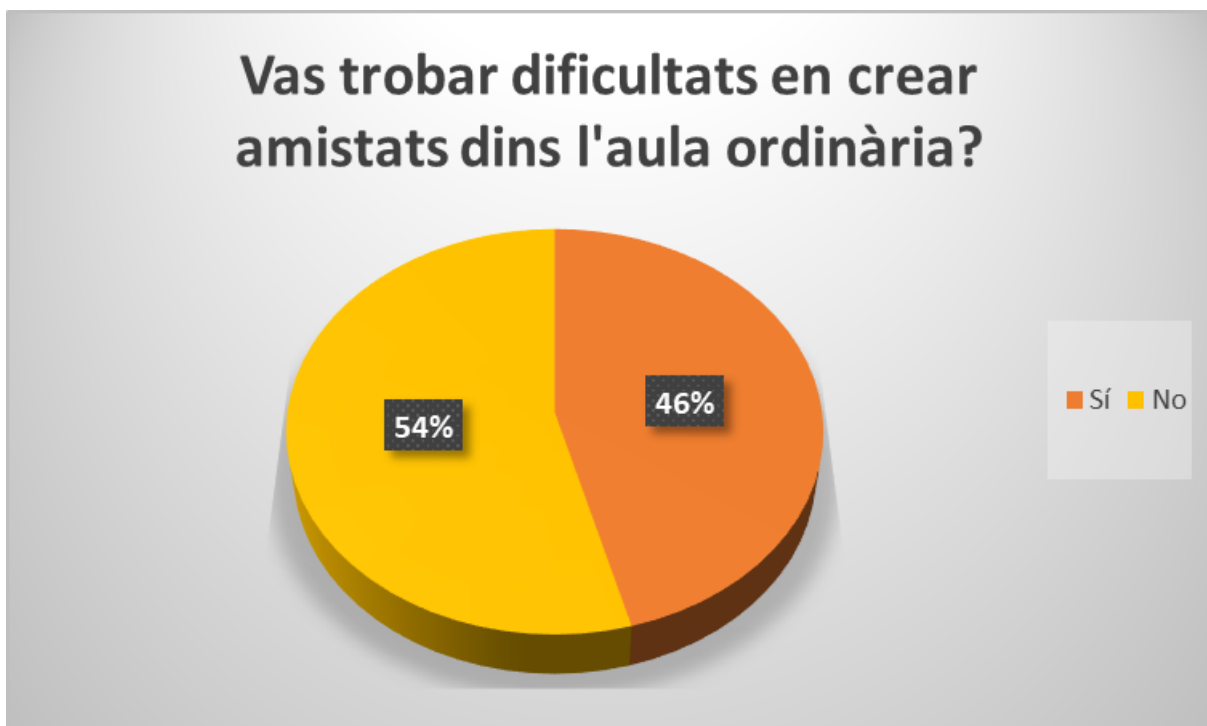
He pres catalán



Gràfica 13.



Gràfica 14.



Gràfica 15.

La majoria d'amics que tenia eren de l'aula d'acollida. A l'aula ordinària només tenia una amiga, amb els altres no parlava gaire.

Des del primer moment em van acollir molt bé tot i que hi havien grupets i no em sentia identificat amb cap i anava d'un costat a l'altre

Em va costar crear vincles amb els de l'aula ordinària, ja que sentia vergonya moltes vegades (crec que era problema meu)

No tenia amics

Soc una persona oberta amb els companys.

A l'aula normal em costava fer amics, perquè tots parlaven català, i em feia vergonya parlar amb ells.

Al final no hi havia manera d'entendre'm amb les altres persones de la classe. Em va costar bastant, però amb el pas del temps ja vam aprendre a comunicar-nos i va ser tot més senzill.

Al final no hi havia manera d'entendre'm amb les altres persones de la classe. Em va costar bastant, però amb el pas del temps ja vam aprendre a comunicar-nos i va ser tot més senzill.

TOTS EL COMPANYERS ERAN MOLT BONES, M'AGRADAT MOLT ESTUDIAR A AULA D'ACOLLIDA Y TAMBE AL CLASSE NORMAL

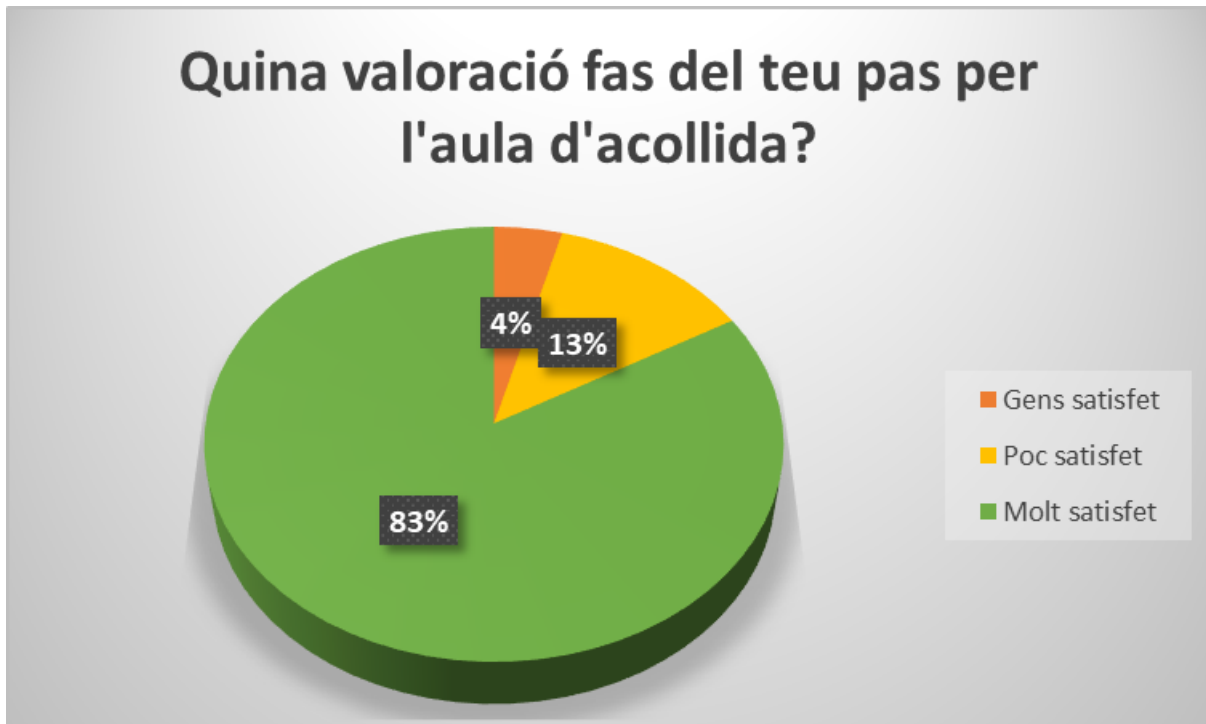
Sempre dic que parlo fluid el català gràcies a la meva professora de l'aula d'acollida.

Encara tinc amics de l'aula d'acollida ja que som del mateix país i compartim valors, costums etc.

cuando haces clases fuera del aula ordinaria, los demás niños creen que eres tonto ya que necesitas ayuda para aprender un idioma que ellos dominan bien y te marginan.

Dins de l'aula d'acollida no. Fora si

No tenía amigos en el aula normal, no pasaba muchas horas en el aula normal, por eso no se agrupaban mucho conmigo.



Gràfica 16.

Vaig tenir un amolt bona experiència a l'aula d'acollida, la professora era molt bona i els companys molt simpàtics. Però el català parlat i escrit el vaig aprendre dos anys després estant a l'aula normal.

A mi personalment em va salvar la vida, ja que quan vaig arribar no sabia res

Només en va ratrassar de les classes ordinaries

L'aula d'acollida em va ajudar a conèixer la comunitat catalana pero es veritat que el catala el vaig aprendre quant vaig començar a treballar perque em veia obligat a parlar-ho amb els clients.

L'aula d'acollida em va ser útil per aprendre el català.

Crec que si es fa bé pot ser realment un espai molt beneficiós per la persona que en fa ús. És com un espai íntim en el qual sent que el comprenen i que estan amb ell. Realment és molt valuosa aquesta tasca.

LA MEVA EXPERIÈNCIA HA ESTAT MOLT BONA AMB TOTS ELS COMPANYYS I AMB PROFES TAMBÉ, ENS HA AJUDAT MOLT PER ANAR AVANÇANT I APREU MOLTES COSES

Ara tinc un treball estable d'atenció al client on necesito parlar en català i estic feliç de poder-ho parlar amb fluïdesa.

Sé bastante bien el idioma lo puedo hablar fluido

Los años que estaba en aula d'acollida estaba muy agusto, pero fuera no hablaba catalán. Y ahora también hablo muy poco el catalán.

10.2. Annex 2. Entrevistes

10.2.1. Transcripció entrevista exprofessora d'aula d'acollida (Cas 1)

- **Quina és la teva funció dins del centre?**

Actualment, porto diferents classes de català tant de cursos de l'ESO com també de Batxillerat Internacional. Tot i així, vaig ser professora d'aula d'acollida durant molts anys, i a més a més vaig ser una de les professores que portaven els TAE quan encara existien.

- **M'agradaria conèixer la teva experiència, tenint en compte que vas ser professora d'aula d'acollida i també dels TAE. M'agradaria conèixer el teu punt de vista, tenint present que tots dos recursos han estat molt criticats i acusats de segregadors.**

Aquí va haver-hi molta polèmica i molta política també, perquè abans de les aules d'acollida, existia un altre recurs que es deia TAE, Taller d'Adaptació Escolar. Aquest recurs el que feia era quan aquests alumnes acabaven d'arribar sí que es matriculaven en un institut, i tenien un grup classe, però de fet tot el matí venien al TAE, tot el matí sencer, i feien una immersió molta intensiva. Anava perfecte, perquè dividíem l'horari, fèiem classes de llengua, de socials, de matemàtiques i també tutoria. De fet fèiem llengua, però a les hores de matemàtiques utilitzàvem la llengua que ajudés als nois a entendre-ho. A socials fèiem coses relacionades amb les festes, les tradicions, etc. Érem dues persones a dins l'aula, unes hores erem les dues professores dins l'aula i algunes hores ens dividíem. I feiem que els alumnes del TAE, que podien arribar a ser uns quants més que l'aula d'acollida, es distribuïssin per grups. Els alumnes que estaven més avançats, en llengua em tenien a mi com a professora de Secundària, i l'altra professora era de Primària, per tant ella tenia els alumnes que estaven menys escolaritzats que venien de països subsaharians, que no havien anat mai a l'escola, ni en la seva llengua materna.

En aquell moment els alumnes també estudiaven de tardes, els alumnes nouvinguts anaven dues tardes a l'institut. Llavors, els alumnes a les tardes sí que anaven a l'institut, i cada institut decidia si aquests alumnes del TAE si estaven tots junts podien tenir un professor que els acompanyés, que normalment els feia jugar, per tant no feien gaire res. Aquests alumnes sí que anaven directament a l'aula una mica a "escalfar cadira", però si l'alumne ja era trampat li servia per observar, ja que no sempre has d'estar actiu fent coses, que a vegades

escoltant i amb ganes s'aprèn molt. Això depenia molt de cada centre, de si cada centre posava un professor més o menys vàlid per atendre aquests alumnes.

Llavors, jo trobo que aquest sistema era genial, perquè amb una immersió tan intensa, els alumnes que venien amb una escolarització prèvia del seu país, que sabien francès per exemple o anglès, amb tres mesos molts anaven a classe normal, és a dir, marxaven del TAE i anaven a la classe normal.

Què passava? Que els alumnes que tenien la llengua castellana com a llengua materna no anaven al TAE, osigui els alumnes de llengües romàniques, que eren tots els llatinoamericans, aquests anaven directament a l'aula normal, no passaven pel TAE, perquè se suposa que un alumne que parla castellà, amb 15 dies d'anar a classe és capaç d'entendre el català, i per tant fa el procés d'immersió molt més ràpidament. Això va ser molt criticat, sobretot a nivell polític. A Barcelona, els professors que volien fer TAE, va ser com una mena de tria i de concurs, aquí a Girona erem només dues professores, que ens vam oferir voluntàries. Clar el fet que jo fos voluntària, i l'altre professora també fos de català, que fossin totes dues professores de català era molt important, ja que en els instituts on els professors del TAE no eren de català la cosa no funciona, ja que el professor es passa de seguida al castellà. Això ha passat tant al TAE com a l'aula d'acollida. Per tant, és molt important el compromís del professor, i a les aules d'acollida funcionaven o no, en funció de qui porta les aules d'acollida. Si era algú de català perfecte, generalment, encara que sempre hi ha excepcions, però sino hi havia aquest perill.

Llavors, va haver un canvi de govern, va haver el Tripartit que va entrar al Govern i es van eliminar els TAE, perquè se'ls va acusar de segregadors. Llavors, es van crear les aules d'acollida, que funcionaven més o menys igual que els TAE.

- **D'acord, és a dir, es considerava que els TAE eren segregadors, perquè separaven els alumnes?**

Sí sí, perquè a més a més passava que els diferents alumnes dels diferents instituts anaven al TAE que estava ubicat en un institut determinat. I clar aquests alumnes anaven al TAE de matins, i de tardes cada alumne anava al seu institut de referència. I es deia que això era segregador. Bé.. depèn, perquè en aquell moment que ja hi havia un elevat nombre d'estudiants que venien d'altres cultures i començaven a Secundària a classes, jo crec que si

ja tenien un mínim de llenguatge que havien après als TAE, quan anaven a la classe es podien relacionar amb la resta d'alumnes, i com que hi havia menys, també els alumnes els rebien amb els braços oberts, i per tant era més fàcil que es volguessin fer amics d'aquella persona nova. En canvi, amb les aules d'acollida, hi havia molta més rebuda d'alumnes, i per tant els companys de les classes ordinàries, estaven tan acostumats, que cada cop entraven alumnes nous que ja no tenien aquell interès si començava un alumne nou o no, i si era d'aula d'acollida o no. I per tant, la rebuda per part dels companys també es va refredar. I per tant, havíem de posar més esforços des de l'aula d'acollida, perquè siguin més atesos, per això fem lo del company guia, que els professors ho tinguin més en consideració. A l'hora de fer horaris era molt complicat, perquè els cas de cada alumne havia de ser personalitzat. Era molt complicat, aleshores podies veure que depenia dels recursos de cada centre, hi havia hores que tu hauries d'anar a l'aula d'acollida, però no podies perquè l'horari del professor era de 25 hores.

Llavors, clar la meva visió era que el sistema bó era el dels TAE, perquè la immersió era molt ràpida, l'alumne que necessitava més temps doncs tenia més temps. I a més, quan tu vens de fora, que la persona no parla la llengua, arriba molt perdut, i el fet d'anar a classe tenir molts professors, uns estan per tu i altres no, també els afecta. La integració jo no la veia a les aules d'acollida tan clara com la veien els teòrics de les aules d'acollida, jo no la veia tan clara. I en canvi, sí que veia més clar en la pràctica el TAE. Però jo em vaig dedicar amb ànima en un com en l'altre.

A més, el model d'escolarització del TAE el vam agafar del Canadà, per tant era un model que no era inventat d'aquí Catalunya. Era un model que no era nou. Per tant el fet que van haver els canvis va ser una qüestió política.

Quan jo estava a l'aula d'acollida anava a molts tallers, en els quals les persones que ens venien a fer les xerrades eren gent molt teòrica, que interpretava la realitat a partir de les dades, quan la realitat a les aules és molt més diferent.

- Quina utilitat creus que té el recurs per l'alumnat nouvingut?

Bé, pensa que quan arriba un alumne d'un país molt diferent del nostre, amb una cultura i un idioma diferent, no el pots deixar allà sol a l'aula fins que aprengui la llengua pel seu compte... Per tant, l'aula d'acollida com també els TAE, s'ha creat per donar suport a aquests nanos, perquè en el seu ritme aprenguin les bases de la llengua catalana per després poder

comunicar-se, seguir les classes amb normalitat i poder establir vincles amb els companys. Per tant jo crec que és un recurs molt positiu per aquests nanos que acaben d'arribar.

- D'acord, ara parlant de les aules d'acollida, com es porta a terme el procés d'acollida de l'alumnat nouvingut dins el centre?

Ara ja no estic a l'aula d'acollida, i han passat tres professors per l'aula d'acollida. En teoria tots els instituts havien de tenir un protocol, nosaltres també. Aquest protocol establí una temporització, l'alumne quan arriba, primerament arriba la seva sol·licitud per matricular-se, ofícies avisava al coordinador pedagògic, el coordinador m'avisava a mi. Aleshores, jo trucava a les famílies, feia les proves de nivell, feia l'entrevista amb les famílies, redactava els informes, on posava els resultats de les proves i la meua impressió. Un cop teníem les dades recollides, es valorava des de la meua proposta i la del coordinador pedagògic a quin grup se'l posava, en funció si havia de fer alguna optativa, com el francès, si feia religió o no, etc. També miràvem a quin grup podia anar, si en aquell grup hi havia molts alumnes o no, si hi havia alumnes conflictius o no, etc. Tot això es valorava, no sempre es podia assignar l'alumne al grup ideal, però s'intentava. Llavors, en funció de l'alumne, se'l treia més hores o menys de l'aula ordinària.

D'entrada, totes les aules de català venien amb mi, si l'alumne no era castellanoparlant, les hores de castellà també venia amb mi, i les hores de socials, que és l'assignatura més teòrica i conceptual, que és difícil que entenguin, doncs, també venien amb mi.

En teoria, un alumne pot venir només 24 mesos a l'aula d'acollida, però si la seva cultura era molt llunyana a la catalana es feia una excepció.

- Quan es fa la programació d'horaris de l'alumnat nouvingut, es té en compte el bagatge acadèmic que porta de la seva escolarització prèvia?

Sí clar, es tenia en compte si havia estudiat una llengua estrangera o no. En les proves de nivell que fèiem de matemàtiques i llengua, vèiem el nivell que tenia de matemàtiques. Amb el nivell de matemàtiques ja et podies situar. Després en les primeres classes de l'aula d'acollida ja veies la predisposició d'aquell alumne per entendre, per escriure. El fet que els féssim copiar un text era senzillament per veure si dominaven l'alfabet o no. L'observació a classe, com responien i com resolien els exercicis, eren definitius. Per tant, aquí depèn molt de la psicologia del professor.

- **Dins l'aula d'acollida, quin era el màxim d'alumnes que hi podien assistir a l'aula?**

En principi, a l'aula d'acollida hi podien haver 12 alumnes com a màxim. Perquè atendre tanta diversitat és molt complicat, no sempre els pots atendre. Moltes vegades el que feia era posar un joc, així tot i ser molts podien interactuar, ja que dels jocs també s'aprèn.

- **En referència a la manera com agrupes els alumnes nous dins l'aula d'acollida, els agrupes en funció de les seves dificultats, el seu nivell...?**

No, jo prioritzava que vinguessin moltes hores. A l'aula hi havia els que tenien moltes dificultats i els que no. No podia arribar a tots, però intentava que els que anaven més avançats tingués més feina a fer, i els que tenien més dificultats anar amb ells més a poc a poc, i en el seu ritme. Tot depenia dels recursos que tenies a l'aula. Jo prioritzava que vinguessin a l'aula d'acollida, perquè s'aprenia molt més que a les aules ordinàries.

A més, també cada cop arribava un alumne nou, pel qual era important fer la presentació, encara que sabia que els altres els avorria fer-ho, perquè ja n'havien fet moltíssimes. Per això, clar era molt difícil. Treballar per racons? L'aula no era prou gran per treballar per racons... Tots volien que estigués per ells, i clar era molt complicat... jo arribava a casa molt esgotada. Perquè a més, sempre tens aquella sensació que no ho fas bé, que no arribes a tots, que es pot fer més... i al final penses potser és millor aconsellar-los lectures, dedicar estones a l'aula per a la lectura... portava revistes dels meus fills, amb dibuixos.

- **És clar, i al final el recurs d'aula d'acollida també ofereix un suport a l'aula ordinària..**

I tant, perquè jo a més a més quan feia les proves d'acollida, els alumnes que veia que ja tenien un nivell els passava les proves de matemàtiques d'inici de curs. Si arribava l'alumne a inici de curs les proves inicials de les diferents matèries les feien a l'aula normal, així l'alumne podia veure l'aula, conèixer els horaris i els professors. En canvi, si començaven a mig curs, també els passava aquestes proves inicials, les de matemàtiques, les de castellà si l'alumne era castellanoparlant. És una cosa difícil d'explicar, ja que cada alumne és molt diferent, aleshores intentava adaptar-li les coses en la mesura del possible.

I a vegades també intentava mirar què feien a l'aula normal, així intentàvem treballar-ho a l'aula d'acollida. Mirava per exemple si amb el professor de matemàtiques feien les figures geomètriques, doncs, les intentàvem treballar a l'aula d'acollida. O feien problemes, i deia

vinga fem problemes en veu alta, així ho treballem tots junts. O Socials si treballen alguna cosa de geografia, a l'aula d'acollida intentava treballar les comarques, el mapa, aprenem el vocabulari de les muntanyes i els rius, etc. Així doncs, intentàvem una mica anar lligats al que es feia en la programació. Encara que era difícil, perquè són molts cursos, hi havia professors amb qui hi havia més connexió que d'altres. No sempre era fàcil seguir el programa, però és cert que es tenia en compte, i intentava adaptar-la a la programació de les aules d'acollida, encara que no tot allò que es treballava a l'aula d'acollida s'ajustava al que es feia dins l'aula normal.

- D'acord, i tu com a professora d'aula d'acollida també feies arribar les teves observacions a la tutora d'aula ordinària?

Sí sí, jo anava a totes les avaluacions, de tots els alumnes. A vegades, em coincidien més d'una avaluació a l'hora, llavors els demanava de parlar jo la primera i així poder assistir a totes les avaluacions. En les avaluacions explicava el cas de cada alumne, i per sort els professors tenien molt en compte el que jo deia. Clar, jo feia més de tutora d'aquests alumnes que el tutor mateix. Era cotutora, a vegades coneixia jo més l'alumne que la tutora, i a vegades era a la inversa, per això ens havíem de posar d'acord en molts aspectes.

Aleshores, jo els passava la informació, ens comunicàvem per correu, ens trobàvem a la sala de professors i després a les avaluacions. On ens comunicàvem més era a les avaluacions, el lloc oficial. Però quan arribaven a les avaluacions, moltes coses ja les parlàvem abans.

- Quin tipus de relació es creava entre l'alumne nouvingut i tu com a tutora d'aula d'acollida?

Dins l'aula d'acollida hi havia un lligam molt fort amb cadascun dels alumnes, jo feia més de tutora d'aquests alumnes que la mateixa tutora de l'aula ordinària. Ells em tenien de referent, qui els ajudava i els acompanyava en aquest procés, aleshores, amb el temps ells veien l'aula d'acollida com l'espai de seguretat on saben que ten algú que els pot ajudar i acompanyar en tot moment.

- I no podria arribar a ser com un perill que l'alumne nouvingut preferís estar a l'aula d'acollida que no pas a l'aula ordinària?

Sí sí passava, però això no ho pots estalviar. És millor que es creï aquest lligam i que després el salt a l'aula ordinària sigui un petit traume, que passava a vegades... que jo els repetia: "ja veuràs que ho superaràs". Havies de preparar el pas a l'aula ordinària, perquè hi havia

alumnes que em suplicaven de no anar a l'aula ordinària. I clar, s'havia de treballar psicològicament, però ho superaven... I jo crec que era millor passar aquest petit traume, però haver fet un bon lligam abans, ja que això vol dir que l'adaptació serà més fàcil, que no pas que no hi hagués aquest bon lligam amb l'aula d'acollida, perquè tampoc hi serà amb l'aula ordinària. Aleshores, no hi havia alternativa, per tant era millor passar aquest petit traume que no pas que no n'hi hagués cap lligam.

- **Clar, perquè al final, aquest lligam és el que ajuda a integrar-te dins el centre.**

Clar, però sobretot amb els alumnes nouvinguts, perquè aquells que estan escolaritzats aquí, encara que canviïn d'institut, ja tenen el lligam fet.

- **Després hi ha també l'altre tema de si tu et trobes uns alumnes que la seva dificultat no és fruit del seu desconeixement lingüístic, sinó que presenta altres dificultats, com actues tu com a docent?**

El que passa és que a l'institut abans a part de les aules d'acollida no hi havia cap altre recurs alternatiu, per tant tampoc podies derivar l'estudiant amb necessitats educatives. No el podies derivar a un altre recurs, primer havia de passar per l'aula d'acollida.

- **Llavors, les aules d'acollida treballen per un ventall molt més ampli, ja que fomenten l'aprenentatge de la llengua, però també es fomenta la integració i la inclusió d'aquests estudiants al centre.**

Sí sí és un recurs de llengua i de cohesió social. De fet, conèixer la llengua d'un lloc és la manera d'integrar-te en aquell lloc i de cohesionar-te. Per això quan s'acusaven els TAE de segregadors, trobo que és dels recursos més cohesionadors que hi ha. Però clar els defensors de les aules d'acollida acusaven els TAE de segregadors, quan la feina que vam estar fent era integració. Però clar després hi ha la discussió filosòfica de què vol dir integrar... Clar nosaltres no hem pretès fer oblidar a ningú els seus orígens o la seva cultura, al contrari, som els primers que estimulàvem que continuïn parlant i llegint amb la seva llengua. Perquè un alumne que ens arribi aquí petit, i que per tant no continuï estudiant la seva llengua, tindrà una mancança important en totes les altres llengües, perquè tu la llengua la vas formant a mesura que vas creixent, aprenent vocabulari, estructures lingüístiques, vas adquirint coneixement amb les lectures... Però si tu atures aquest coneixement amb 8 anys, per exemple, i només tens converses a casa de "què hi ha per sopar" "on tens la jaqueta", etc. és

molt limitat, llavors la base lingüística és molt limitada, i clar pensar que és la base sobre la qual construiràs les altres llengües.

- **Clar totalment cert, i a les aules d'acollida es treballa aquesta multiculturalitat també?**

Sí, per això organitzem coses al teatre, fem als alumnes llegir algun poema o algun text en el seu idioma d'origen. Fèiem també el dia de la llengua materna. Així, fèiem conèixer als alumnes que hi ha altres cultures diferents de la nostra, fer veure als altres que existeixen més llengües i que convivim amb totes. Però no només als altres alumnes de l'aula d'acollida, sinó de tot l'institut. Tot i que és complicat, ja que com ho pots fer? Doncs, conscienciant als tutors, fent alguna jornada, penjant alguns cartells a les parets, així veuen que els alumnes d'aula d'acollida també fan coses.

- **I els continguts que imparties a l'aula d'acollida estaven enfocats a treballar la integració?**

El temari de les aules d'acollida era el mateix que el del TAE, l'única cosa que canviava era que l'aula d'acollida acceptava estudiants castellanoparlants i alumnes de llengües romàniques. Els TAEs no acceptaven estudiants de llengües romàniques, però sí els romanesos, perquè tot i que el romanès és una llengua romànica, però és molt diferent al català, aleshores sí que se'ls acceptava.

Els continguts anaven enfocats a la integració, les àrees que es treballen estan publicades a Internet, és a dir les pots consultar tu també. Les àrees i temes que es treballaven formen part de la programació del "Nivell Llindar", on marca els mínims que cal saber, d'acord amb el que demana la Legislació Europea.

- **I quan l'alumne es reincorpora en tot l'horari lectiu a l'aula ordinària, se li segueix fent un acompanyament o un seguiment del procés que fa?**

Ja depenia del tutor després. Però quan sortia de l'aula d'acollida, tu continuaves veient el seu procés quan anaves a les avaluacions de grup, i els professors també en el dia a dia et comentaven si s'anava adaptant bé o no, si tot anava bé, o també a vegades el mateix alumne. I si la cosa anava bé, jo ja no tenia tractes com a professora, perquè l'alumne ja estava en un altre nivell, estava al càrrec de la tutora de l'aula. L'aula d'acollida és una etapa, però ja està superat, i clar ningú vol tornar a una etapa que ja està passada. És veritat que hi havia casos

d'alumnes que se sentien molt miserables a l'aula ordinària, que podia passar si es trobaven en aules amb alumnes molt conflictius, i clar no entenien res...

O sigui, això que diuen que l'educació és integradora, que a l'aula hi ha d'haver estudiants bons, mitjans i dolents, bueno... la teoria a vegades està molt lluny de la realitat. A vegades, és millor un grup homogeni, perquè els bons aprendran i els no tan bons també dintre de la seva mesura. Perquè, amb l'heterogeneïtat, els dolents veient els bons es frustren, encara actuen més malament... Llavors, la teoria diu que no, en la pràctica s'ha intentat fer tal com diu la teoria, però després de tants anys d'experiència he vist que és molt complicat, ja que la realitat és molt més complex.

- **Clar, després hi ha això, que es critiquen les aules d'acollida, però que potser primer s'ha de veure la realitat de les aules, ja que probablement els alumnes nous un cop arriben es senten molt perduts, no?**

Sí sí totalment, per això jo molts cops el que feia és convidar exalumnes de l'aula d'acollida, que hagin continuat els estudis i que estiguin fent un grau universitari, o estiguin treballant. Així, els alumnes no se senten desanimats i senten que després hi ha un futur esperançador.

- **Però potser passa també aquesta separació per la manca de recursos, que la falta de recursos a l'aula ordinària fa que no es pugui atendre a tothom...**

Clar i després és això cada professor té la seva manera de fer. Com et deia abans, ja el fet d'estar present a l'aula i escoltar, encara que no s'estigui molt actiu, ja és un pas per l'aprenentatge. I la clau és tornar-li corregit a l'alumne alguna feina feta. O fer-li fer activitats com la resta, en la mesura del seu nivell i el seu ritme. I així anar alternant, perquè no hi ha una única solució ni una única alternativa...

I clar els professors també fan el que poden, no es pot culpabilitzar als professors, ja que hi ha alguns que se senten malament, que volent fer més no poden...

I després també hi ha la part de l'alumne, hi ha alumnes que no aprenen fàcilment, alguns amb aprenentatge lent, alumnes amb problemàtiques associades, o alumnes amb famílies i contextos molt poc culturalitzats. Perquè clar depèn de la família també i de l'interès que pot tenir la família en què l'alumne estudiï, perquè hi ha famílies molt humils que no han anat mai a l'escola, però que tenen un gran interès per l'escolarització dels seus fills, i altres que no. Per això clar depèn de molts factors.

10.2.2. Transcripció entrevista professor actual aula d'acollida (Cas 2)

- **Quina és la seva funció dins del centre? Fa només de professor d'aula d'acollida o té altres funcions com a professional?**

Jo vaig arribar l'any passat, i la meva funció des que vaig arribar és ser professor d'aula d'acollida. En principi la meva plaça és de tutor d'aula d'acollida de jornada sencera, però aquest any també faig un grup de 4t d'ESO. Però sí, en principi la meva principal funció és fer de professor d'aula d'acollida.

- **Portes anys sent professor d'aula d'acollida, o va ser a partir de l'any passat?**

No, vaig fer abans de venir aquí a l'institut. Vaig estar a l'Institut Montilivi, i també vaig ser professor d'aula d'acollida, però va ser més curt. Va ser durant 3 mesos, si no recordo malament. Per tant, van ser dos anys i mig treballant a l'aula d'acollida.

- **Has trobat diferències entre els diferents centres, en referència a l'alumnat d'aules d'acollida, els seus perfils, procedències, dificultats, necessitats, etc. ?**

Entre aquests dos instituts no tant, són bastant similars en tots els aspectes, perquè són dos instituts molt grans, les procedències i condicions de l'alumnat ben bé és la mateixa. En principi la diferència entre aquests instituts no tant, però per exemple jo vaig treballar a Barcelona i allà sí que es nota la diferència. Es nota la diferència de l'alumnat, tant de la tipologia com de les dinàmiques, la forma de treballar i de fer i a nivell de llengua.

- **Tu com a professor d'aula d'acollida reps alumnes de diferents procedències, amb una diversitat molt gran, trobes que depenent del lloc de procedència l'alumnat pot tenir més limitacions en l'aprenentatge de la llengua catalana?**

Podria arribar a ser, però jo crec que el límit real el posa l'alumne, però sense cap mena de dubte. Al cap i a la fi, nosaltres posem sobre la taula tots els recursos que puguem tenir, però si l'alumne no dona de si, és a dir, si l'alumne no vol, nosaltres no podem fer miracles. Per tant, més que la procedència, que a vegades sí que pot marcar no el límit però sí la rapidesa en què aquest alumne assoleix un determinat nivell. Crec que ho determina l'alumne en si, les ganes de l'alumne i el seu context, més que el territori del qual prové.

- **Però tu com a professor també els ofereixes maneres per atendre aquestes necessitats, o ho poses més en la capacitat de l'alumne?**

No, evidentment com a professor tu t'adaptes en el dia a dia, i a vegades tens 7 o 8 alumnes a classe que han vingut en diferents moments, diferents països... i per tant t'has d'adaptar a cadascun d'ells. Per això, és molt difícil a vegades fer una classe per tots. Per tant, sí intentes adaptar evidentment, però a vegades és molt complicat si l'alumne no vol. En el sentit de dir "és que aquest nano porta dos o tres anys aquí i no avança". Aleshores, hem de veure realment si la barrera és del propi alumne en si, ja sigui molt més enllà del nivell lingüístic, que hi ha algun problema més, alguna variació més en l'alumne, o que no aprofiten molt el temps en aquí. Per és molt divers, tots són casos molt diversos i individuals.

- **Pel que fa al procés d'acollida, tu com a professor també portes el procés d'acollida de l'alumnat nouvingut en el centre. Em podries explicar una mica com es porta a terme aquest procés?**

Això suposo que va lligat amb els protocols. Els protocols també canvien. En principi aquí, el protocol que nosaltres seguim és que jo com a tutor d'aula d'acollida quan ens adjudiquen un alumne d'aula d'acollida truco a la família de l'alumne, després d'haver parlat amb el coordinador de nivell, amb el coordinador pedagògic i ja hem posat l'alumne en el seu grup, amb les seves matèries i tot. Llavors, quan jo ja he fet aquesta prèvia, que ja hem decidit a quina classe anirà, la classe ordinària de l'alumne, jo truco a les famílies, quedo amb ells perquè vinguin, els explico el funcionament del centre, com funciona l'aula d'acollida, com funcionarà l'horari d'aquest alumne, és a dir quines hores estarà a l'aula ordinària quines a l'aula d'acollida, etc. I així, els emplaço a fer la matrícula.

- **També has parlat de l'assignació de les aules, això en funció de quins elements es tria a quina aula anirà cada alumne?**

Clar, són criteris diversos i que a vegades depenen de la coordinació moltes vegades. Però sí que és cert, que moltes vegades em demanen consell, tens alguna preferència i tal? La meua preferència sempre és intentar que aquell alumne vagi amb un altre alumne d'aula d'acollida a la classe ordinària, perquè no totes les cares que l'alumne tingui a l'aula siguin desconegudes i sobretot pels primers dies, quan hagin de sortir de l'aula, ho facin acompanyats, és a dir, que hi hagi una persona que els guiï. I també, perquè a l'hora de fer els horaris és molt més senzill i no caòtic. Però el criteri que s'intenta seguir és aquest bàsicament. a mesura del possible.

- **Quan es fa aquesta organització de l'horari de l'alumnat, hi ha algunes matèries que es priven a l'alumnat, en funció de quins factors es fa aquesta organització?**

Això també crec que són protocols de centre, però vaja aquí se'm va demanar que els alumnes sortissin de matèries com per exemple català, anglès i socials. Socials, perquè és una matèria que es pot treballar de forma transversal aquí, de manera relativament més senzilla. Aquí a l'aula d'acollida es fan coses de socials, i perquè és una matèria en què et pots posar al dia relativament ràpid i fàcil. Català evidentment perquè no té sentit que facin català a l'aula quan ja n'aprenen i intenten aprendre aquí. I després l'anglès, perquè aprendre una segona llengua quan ja està aprenent el català, segons quins, pot dificultar una mica. Després, a partir d'aquí, necessitats depenent de l'alumne. Si un alumne ve d'una llengua que no és castellanoparlant, del Marroc, Tailàndia, d'on sigui, intentem que aquest alumne vingui més hores. A partir d'aquí veiem l'horari, les hores en què jo treballo, i intentar que surti de l'aula el màxim possible i vingui aquí unes 9 o 10 hores aproximadament, que serien el límit d'hores que poden venir. Però ja et dic, això depèn de si ens ho podem organitzar o no. I el que sí que s'intenta és si aquell alumne no surt per exemple de tecnologia, surti mínim dues hores de tecnologia. Per tant s'intenta que es faci d'aquesta manera.

- **Aquesta organització d'horaris pot canviar al llarg del curs, és a dir, pot ser que l'alumne arriba a un nivell i demani que se li redueixin les hores a l'aula d'acollida?**

Sí, efectivament, és a dir, els horaris dels alumnes d'aula d'acollida sempre són provisionals. No són mai fixes, tot i que he de dir que el primer any que arriben no és molt normal el fet de reduir hores o canviar hores, hauria d'haver-hi una evolució molt important, però a partir del segon any, sobretot els castellanoparlants sí que es van començant a reduir hores. Ens hem trobat en el cas per exemple d'una noia que aquest any anava molt bé, treia molt bones notes a totes les assignatures, va començar venir 4 hores, al segon trimestre dos i ara ja cap. Vull dir que tot això és progressiu, però és el que comentàvem, tot això ho marca l'alumne, no hi ha un protocol establert... Tenen dos anys per posar-se al dia, i dins d'aquests dos anys qui marca la pauta és el propi alumne, i a més, el professor ho parla amb altres professors com ho veuen i tal, i és llavors que es prenen aquestes decisions. És a dir, no són decisions que es prenguin a la lleugera.

- **Pot ser que hi hagi el cas d'algun alumne que se li allargui l'estada a l'aula d'acollida, enlloc de reduir-se? En lloc de fer dos anys en fa més?**

El recurs d'aula d'acollida, oficialment aquests alumnes tenen dos anys per posar-se al dia, els estudiants castellanoparlants. Els que venen de llengües que no són romàniques tenen una mica més de marge, tenen tres anys legalment. Ara, d'aquí, tu com a centre pots fer que aquell nano segueixi anant a l'aula d'acollida si creus que el seu nivell no és òptim. Diguéssim que dintre la legalitat hi ha aquest buit legal en què el centre pot decidir fer-ho, i nosaltres ho fem. Tenim 14 nanos oficialment de l'aula d'acollida de 25, els quals no han donat el pas o que s'han trobat la pandèmia pel mig, i per això nosaltres els oferim aquesta barrera per poder seguir treballant, sense cap mena de problema.

- **El treball que es fa a l'aula d'acollida es fa en coordinació amb l'aula ordinària, amb la tutora que tenen a l'aula ordinària?**

Clar, efectivament, és a dir, les persones implicades en quantes hores ha de passar l'alumne i el seguiment del seu procés són: el tutor d'aula d'acollida, el tutor de la classe ordinària, el cap d'estudis i el coordinador pedagògic. Tots aquests canvis, nosaltres els proposem a la CAD, la Comissió d'Atenció a la Diversitat, on es tenen en compte el tipus d'alumnat, i on es prenen decisions de diferents tipus, però bàsicament les decisions del dia a dia referents a l'alumne les prenem jo, el tutor de l'aula ordinària, el coordinador pedagògic i el cap d'estudis.

- **D'acord, i tu com a tutor fas un seguiment del progrés de l'alumne dins l'aula ordinària, si segueix bé les classes, si trobes dificultats, si millora el seu rendiment o no?**

Sí, jo estic en contacte permanent amb els tutors, ens coneixem tots i forma part del dia a dia, però de forma oficial en parlem i en fem seguiment d'alumne per alumne a les avaluacions, i allà és on es posa sobre la taula davant de tots els professors una mica com va aquell alumne. I en el dia a dia, nosaltres ho anem comentant. I hi ha aquestes dos vessants, el dia a dia, més informal, i les avaluacions que són més formals.

- **En referència al recurs, consideres que facilita la integració i la inclusió de l'alumnat nouvingut dins el centre?**

Sí, jo he de dir que quan jo estava a l'institut no coneixia les aules d'acollida, de fet no sabia ni si existien, potser sí, però en punts molt concrets. Llavors trobo que sí són positives i s'han de mantenir, perquè un alumne que arriba nou d'un país x amb un context al darrere complicat, etc. necessita aquesta adaptació progressiva, és a dir, no pots arribar i deixar-lo

com una bomba a l'aula ordinària, perquè pot ser molt complicat per aquest nano. El fet de trobar-se aquí en un ambient molt diferent, sol, aprenent aquesta llengua que va sentint durant tota la jornada del dia, doncs és complicat. Per això el recurs li facilita més la vida, per tant considero que és un bon recurs, i ja no només com a professor d'aula d'acollida, sinó com a docent, en general.

- **D'acord, i en referència als continguts que s'imparteixen a l'aula d'acollida van encaminades cap a la integració de l'alumnat en la societat catalana, o són més enfocades en l'aprenentatge del català?**

Depèn molt de com enfocar les classes, és a dir, l'objectiu principal i el que tinc jo en compte a l'hora de preparar les classes és el català, el pilar fonamental. Ara, el com el treball, dins d'aquest treball i dins dels exercicis que jo puc fer, sí que moltes vegades introdueixo pinzellades per ajudar en aquesta inclusió i aquesta integració. Per exemple quan és la celebració del ramadà, en parlem, fem exercicis, per conèixer una mica els companys i el context que hi ha a darrere. Llavors, un punt que no passa i que considero que hauria de ser important és que aquesta inclusió que nosaltres treballem a l'aula d'acollida es faci també a fora, a les aules ordinàries, cosa que considero que falta molt, perquè per molt que jo treballi amb valors de respecte, companyia, etc. si no es fa des de l'aula ordinària és molt complicat. I ja et dic, crec que és l'únic que li pot arribar a faltar, i mira que en aquí els nanos són molt macos i ajuden als nanos que acaben d'arribar, però crec que falta pedagogia en aquest sentit.

- **D'acord, i en referència a l'ambient dins l'aula ordinària, creus que els companys de l'aula solen acollir i acompanyar aquests nousvinguts?**

Bueno, és el que et deia abans, jo intento que quan arriba un alumne nou assignar-li una aula, en la qual ja hi hagi un altre alumne de l'aula d'acollida, així no se sent sol ni perdut, i tindrà algú amb qui establir vincle i a les sortides algú amb qui anar. Però tot i així, jo crec que a l'institut els nanos són molt bons s'ajuden entre ells, en allò que poden clarament.

- **Després també hi ha el tema de la relació i el vincle que es crea entre l'alumnat i el professor, no creus que a l'aula d'acollida es crea una relació molt més propera i acollidora que no pas a l'aula ordinària?**

Sí, perquè generalment quan arriben es troben molt perduts i et veuen a tu com la persona de referència que els està intentant ajudar, que els entén, i pensa que el fet que les classes siguin més petites també ajuda. I clar, considero que a les aules ordinàries en lloc d'haver-hi 30

alumnes hi hagués 15, segurament la relació entre professor i alumne també seria diferent. Però sí que és cert que aquí s'afegeix que arriben a un lloc nou, un idioma nou i clar sempre busquen un lloc com aquest per sentir-te més segur. Llavors, sí que juga també aquest paper important.

- **Clar totalment, però pot passar que un cop aquests alumnes deixen l'aula d'acollida i s'incorporen a l'aula ordinària es trenqui aquest lligam i se sentin com una mica desvinculats?**

Clar, però això s'intenta fer de forma progressiva, almenys jo intento fer-ho de manera progressiva. Si un alumne venia l'any passat 7 hores, i veig que progressa li reduïm les hores a 4h, després dues... perquè el xoc no sigui tan dràstic. Llavors, es pot arribar a desvincular sí, però si es fa de manera progressiva... Finalment, és el que es trobaran, és el que han de viure, s'han d'adaptar i aconseguir lluitar contra el fet de sentir-se apartats i sols, perquè no sempre estaran a l'aula d'acollida. És com els alumnes, els alumnes no sempre estaran a l'institut, algun dia sortiran al món laboral, i el món laboral a vegades és molt cruel o a vegades molt solitari. Llavors, hem de fer aquest balanç, ja que és la vida.

- **Sí sí, totalment, i se'ls ofereix un seguiment un cop deixen de venir a l'aula d'acollida?**

Sí, normalment se'ls hi fa un seguiment en les avaluacions, és a dir, quan un alumne ha deixat de venir, quan hi ha una avaluació es fa una valoració per veure si realment aquest alumne està realment preparat per fer el canvi. Moltes vegades, algun alumne no s'ha pogut adaptar o no dona més de si, i s'ha intentat trobar la manera d'ajudar-lo. Però sí, el seguiment es fa sobretot al principi, però després ja van sols.

- **D'acord, i pel que fa a la distribució dels grups de l'aula d'acollida, se'ls agrupa per les seves dificultats el seu nivell, o solen ser grups aleatoris?**

M'agradaria que fos així, però no és així, per la quantitat d'alumnes que tenim, per les hores que jo treballo i per la distribució de l'aula. De fet algunes aules d'acollida ho han aconseguit, per nivell, i de fet trobo que seria l'ideal, però a vegades és molt complicat, perquè a vegades trobes que t'han arribat alumnes amb nivell molt baix, i pocs amb nivell alt i si els agrups podria arribar a ser desequilibrat, per això costa de trobar aquest equilibri. Jo intento equilibrar-ho una mica, que hi hagi alumnes de nivell més alt, altres més baix, perquè així entre tots es van ajudant. Jo els faig treballar en grups, en parelles, encara que també

m'agrada que treballin individualment, i intento jugar amb això una mica. Mira ahir per exemple fèiem un joc, hi havia uns que ja portaven temps aquí i d'altres no tant, i clar així els nous també poden veure una mica allà on voldrien arribar, cosa que els motiva. Trobo que és important tenir algú amb qui poder comparar, i dir doncs a mi també m'agradaria arribar el mateix nivell.

- **Però quan es reincorpora una persona nova a mitjans de curs, per exemple, adaptes els continguts al nou alumne o segueixes amb el ritme que ja teníeu començat?**

Sobretot al principi sí que es fa una cosa diferent, cadascun dels alumnes fa una cosa diferent, però això només passa entre la primera i la segona setmana. I llavors, el que intento és si aquest alumne té moltes dificultats, intento adaptar-li o demanar-li una miqueta menys que la resta. Per exemple, fa poc va arribar un noi, que relativament no parlava res i vam haver de començar amb l'abecedari poc a poc. Però, ja et dic que cada alumne és un món i nosaltres com a professionals intentem fer el que podem, però sobretot intento que tot sigui lineal, perquè molts alumnes sí que venen ja tot el curs aquí i intento jugar amb aquesta línia, sempre sempre conscient del que poden i no fer. Llavors, hi ha activitats que sí que poden seguir i les que no, intento oferir-los alternatives.

- **D'acord, i pel que fa a la multiculturalitat, aquí des de l'aula d'acollida es treballa?**

Normalment, el que intentem sobretot a principi de curs, és posar sobre la taula doncs les diferents nacionalitats, alguna vegada els hi he demanat que facin alguna presentació explicant llegendes i històries del seu país. Per exemple vam treballar les llegendes de Girona, els hi vaig demanar una activitat en la que parlessin d'una llegenda del seu país, etc. Per tant, treballar es treballa, tant sigui de manera directa o indirecta, però intentem sempre treballar-ho, ja que és super important i super clau. Però no només aquí a l'aula d'acollida, sinó també a Socials.

- **I no creu que en algun punt podria generar segregació d'aquests joves, ja que és com que se'ls aparta una mica?**

Bueno sí i no. Realment és una manera de sentir-te còmode dins d'un món que potser no és el teu, llavors en aquest sentit considero que per ells és positiu poder trobar un lloc, on se sentin ben acollits i ben atesos. Aleshores, jo considero que és positiu per empatitzar una mica.

10.2.3. Transcripció entrevista exalumne d'aula d'acollida (Cas 3)

- **¿De dónde eres y en qué año llegaste por primera vez a Cataluña?**

Yo soy de Pakistan, aquí en España, a Girona, llegamos en diciembre del 2010, pero no empecé a estudiar hasta febrero del 2011 por cosa de papeles y así...

- **¿En Pakistán en qué curso estudiabas antes de venirte a España?**

En Pakistán estudiaba el 8 de Secundaria, que aquí es el segundo de la ESO. Recuerdo que nunca había suspendido algún curso en Pakistán, todos los estudios los llevaba bien. Pero claro cuando llegué aquí, recuerdo que cuarto de la ESO suspendí, porque justo en el tercer trimestre dejé de hacer aula d'acollida y me tuve que incorporar a todas las clases normales. Ellos (los profesores de aula de acogida) me decían que "tú ya puedes", pero hubieron asignaturas de ciencias como biología, en las que yo no sabía nada, y claro como que suspendí dos asignaturas, pues me suspendieron todo el curso.

- **¿Y en referencia al idioma, en Pakistán que idioma se habla?**

Bueno allà se hablan muchos idiomas diferentes. Se habla Urdú es mi lengua materna, hindi, hay el panjabi que es el idioma de mis padres, El Sindhi es el idioma de la provincia donde vivíamos en Pakistán. Entonces, de pequeños aprendemos el Sindhi y después el arabi però como que yo estaba aprendiendo el Sindhi pues no podía con los dos idiomas a la vez. Aún así el arabi lo entiendo un poco, y sé lo básico. Sindhi nos enseñaban cuando acabábamos la primaria y arabi lo empezamos justo antes de venir nosotros a España. Lo Bueno esque en Pakistán también se habla inglés y en la escuela nos enseñaban inglés.

- **¿Y cuando llegaste aquí no te resultó difícil aprender el catalán y el castellano, teniendo en cuenta que son idiomas totalmente diferentes al que tú hablas?**

Claro , yo cuando llegué aquí mi padre nunca me dijo que en Girona se hablan dos idiomas, yo no sabía que existía el castellano (entre risas). Aún recuerdo que yo hablaba catalan, y siempre pensaba que raro que con los profesores puedo entenderme, però con la gente de fuera no (entre risas), luego me dijeron que algunos hablan en español, castellano, y lo que te hablan los profesores es catalan. Y claro yo no entendía donde estaba la diferencia entre los dos idiomas.

- **¿Y no te costó mucho aprender el catalán?**

La verdad es que siempre es difícil, es muy difícil aprender un idioma nuevo encima si no tiene nada que ver con tu lengua materna. Es verdad que como en Pakistán hablábamos en inglés, todas las clases se hacían en inglés, y claro eso fue lo que me ayudó a mí un poco, porque como que la ortografía y el vocabulario eran parecido, pues al menos podía leer, aunque no era fácil, como ya te he dicho, però a mí el inglés me ayudó. Por eso te digo, que yo pude aprender catalán y castellano gracias al inglés.

- **¿Cuando llegaste aquí por primera vez, cuál fue tu impresión sobre el nuevo sistema educativo?**

La verdad es que son muy diferentes, y el instituto donde yo estudiaba me gustaba mucho, porque siempre he querido estudiar en un centro europeo, como veíamos en las películas de estudiantes con uniforme. Aún así, recuerdo que mi primer año en el instituto no fue fácil, en clase escuchaba burlas de los compañeros, no sé si era por la vestimenta, o por la cultura que es muy diferente.

- **¿Durante cuánto tiempo estuviste en el aula de acogida?**

Durante un año y medio, cuenta unos meses, porque yo antes de ir a este instituto (nombre del centro) estaba en otro, donde también hacía aula de acogida, però allá no hacíamos nada. En cambio en este centro (nombre del centro) fue donde estudié un año y seis meses, como mucho de aula de acogida.

- **Muy bien, y ¿cuáles eran las asignaturas que no hacías en el aula ordinaria, porque estaban en el aula de acogida?**

Mira yo las asignaturas que hacía en el aula normal eran educación física, inglés, plástica, matemáticas y tutoría. La resta de materias y sus horas las pasaba en el aula de acogida.

Claro yo en este instituto (nombre del centro) empecé en 3ero de la ESO, y pasaba muchas horas en el aula de acogida.

- **¿Cuando estaban en el aula de acogida, seguías bien las clases en el aula ordinaria, y te costaba seguir las?**

No no al principio siempre cuestan, a mí el primer año (tercero ESO) me costaba mucho seguir las clases en el aula normal. Porque en el aula de acogida, si no entendía el profesor o

no sabía que se tenía que hacer, el profesor me lo explicaba en inglés, o incluso a veces con el traductor yo podía explicarle cosas. Pero en el aula normal no, allá te encuentras que todos los alumnos entienden y siguen las clases, y claro nosotros al no entender de qué habla, sólo estamos allá mirando e intentando pillar alguna palabra.

- **¿Las horas que pasabas en el aula de acogida, con el tiempo, se fueron sumando o te las fueron reduciendo?**

Sí, yo como te he dicho al principio, yo pasaba muchas horas en el aula de acogida, pasaba más horas que en la clase normal. Eso durante todo tercero de la ESO, pero después en cuarto de la ESO, como que vieron que mi nivel fue mejorando, pues me fueron reduciendo las horas de forma progresiva. Así que cada vez hacía menos horas. Y en el tercer trimestre de cuarto fue cuando dejé de hacer aula de acogida, y pasé a hacer todas las asignaturas en la clase normal.

Claro, había materias que yo no hacía porque estaba en el aula de acogida, y cuando acabé el aula de acogida las tenía que hacer todas, encima en el tercer trimestre cuando ellos ya habían estudiado muchas cosas y ya sabían de qué iba cada materia. Por culpa de eso suspendía, sobre todo las materias de ciencias, como biología, física y química y sociales, en clase no entendía nada. Y por eso reprobé el curso, y volví a repetir cuarto de la ESO.

Y el segundo año de 4to también me apuntaron en estas materia, y yo ya pensaba que volvería a repetir otra vez. Entonces, vi a unos amigos que hacían informática, y entonces le pedí a mi tutor que me cambiara a informática. Y por suerte aprobé ese año.

- **¿Y dejaste de hacer aula de acogida porque ya vieron que tu nivel de catalán era bueno, no?**

Sí, yo en ese momento hablaba muy bien el catalan, y tenía un buen nivel en el aula de acogida. Porque estudiar aquí en comparación con mi país es mucho más fácil. Porque aquí te enseñan bien, en cambio en mi país te obligan, te dicen mirate esto, esto y esto... Ahora no me acuerdo muy bien, pero en ese momento en mi país estudiaba muchísimo, incluso a veces no tenía ni tiempo para mí. En cambio aquí es mucho más sencillo, però porque aquí siento que se preocupan más para que tu aprendas bien y te acompañan, però allà no.

- **Sé que ha pasado mucho tiempo, ¿pero no sé si recuerdas un poco si las actividades que hacíais en el aula de acogida eran más orientadas a aprender el idioma o más a la integración en la sociedad catalana?**

A ver era por las dos cosas, en clase hacíamos contenidos más orientados a aprender el catalán, a veces hacíamos ejercicios más de leer y escribir, y otras veces hacíamos juegos en clase, en los que hablábamos más. Pero también hacíamos salidas para conocer la ciudad, y eso era lo mejor (entre risas). Yo cuando teníamos salidas del aula de acogida o del aula normal, siempre prefería las salidas de aula de acogida, allá lo pasaba mejor, con la profesora y los compañeros, se pasaba mucho mejor.

- **¿Te costó hacer amigos en el instituto, y sobre todo en la clase ordinària?**

No no, yo en ese momento no tenía amigos, pero creo que era sobre todo por el idioma, porque cuando no sabes el idioma no sabes de qué puedes hablar con el otro, y si el otro te habla qué decirle. Y creo que los compañeros también por eso no se relacionaban mucho conmigo ni con los extranjeros que no sabían el idioma.

Aún así, en el aula de acogida sí que me hice dos o tres amigos, y como que algunos de ellos hacían el mismo curso que yo, pues eso nos juntó más.

- **¿Y en referencia a la relación que tenías con el profesor de aula de acogida, cómo la recuerdas?**

La profesora que tenía en ese momento era muy buena, tengo un muy buen recuerdo de ella. Era una profesora que nos escuchaba, si teníamos algún problema o no entendíamos algo siempre nos ayudaba. Yo notaba que el esfuerzo que hacía ella lo valoraba mucho y siempre me animaba y me motivaba. Gracias a ella aprendí el catalán, aunque no del todo, pero en ese momento hablaba muy bien, mejor que otros compañeros.

- **Y otra cosa también importante, me has comentado antes que cuando llegaste a Girona no sabías que existía el castellano, pero ahora lo hablas muy bien ¿cómo lo aprendiste?**

No yo el castellano nunca nadie me enseñó hablarlo, pero cómo que todos mis amigos solo hablan en castellano, pues fui aprendiendo poco a poco. Encima yo siempre escuchaba música en castellano, y las palabras que no entendía las traducía al inglés. Así que lo iba

hablando poco a poco, y mis amigos siempre me corregían cuando me equivocaba y así poco a poco... Y encima, trabajando en una tienda de móviles, como ya sabes, normalmente los clientes que vienen me suelen hablar en castellano, eso también me ayudó a hablarlo de manera más fluida. Así que yo cuando viene un cliente aquí a la tienda y me habla en inglés, yo le hablo en inglés, si me habla en urdú o hindi, yo les contesto igual y en castellano también.

Y el catalá, como que después del instituto ya no lo hablaba mucho, creo que se me fue olvidando un poco, la última vez que tengo una conversación larga en catalán creo que hace más de 4 años. Pero que si alguien me habla lo entiendo y puedo contestarlo, pero ahora no sé cómo, me siento más cómodo hablando español y no catalán.

- **¿Y no crees que el hecho de que te separes del grupo ordinario para ir al aula de acogida, te segregaba de tu grupo ordinario y te marcaba como diferente?**

Sí, se marcaba muchísimo esta diferencia. Con el grupo del aula de acogida nos sentíamos como una familia, todos nos sentíamos agusto, porque al tener la misma situación pues no teníamos ni vergüenza ni nos sentíamos menos que nadie. Pero en el aula ordinaria sí se notaba la diferencia entre los alumnos, porque en clase normal había muchos grupos diferentes. Yo me sentía muy diferenciado en el grupo de clase, porque encima había diferentes grupos, había el grupo de africanos, el grupo de latinoamericanos, el grupo de catalanes, y yo con un amigo de Pakistán solos.

- **¿Y el paso del aula de acogida a aula ordinaria, en horario completo, cómo recuerdas ese cambio?**

A mí me costó mucho hacer ese cambio, de alguna manera me sentía abandonado en el aula normal. Sentí que me quitaron la felicidad (entre risas)... aunque yo sabía que la experiencia en el aula de acogida iba a tener un fin, y tenía que estar preparado... pero aún así siempre cuesta.

- **¿Cómo valoras tu paso por el aula de acogida? ¿Crees que el recurso te fue útil para sentirte bien integrado en el centro?**

Sí sí, el aula de acogida fue algo muy positivo, y creo que cada persona que llega de otro país tiene que pasar por el aula de acogida, porque siempre ayuda muchísimo. Yo en el aula de acogida, aprendí muchísimas cosas...

Creo que si al llegar me hubieran puesto directamente en el aula ordinaria, estaría muy perdido y seguramente hubiera suspendido todo. Creo que incluso se me quitarían las ganas de estudiar.

- ¿Después de acabar la ESO, hiciste estudios postobligatorios, bachillerato o algún ciclo formativo?

No yo después de acabar la ESO no me cogieron en ningún ciclo formativo, porque no sabía mucho cómo funcionaba el tema, donde se tenía que apuntar ni qué papeles había que presentar... Un año después me apunté en un Ciclo Medio de Electricidad, junto con un amigo. Después de acabar el Ciclo, trabajé en diferentes sitios, y entonces mi padre se alquiló un local donde hizo una tienda de móviles, y entonces empecé a ocuparme yo de la tienda, encima que a mi siempre me ha gustado este ámbito y entendía mucho de móviles, así que era una buena oportunidad.